

Programmabegroting 2012-2015

G E M E E N T E B O R N E

Programmabegroting 2012-2015

Inhoudsopgave

Raadsvoorstel (aanbiedingsbrief Programmabegroting 2012-2015)	1
Kerngegevens 2012-2015	13
Beleidsbegroting	15
• Visie en prioriteiten	17
• Programma's	19
o Leve Borne	21
o Meedoen in Borne	27
o Mooi Borne	33
o Borne Werkt	37
o Beter Borne	43
• Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	49
• Paragrafen	53
o Financieel Weerstandsvermogen	55
o Financiering	59
o Lokale Heffingen	61
o Grondbeleid	69
o Bedrijfsvoering	75
o Onderhoud kapitaalgoederen	79
o Verbonden Partijen	87
Financiële begroting	91
• Begrotingsoverzicht baten en lasten	93
• Analyse begroting 2012-2015	97
• Raadsbesluit	105
Bijlagen	109
A. Begrotingsrichtlijnen	111
B. Investerings- en financieringsstaat	115
C. Incidentele baten en lasten	119
D. Staat van reserves en voorzieningen	123
E. EMU saldo	127
F. Te realiseren taakstellingen kaderbegroting 2012-2015 stand van zaken per 1 oktober 2011	131

Aanbiedingsbrief

G E M E E N T E B O R N E

Raadsvoorstel

raadsvergadering
8-11-2011

agendapunt

nummer
11INT01223

voorstel
tot vaststelling van de Programmabegroting 2012-2015

Aan de gemeenteraad.

SAMENVATTING

De Programmabegroting 2012-2015 is gebaseerd op de op 12 juli 2011 door uw raad vastgestelde Kaderbegroting 2012-2015. De programmabegroting laat een positief meerjarenperspectief zien, vooral als gevolg van de financiële vertaling van de effecten van de eerder dit jaar gevoerde Takendiscussie. Ook de doorvertaling van de door de raad eerder dit jaar vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen werkt in positieve zin door in voorliggende programmabegroting. Qua nieuw beleid wordt voorgesteld in deze begroting uitsluitend ruimte op te nemen voor het continueren van het armoedebeleid (€ 2 ton). Het college stelt voor behoedzaam om te gaan met de financiële ruimte die er is in de komende jaren, met name gelet op de onstabiele economische vooruitzichten. Voorgesteld wordt om de geprognosticeerde overschotten op de begroting vooralsnog op te nemen in een stelpost "nieuw beleid" en ten aanzien van de invulling daarvan nu nog geen definitieve keuzes te maken. Daarvoor is een nadere afweging en actualisatie van het overzicht van nieuw beleid (Startnotities) noodzakelijk. Daarmee wordt in de ogen van het college recht gedaan aan het uitgangspunt dat de door de Takendiscussie vrijkomende middelen ingezet moeten worden voor het opvangen van bezuinigingen én het inzetten van nieuw beleid; de effecten van de Takendiscussie treden op z'n vroegst op vanaf 2013. Ten aanzien van nieuw beleid dat in de ogen van college en raad niet kan wachten tot de behandeling van de Kaderbegroting 2013-2016 in juli 2012 wil het college, op basis van richtinggevende uitspraken van de raad, in de komende maanden separate voorstellen doen aan de raad. In 2012 stijgen de OZB tarieven uitsluitend trendmatig.

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u, overeenkomstig artikel 190 Gemeentewet, de ontwerp Programmabegroting 2012-2015 ter vaststelling aan. Deze programmabegroting is, conform de door uw raad begin dit jaar vastgestelde Visie gebaseerd op de door uw raad op 12 juli jl. vastgestelde Kaderbegroting 2012-2015.

In de Kaderbegroting hebben wij uw raad aangegeven dat, conform het door uw raad vastgestelde Visiedocument P&C Cyclus, wordt gewerkt aan het vormgeven van de nieuwe begrotingsopzet (van tien naar vijf programma's). Dat was ook de reden dat ten tijde van de Kaderbegroting geen volledig inzicht kon worden gegeven in de financiële positie. In de afgelopen periode is daaraan gewerkt.

G E M E E N T E B O R N E

Binnen de administratie is de systematiek van kostentoerekening nog eens goed onder de loep genomen. Daarbij is niet alleen invulling gegeven aan het Visiedocument P&C Cyclus, maar ook aan de effecten die voortvloeien uit de eerder dit jaar door uw raad vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen en de aanbevelingen die door provincie en ministerie van BZK zijn gedaan in de begrotingscan.

2. Perspectief in één oogopslag

Bij de Kaderbegroting is een meerjarenperspectief voorgelegd dat als uitgangspunt wordt gebruikt voor de nu voorliggende programmabegroting.

Het volgende perspectief is voor de komende jaren te schetsen (bedragen in € x 1.000):

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Kaderbegroting: saldo meerjarenperspectief 2012-2015	255 N	274 V	437 V	396 V
Programmabegroting: saldo meerjarenperspectief 2012-2015	<u>208 V</u>	<u>1.469 V</u>	<u>1.183 V</u>	<u>1.265 V</u>
Verschil	463 V	1.195 V	746 V	869V

3. Toelichting

Het verschil tussen de Kaderbegroting 2012-2015 en de Programmabegroting 2012-2015 wordt veroorzaakt door een aantal componenten. Naast de normale actualisatie van budgetten is, zoals we in de inleiding hebben geschreven, voortvarend gestart met de uitwerking van een aantal activiteiten en besluiten, te weten het verwerken van de effecten van de nota Reserves en Voorzieningen, het ombouwen naar een programmastructuur van 5 programma's, het uitwerken van de vernieuwde P&C-cyclus, het uitvoering geven aan de aanbevelingen van de begrotingscan van BZK en provincie en het herinrichten van de administratie en de systematiek van de kostentoerekening.

Dit heeft geleid tot een aantal belangrijke verschuivingen en mutaties. De meest in het oog springende lichten we hierna toe. In het begrotingsboekwerk is een nader uitgewerkte analyse opgenomen bij de staat van baten en lasten.

3.1 Nota reserves en voorzieningen c.q. opheffen reserve ICT en reserve Onderwijshuisvesting

De raad heeft dit jaar de nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. De verwerking van deze nota leidt tot lagere kapitaallasten en mutaties in de reserves. Deze zijn integraal verwerkt in de nu voorliggende begroting. In de nota is aangekondigd dat wij met nadere voorstellen komen tot opheffing van de reserves Onderwijshuisvesting en ICT. Wij hebben dat concreet uitgewerkt in deze programmabegroting. Dit betekent dat de lasten die nu nog jaarlijks worden onttrokken aan deze beide reserves ten laste komen van de lopende exploitatiebegroting (zowel in de productenramingen als het meerjaren vervangingsinvesteringsplan). Vanaf 2012 zijn om die reden in de reguliere exploitatie bedragen opgenomen voor de vervangingen op het gebied van de bedrijfsvoering ICT (€ 65.000,-), onderhoudskosten onderwijs (€ 60.000,-) en een structurele stelpost voor kleine onderwijsinvesteringen (€ 75.000,-). Dit sluit aan bij de aanbevelingen in de begrotingscan om geen structurele lasten ten laste van reserves te brengen (zie onder 3.2).

De gelden in de op te heffen reserves worden overgeheveld naar de Reserve Beleidsontwikkeling, waardoor ook voor investeringen op het gebied van onderwijs en ICT geldt dat deze deel uitmaken van de jaarlijkse integrale afweging voor nieuw beleid.

G E M E E N T E B O R N E

3.2 Begrotingsscan

Naar aanleiding van de begrotingsscan is geadviseerd uitgaven/investeringen die in het verleden op incidentele basis zijn gedekt, maar een structureel karakter hebben, alsnog structureel op te nemen in de begroting. Bij de uitwerking van de Nota Reserves en Voorzieningen is hieraan deels invulling gegeven (zie ook ad.1). Bij de Kaderbegroting is een bedrag van € 100.000,- opgenomen voor de vervanging van de kunstgrasvelden.

In de nu voorliggende ontwerpprogrammabegroting is aanvullend, en vooruitlopend op een nog nader uit te voeren analyse, een bedrag van € 200.000,- opgenomen als stelpost om verder invulling te geven aan de adviezen uit de begrotingsscan. Nadrukkelijk moet hierbij aangegeven worden dat een nadere uitwerking nog moet plaatsvinden. Bij deze uitwerking moet de vraag worden betrokken voor welke investeringen uit het verleden dit van toepassing moet zijn (wel of niet eigen beleidskeuze zoals Kulturhus, gemeentehuis, sportvelden versus wettelijke verplichtingen zoals onderwijs). Hier ligt overigens een duidelijke relatie met het op te stellen accommodatie- c.q. vastgoedbeleid. Ook de recent aan uw raad ter kennisname aangeboden Nota Kapitaalgoederen dient daarbij te worden betrokken.

3.3 Product calculatieresultaat minimaliseren

In de begroting is gestart met een herijking van de toerekening van de apparaatskosten. Eén van de vruchtbare resultaten van deze op opschoning gerichte actie is dat uit de verwerking van de personeelsstaat is gebleken dat een aantal werkzaamheden niet op de juiste producten is verwerkt. Dit is met name aan de orde voor werkzaamheden ten behoeve van projecten binnen de grondexploitaties. Omdat een aantal lasten rechtstreeks ten laste werd gebracht van deze exploitaties, betekende dit dat de op begrotingsbasis opgenomen lasten geen aansluiting hadden met de personele begroting. Vanuit het budgetrecht van de raad is het zuiverder om deze lasten wel ten laste van de begroting te brengen. Tegenover het opnemen van deze lasten is voor eenzelfde bedrag dekking opgenomen vanuit de exploitaties. Per saldo heeft dit geen budgettaire effect, maar hierdoor kunnen wel verschuivingen optreden binnen producten.

Overigens moet opgemerkt worden dat de operatie van herijking van kostentoerekening nog niet is afgerond. Het komende jaar kan sprake zijn van meer verschuivingen tussen diverse producten. Het doel is om tegemoet te komen aan de wens van uw raad om te werken aan een beter leesbare begroting. Wij verwachten ook dat nadrukkelijker de verhouding tussen personele capaciteit op structurele basis (lijnorganisatie) versus incidentele basis (projectorganisatie, met name grondexploitaties) in beeld wordt gebracht. Door het minimaliseren van de begrotingspost calculatieresultaten wordt in onze ogen in belangrijke mate tegemoetgekomen aan de wens om de transparantie van de begroting te vergroten.

3.4 Bestuursrapportage 2011

In de bestuursrapportage is een structureel bedrag van € 90.000,- voordelig verwerkt, veroorzaakt door een tweetal onterecht in de begroting opgenomen dubbele boekingen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de op 13 september 2011 door uw raad vastgestelde bestuursrapportage 2011.

3.5 Meicirculaire gemeentefonds

De effecten van de meicirculaire waren nog niet verwerkt in de kaderbegroting. Het budgettaire perspectief uit deze meicirculaire is verwerkt in de voorliggende begroting. Over de inhoud van de meicirculaire hebben wij u eerder via een memo in kennis gesteld.

G E M E E N T E B O R N E

3.6 Septembercirculaire gemeentefonds

Inmiddels is de septembercirculaire Gemeentefonds verschenen. Deze is nog niet vertaald in voorliggende Programmabegroting 2012-2015 aangezien de administratief-technische voorbereiding van de begroting was afgerond vóór het verschijnen van deze circulaire. Om deze reden stellen wij u voor de effecten te verwerken in een 1^e wijziging op de Programmabegroting 2012-2015. Duidelijk is dat het accres een minder positief beeld heeft dan op basis van de meicirculaire mocht worden verwacht. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat het Rijk een aantal in 2012 geplande investeringen naar voren heeft gehaald en ten laste van 2011 heeft geboekt. Omdat in 2012 pas weer het "trap op / trap af" principe wordt gehanteerd wordt, door investeringen van 2012 naar 2011 over te hevelen, worden desbetreffende rijksuitgaven aan dat principe onttrokken.

Ook wordt in de septembercirculaire de door het Rijk opgelegde extra onttrekking oplopend tot € 100 miljoen als gevolg van de vorming van de RUD's. Er is sprake van incidentele verrekening van deze korting met de transitiekosten voor de sociale werkvoorziening. Deze éénmalige kosten hebben wij bij de Kaderbegroting in beeld gebracht.

Naast bovengenoemde mutaties zijn ook de andere effecten doorgerekend. Een nadere toelichting op deze effecten zal u separaat voor de begrotingsbehandeling worden aangeboden.

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Programmabegroting: saldo 2012-2015	208 V	1.469 V	1.183 V	1.265 V
Effecten septembercirculaire	220 N	187 N	41 N	15 N
Programmabegroting	12 N	1.282 V	1.142 V	1.250 V

Dit betekent voor de Programmabegroting 2012-2015 dat er, conform de verwachtingen bij de Kaderbegroting 2012-2015, een sluitend meerjarenperspectief ligt. Gelet op de hiervoor genoemde economische verwachtingen, alsmede de hierna te schetsen aspecten, is behoedzaamheid wat ons betreft op zijn plaats.

4. Vooruitblik

4.1 Rijksbegroting

De effecten van de rijksbegroting kunnen nog niet volledig worden vertaald in de nu voorliggende begroting, aangezien deze nog niet volledig helder zijn. Ook de effecten van het bestuursakkoord zijn nog niet volledig bekend. Er moet rekening gehouden worden met verder verslechterende economische vooruitzichten. In Den Haag is de term "storm" voor de komende jaren gebruikt. Voor de effecten op het gebied van de Wet werken naar vermogen, Wsw, participatie c.a. zijn weliswaar posten opgenomen in de kaderbegroting en voorliggende programmabegroting (structureel -/- € 4 ton), maar het is onzeker in hoeverre deze toereikend zijn. Tot slot en ter herinnering: voor de decentralisaties van rijksbeleid (jeugd en Awbz) zijn geen additionele middelen van de gemeente opgenomen in de kader- en programmabegroting. Ook daarvoor geldt dat niet met zekerheid kan worden gesteld in hoeverre de van het Rijk naar gemeenten over te hevelen middelen toereikend zijn.

4.2 Sluiting AZC

Recent is duidelijk geworden dat het AZC Azelo in de loop van 2012 gaat sluiten. Dit heeft financiële consequenties voor de Programmabegroting ingaande 2013. Een eerste inschatting leert dat het gaat om een bedrag van structureel € 2 ton, met name een teruglopende algemene uitkering gemeentefonds.

G E M E E N T E B O R N É

Naast financiële aspecten moet ook rekening worden gehouden met andere effecten door sluiting van het AZC. Sociale, economische en planologische aspecten worden nader in beeld gebracht.

Een financiële vertaling van de effecten van de sluiting van het AZC geeft een volgend effect op de financiële positie. Deze ontwikkelingen hebben wij in administratief/technische zin, evenals de hiervoor genoemde effecten van de septembercirculaire gemeentefonds, niet kunnen verwerken in voorliggende Programmabegroting. Wij stellen u voor deze effecten mee te nemen in de 1^e wijziging op deze begroting.

De correctie resulteert in het volgende meerjarenperspectief:

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Programmabegroting	12 N	1.282 V	1.142 V	1.250 V
Sluiting AZC		200 N	200 N	200 N
Eindperspectief vóór nieuw beleid	12 N	1.082 V	942 V	1.050 V

5. Nieuw beleid

In de Kaderbegroting 2012-2015 was geen financiële ruimte ingevuld voor nieuw beleid. Wel is inzage gegeven in de ambities voor nieuw beleid, die vooral waren ondergebracht in een viertal Startnotities. Wij hebben uw raad bij de Kaderbegroting gevraagd ten aanzien daarvan richtinggevende uitspraken te doen. Dat is in onze beleving, met uitzondering van het continueren van armoedebeleid, nog niet in voldoende mate gebeurd.

5.1 Armoedebeleid

Ten aanzien van nieuw beleid is een uitzondering gemaakt voor het continueren van het armoedebeleid. Wij hebben bij de behandeling van de kaderbegroting raadsbreed steun ervaren voor het continueren van dit beleid. In de raadsvergadering van 4 oktober 2011 hebt u dat herhaald bij de evaluatie van het gevoerde armoedebeleid. Om die reden stellen wij u concreet voor in deze Programmabegroting als onderdeel van de 1^e wijziging structureel een bedrag van € 2 ton op te nemen. Dat heeft het volgende effect op het financieel perspectief.

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Eindperspectief vóór nieuw beleid	12 N	1.082 V	942 V	1.050 V
Armoedebeleid	200 N	200 N	200 N	200 N
Verwacht meerjarenperspectief (incl. armoedebeleid)	212 N	882 V	742 V	850 V

5.2 Extra dividend COGAS

In dit perspectief is opgenomen de tijdelijke ophoging van het extra dividend van Cogas, die voor de periode 2011-2015 (incidenteel) is toegekend. Dit incidentele additionele dividend is voor onze gemeente berekend op € 228.600,- per jaar. Bij de kaderbegroting was dit bedrag nog niet bekend. Omdat dit dividend op basis van de huidige wetenschap ingaande 2016 komt te vervallen en dus niet structureel kan worden ingeboekt, dient daarmee bij het toekomstig financieel perspectief rekening te worden gehouden. Dit betekent dat het structureel financieel perspectief vanaf 2016 is te becijferen op € 621.000,- (€ 850.000,- minus € 229.000,-).

G E M E E N T E B O R N É

5.3 Overig nieuw beleid

Het hiervoor genoemde structurele perspectief (begrotingssaldo van € 621.000,- per 2016) is niet voldoende om het voorgestelde nieuw beleid in volle omvang uit te voeren. Dat vraagt om een nadere afweging op basis van faseringen en (her)prioritering.

Wij nodigen u uit om bij de behandeling van de programmabegroting nadere richting te geven op basis van de startnotities en de bij de kaderbegroting gepresenteerde overige beleidswensen. Wij stellen u voor het op dit moment beschikbare budget voor nieuw beleid te reserveren op een stelpost (zie hierna). Mede op basis van uw richtinggevende uitspraken zullen wij een nadere uitwerking en actualisatie van de startnotities opstellen op basis waarvan concrete voorstellen worden gedaan voor zaken die in 2012 daadwerkelijk opgepakt moeten worden vooruitlopend op de Kaderbegroting 2013-2016. Bij die kaderbegroting kan dan de integrale discussie over nieuw beleid plaatsvinden. Daarmee wordt in onze ogen ook recht gedaan aan het door u geformuleerde uitgangspunt dat voor de uitvoering van nieuw beleid ruimte moet worden gevonden binnen de ombuigingsoperatie op basis van de Takendiscussie. De effecten van deze Takendiscussie treden op z'n vroegst op ingaande 2013. Om die reden zijn wij van mening dat ook voor nieuw beleid, met uitzondering van het armoedebeleid en de aspecten die niet verder uitgesteld kunnen worden (zie hiervoor), pas ingaande 2013 ruimte geclaimd moet worden. Dat past ook bij de terughoudende koers die in onze ogen gevolgd moet worden in verband met de "zwaar weer" verwachtingen ten aanzien van de economische ontwikkelingen.

Voor het opvangen van financiële tekorten en de invulling van nieuw beleid is bij de start van het proces (december 2010) door uw raad aangegeven dat voor een bedrag van € 3 miljoen aan ruimte zou moeten worden gevonden. Bij de Kaderbegroting 2012-2015 is voor een bedrag van € 2,1 miljoen concreet ingevuld. Wij zullen bij de Kaderbegroting 2013-2016 een actualisatie van de Startnotities aan u voorleggen, waarbij ook nader in beeld wordt gebracht op welke onderdelen van de startnotities gebruik kan worden gemaakt van externe subsidies. In de begroting die nu voorligt is er vanaf 2013 een positief saldo; vanaf 2013 kan - gebaseerd op de huidige aannames - nieuw beleid worden gerealiseerd. Om die reden stellen wij voor de overschotten op de begroting vooralsnog als stelpost voor nader vorm te geven nieuw beleid op te nemen. Onafhankelijk van deze discussie geldt dat de kansen die er zijn (door bijvoorbeeld provinciale subsidies, externe financiering, actuele ontwikkelingen) verzilverd moeten worden. Voor zover daarmee ook eigen middelen zullen zijn gemoeid worden daarvoor separate voorstellen gedaan. In de kaderbegroting van juli 2011 hebben wij ten aanzien van nieuw beleid specifiek aandacht geschonken aan het project De Veste. Binnenkort wordt de volgende fase in dit project bereikt, waarna een meer definitieve keuze over de voortgang en de financiële dekking gemaakt moet worden.

6. Nazorg Kaderbegroting 2012-2015

6.1 Uitwerking Takendiscussie

Door vaststelling van de Kaderbegroting 2012-2015 hebt u ingestemd met de daarin opgenomen uitwerking en financiële vertaaling van de Takendiscussie. Wij hebben met u afgesproken dat wij u op vaste momenten in de P&C-cyclus (kaderbegroting, programmabegroting, bestuursrapportage en programmarekening) zullen informeren over de stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de uitwerking van de ombuigingsvoorstellen. Ter vergelijking: in de recent door u vastgestelde Bestuursrapportage bent u door ons uitgebreid geïnformeerd over de voortgang van het ombuigingstraject 2010-2013. Wij zijn voornemens op eenzelfde wijze de informatievoorziening in uw richting over de ombuigingen in het proces 2012-2015 te rapporteren.

G E M E E N T E B O R N E

Intern hebben wij daarover inmiddels de nodige afspraken gemaakt. Naast de gedetailleerde bespreking van de onderdelen van de takendiscussie, is het belangrijk procesmatig samenhang te brengen in de uitvoering.

Het proces 12-15 is geen toevallige collectie van losstaande opdrachten, maar moet veeleer gezien worden als een breed programma met onderliggende projecten, waarbij er niet alleen sprake is van bezuinigingen, maar ook van transformatie en het waarmaken van ambities.

6.1.1 Actuele stand van zaken

Wij hebben de actuele stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de uitwerking van de ombuigingsvoorstellen c.q. de uitwerking van de Takendiscussie in beeld gebracht. Dat overzicht doen wij u separaat bij deze begroting ter kennisname toekomen. Daaruit blijkt dat wij op onderdelen inmiddels de eerste gesprekken hebben gevoerd met externe organisaties. Nu is de periode waarin de plannen van aanpak in concept vorm krijgen; deze moeten bij de Kaderbegroting 2013-2016 voor u klaar liggen. Dan zal eveneens meer helderheid geboden kunnen worden over de haalbaarheid van de genoemde bezuinigingsbedragen en eventuele bijstellingen.

6.1.2 Meer regie, minder uitvoering, meer samenwerking

In de kaderbegroting hebt u ingestemd met de koersbepaling: minder uitvoering, meer regie, meer samenwerking. Aan deze gedachte moet nader gestalte gegeven worden, bijvoorbeeld in de in voorbereiding zijnde Nota Verbonden Partijen. Bij een regievoerende rol, waarin uitvoering steeds meer op afstand wordt geplaatst, geldt dat enerzijds moet kunnen worden ingeschat in hoeverre de mate van professionaliteit van de maatschappelijke partners voldoet aan de verwachtingen van de organisatie c.q. verder ontwikkeld moet worden. Anderzijds moet er aandacht zijn voor de manier waarop op afstand gestuurd wordt. Dit betekent dat geïnvesteerd moet worden in wederzijdse verantwoordelijkheden en de bijbehorende rol- en taakopvatting. Daarnaast geldt voor samenwerking dat er voldoende aandacht is voor de wet van de toe- en afnemende meeropbrengst: niet ten koste van alles samenwerken als kleinere organisaties eigenlijk efficiënter zouden zijn. Tegelijkertijd geldt uiteraard ook dat groter niet noodzakelijk slechter is. Kritische keuzes zijn niet alleen op financiële argumenten gestoeld, maar juist ook op kwaliteitseisen en -normen en het beperken van de kwetsbaarheid. Het draait zowel om efficiency als om de menselijke maat. Dit betekent dat voor ieder samenwerkingsverband moet worden beoordeeld wat de optimale situatie is. De begin 2011 met u besproken koersnotitie Samenwerking is daarbij richtinggevend.

6.2 Moties en toezeggingen

Bij de behandeling van de kaderbegroting in juli van dit jaar hebt u door middel van moties op een aantal wezenlijke onderdelen richting gegeven. Daarnaast hebben wij u zowel bij de presentatie als bij de behandeling van de kaderbegroting in de raadsvergadering op 12 juli 2011 een aantal toezeggingen gedaan. In deze aanbiedingsbrief informeren wij u graag over de stand van zaken ten aanzien daarvan.

6.2.1 Organisatieverandering

Bij de presentatie van de kaderbegroting hebben wij u aangegeven dat de veranderende rol van de overheid (minder uitvoeren, meer regie, meer samenwerken) ook zijn weerslag zal hebben op de organisatie. Inmiddels is de startnotitie gereed waarin we nader ingaan op de hoofdstructuur voor de organisatie op basis van deze nieuwe koers. Wij zullen deze startnotitie binnenkort met u bespreken. Praktisch geldt daarnaast dat veel randvoorwaarden op orde moeten zijn. Het sociaal statuut wordt geactualiseerd, de personele overzichten en het strategisch personeelsplan zijn klaar. Er wordt aandacht besteed aan algemene handreikingen die in het verloop van het proces een rol kunnen spelen.

G E M E E N T E B O R N E

Een definitie van regievoering bijvoorbeeld die voor het moment als richtinggevend kan worden beschouwd is de definitie uit 2010:

"Een regisserende gemeente kent haar prioriteiten, heeft eindresultaten / maatschappelijke effecten benoemd en kent de spelers (extern en intern) die deze resultaten verwezenlijken. De gemeente zorgt ervoor dat goede samenwerkingsverbanden tot stand komen en neemt eventueel deel aan deze samenwerkingsverbanden. De gemeente creëert randvoorwaarden om samen met anderen resultaten/ maatschappelijke effecten te bereiken en toetst de resultaten. Hierbij kiezen we de rol van stimulator, initiator en partner."

6.2.2 Visie op dienstverlening

Er wordt op dit moment, voortvloeiend uit de ombuigingsoperatie 10-13, gewerkt aan een nieuwe visie op dienstverlening, waarin uiteraard aansluiting wordt gezocht bij de nieuwe koers. Wij verwachten de eerste resultaten hiervan in november aanstaande met u te kunnen bespreken. Hierbij zal ook worden ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de fysieke loketten.

6.2.3 Vastgoed- en accommodatiebeleid

Eerder hebt u, in het kader van de ombuigingsoperatie 10-13, budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van accommodatiebeleid. In eerste aanleg was de focus vooral gericht op sportaccommodaties, maar omdat dit beleid directe invloed heeft op verschillende andere aspecten van de takendiscussie, is voor verbreding gekozen en wordt meer gekoerst op het opzetten van vastgoedbeleid. Wij hopen, aan de hand van een startnotitie binnenkort met u een eerste discussie te kunnen voeren aan de hand van een presentatie in de commissie bijpraten Bestuur en Middelen. Op basis van uw inbreng kunnen wij opdracht verlenen tot het daadwerkelijk op (laten) stellen van een vastgoednota. De uitkomst van deze nota zullen wij vervolgens betrekken bij de behandeling van de Kaderbegroting 2013-2016.

6.2.4 Effecten uittrekking RBT

Wij hebben u toegezegd om de effecten van het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) nader in beeld te brengen. Dat is op dit moment nog niet afgerond. Wij hopen u hierover voor het einde van het jaar nader te kunnen informeren.

6.2.5 Motie inzake lastendruk

In deze motie hebt u ons opgeroepen bij de voorstellen voor de Programmabegroting 2012-2015 terughoudend om te gaan met OZB-verhogingen als dekking voor het voorgestelde beleid en zoveel mogelijk op een andere wijze dekking te vinden. Dit ligt in lijn met hetgeen hierover in het coalitieakkoord is afgesproken. Bij de start van de Takendiscussie is aangegeven dat de ambities ten aanzien van nieuw beleid primair mogelijk moeten worden gemaakt door het creëren van ruimte in bestaand beleid. De taakstelling van € 3 miljoen was gericht op het opvangen van noodzakelijke bezuinigingen én het realiseren van nieuw beleid. In deze programmabegroting doen wij u ten aanzien van nieuw beleid uitsluitend een voorstel voor het continueren van het armoedebeleid. De begroting biedt daartoe de financiële ruimte zonder tot extra verhoging van OZB tarieven te komen. Deze tarieven worden uitsluitend trendmatig aangepast. Definitieve voorstellen ten aanzien van leges en tarieven worden aan u in december aanstaande voorgelegd.

6.2.6 Motie inzake financiering VVV

U hebt ons opgeroepen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn het promoten van De Groene Poort *via* de VVV te financieren uit financiële middelen binnen dit project.

G E M E E N T E B O R N É

Daarnaast roept de motie op om te onderzoeken of het mogelijk is de Stuurgroep Reclameheffing te bewegen voorstellen te doen een bijdrage vanuit de opbrengst van de reclameheffing in te zetten voor de activiteiten van de VVV in relatie met De Groene Poort. Hier wordt door verschillende partijen nader onderzoek naar gedaan.

Daarbij moet wel oog zijn voor het onderscheid tussen de door ons voorgestelde structurele bezuiniging tegenover de mogelijkheden voor incidentele bijdragen in het kader van De Groene Poort, gelet op het tijdelijke karakter van dat project. Wij hebben u in de kaderbegroting laten weten dat de toekomst van de VVV ook wordt meegenomen in het overleg met de Stichting Kulturhus met betrekking tot de cultuurarrangementen.

6.2.7 Motie inzake kunstgrasveld Zenderen Vooruit

In uw motie hebt u erop aangedrongen te bezien of er, op basis van een door Zenderen Vooruit op te stellen plan van aanpak, extra financiële ruimte kan worden geboden tot maximaal € 2 ton voor de realisatie van een kunstgrasveld. In de kaderbegroting is vooralsnog € 1 ton opgenomen. Het overleg met ZV heeft erin geresulteerd dat er op dit moment een plan van aanpak ligt waarbij een gemeentelijke bijdrage van € 2,7 ton nodig is. Dat is in onze ogen niet reëel. Er vindt uiteraard nog aanvullend overleg plaats. Wij gaan ervan uit dat bij de behandeling van de Kaderbegroting 2013-2016 in juli 2012 een definitieve afweging kan plaatsvinden. In deze programmabegroting is een bedrag van éénmalig € 1 ton opgenomen voor de aanleg van een kunstgrasveld. Daarmee hebben wij concreet invulling gegeven aan uw motie van 9 november 2010 waarin u ons hebt opgeroepen bij de begroting 2012-2015 voor de realisatie van een kunstgrasveld in Zenderen vooralsnog een bedrag te reserveren tot maximaal € 1 ton. De uitwerking van uw aanvullende motie van 12 juli 2011 willen we betrekken bij de voorbereidingen van de Kaderbegroting 2013-2016.

6.2.8 Motie inzake investeren openbare ruimte

In een motie over de uitwerking van het centrumplan hebt u ons opgeroepen met belangenorganisaties en individuele eigenaren in overleg te treden over de investeringen in de openbare ruimte. Het overleg met organisaties en eigenaren is in het kader van het centrumplan een permanent proces. Dat leidt ertoe dat op onderdelen tot bijsturing van de plannen wordt besloten. Ter illustratie kunnen wij melden dat om die reden de investeringen op en rond het Rheineplein naar achteren zijn geschoven en de reconstructie van de Grotestraat Noord naar voren is gehaald. Over deze herfasering zullen wij u separaat informeren.

6.2.9 Motie inzake convenanten dorps- en wijkorganisaties

U vraagt in de motie de dorpsplannen voor Hertme en Zenderen zoveel mogelijk uit te voeren conform de convenanten. Op voorhand merken wij op dat in de convenanten sprake is van een inspanningsverplichting en niet van resultaatverplichtingen. Dat neemt niet weg dat wij veel moeite doen om de plannen ook daadwerkelijk gestalte te geven. Wij kunnen u melden dat een aantal plannen zijn gerealiseerd en in uitvoering zijn, waarbij ook dankbaar gebruik wordt gemaakt van externe financieringsbronnen en subsidies, bijvoorbeeld in het kader van De Groene Poort. Ook de aanleg van openbare verlichting langs fietspaden naar Zenderen en Hertme is inmiddels in uitvoering. Over de voortgang van de dorpsagenda's wordt u separaat geïnformeerd.

6.2.10 Onderzoek overhead en formatie

Wij hebben u in de kaderbegroting aangegeven dat wij door het organisatieadviesbureau Berenschot een benchmark laten doen naar de overheadkosten en formatie van de organisatie.

G E M E E N T E B O R N E

Op dit moment zijn wij bezig om, ook in het kader van de omvorming van de begroting van 10 naar 5 programma's, de urentoerekening aan producten te actualiseren. Deze gegevens vormen de basis voor het door Berenschot uit te voeren onderzoek. Wij kunnen u naar verwachting bij de Kaderbegroting 2013-2016 in juli 2012 over de uitkomsten daarvan nader informeren.

6.2.11 Inventarisatie inkoop

Wij hebben u toegezegd ons inkooppotentieel nader te analyseren. De inventarisatie is inmiddels afgerond en wij zullen u hierover in de komende maanden informeren en de uitkomsten betrekken bij de komende kaderbegroting.

6.2.12 Subsidiebeleid

In de kaderbegroting hebben wij u aangegeven een omslag te willen maken van instandhoudingssubsidies naar stimuleringsbijdragen gericht op concrete activiteiten. Daarover zijn wij in gesprek met de desbetreffende organisaties. Een eerste overlegronde heeft inmiddels plaats gevonden. In de loop van het voorjaar volgt een voorstel tot beleid dat in de aanloop naar de kaderbegroting verder met u kan worden besproken.

6.2.13 Transitiekosten veranderingsproces 12-15

Bij de Bestuursrapportage 2011 hebt u een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld voor transitiekosten voor het proces 10-13. Wij hebben u bij de kaderbegroting aangegeven dat ook voor het traject 12-15 rekening moet worden gehouden met incidentele transitiekosten. Immers, de winkel blijft open tijdens de verbouwing; er moet een extra inspanning worden geleverd om in de komende periode de omslag en organisatieverandering te maken. Dat kan niet binnen de bestaande middelen. In de komende periode wordt een nadere inventarisatie gemaakt. Daarbij gaat het niet alleen om interne kosten (ambtelijke en bestuurlijke organisatie); in het veranderingsproces wordt ook het nodige gevraagd van externe partners, bijvoorbeeld in het kader van de te sluiten arrangementen. We moeten oog hebben voor de extra inzet, financieel en anderszins, die dat vraagt van deze externe partners. Wij hopen u concrete voorstellen te doen bij de Kaderbegroting 2013-2016 in het voorjaar van 2012.

6.3 Visie Dynamische Dorpen

Tot slot willen we kort stilstaan bij het feit dat tussen vaststelling van de kaderbegroting in juli 2011 en deze programmabegroting de behandeling van de toekomstvisie MijnBorne2030 "Dynamische Dorpen" door uw raad heeft plaatsgevonden. Uw raad heeft deze visie onverkort vastgesteld als koersdocument voor de komende decennia. In de kaderbegroting hebben wij al aangegeven dat wij bij de voorstellen de - toen nog concept - toekomstvisie hebben betrokken. Dat brengen wij graag in herinnering. Ook de visie heeft als centraal thema een veranderende rolverdeling tussen overheid en burger.

De kaderbegroting en de nu voorliggende programmabegroting zijn daarvan de eerste vertaaling. Met de regiegroep gaan we in overleg over de wijze van uitvoering van de toekomstvisie en daarbij zullen wij ook de kader- en programmabegroting betrekken. Wij komen eind 2011 met een uitvoeringsplan.

G E M E E N T E B O R N E

7. Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De Programmabegroting 2012-2015 vast te stellen conform ontwerpbegroting
2. De 1^e wijziging op deze begroting vast te stellen waarin de volgende elementen zijn opgenomen:
 - a. het verwerken van de effecten van de septembercirculaire gemeentefonds 2011, met de volgende nadelige financiële mutaties: 2012: € 220.000,-- (N), 2013: € 187.000,-- (N), 2014: € 41.000,-- (N), 2015: € 15.000,-- (N);
 - b. het beschikbaar stellen van een structureel bedrag van € 200.000,-- voor de uitvoering van het armoedebeleid;
 - c. het verwerken van een verwacht financieel effect van € 200.000,-- structureel vanaf 2013, als gevolg van de sluiting van het AZC Azelo.
3. Het financieel tekort van € 212.000,-- van het jaar 2012 te dekken uit de Reserve Beleidsontwikkeling.
4. De financiële overschotten over de jaarschijven 2013 tot en met 2015, te weten 2013: € 882.000,- (V), 2014: € 742.000,-- (V) en 2015: € 850.000,-- (V) op te nemen in een stelpost 'nader in te vullen nieuw beleid'.

Borne, 11-10-2011

Burgemeester en wethouders van Borne,
de secretaris,

J.H.R. Baveld

de burgemeester,

mr. ds. R.G. Welten

Kerngegevens 2012-2015

	2012	2013	2014	2015				
A. SOCIALE STRUCTUUR								
Aantal inwoners	21.760	22.090	22.230	22.360				
Waarvan: van 0 – 3 jaar	925	935	945	950				
van 4 – 16 jaar	3.750	3.810	3.830	3.855				
Van 17 – 25 jaar	1.970	2.000	2.010	2.025				
Van 26 – 64 jaar	11.420	11.595	11.670	11.735				
Van 65 jaar en ouder	3.695	3.750	3.775	3.795				
Aantal uitkeringsgerechtigden	200	198	197	197				
Waarvan: WNB	180	180	180	180				
WIJ (Wet Investeren in Jongeren)								
Bijstandsbesluit	3	3	3	3				
Zelfstandigen								
IOAW	15	13	12	12				
IOAZ	2	2	2	2				
Aantal ingeschreven asielzoekers (verblijf in asielzoekerscentrum)	278	0	0	0				
Het aantal gaat naar 0 personen in verband met sluiting van het asielzoekerscentrum per 1 maart 2012.								
Werkgelegenheidsprojecten:								
Waarvan: Aantal personen	2	1	1	1				
WIW-dienstbetrekking								
B. FYSIEKE STRUCTUUR								
Oppervlakte Gemeente (in ha)	2.617	2.617	2.617	2.617				
Waarvan: Binnenwater	14	14	14	14				
Historische stads- of dorpskern	1,2	1,2	1,2	1,2				
Aantal woonruimten	9.220	9.400	9.500	9.600				
Lengte van de wegen (in km)	175,8	175,8	175,8	175,8				
Waarvan: Zandwegen	20,5	20,5	20,5	20,5				
Verharde wegen:								
< 4 meter breed	60,2	60,2	60,2	60,2				
4.00 – 5.00 meter breed	40,6	40,6	40,6	40,6				
5.00 – 6.00 meter breed	30,7	30,7	30,7	30,7				
6.00 – 7.00 meter breed	12,5	12,5	12,5	12,5				
7.00 – 9.00 meter breed	4,5	4,5	4,5	4,5				
> 9.00 meter breed	6,8	6,8	6,8	6,8				
Lengte van de recreatieve fiets-, ruiters- en wandelpaden	21	21	21	21				
Aantal ha. openbaar groen (excl. vijvers en sportvoorzieningen)	72	72	72	72				
C. FINANCIËLE STRUCTUUR								
	Totaal (x € 1.000)	Per inwoner	Totaal (x € 1.000)	Per inwoner	Totaal (x € 1.000)	Per inwoner	Totaal (x € 1.000)	Per inwoner
Gewone uitgaven	64.802	2.978	56.376	2.552	59.202	2.663	58.459	2.614
Opbrengst belasting en heffingen	7.202	331	7.270	329	7.338	330	7.366	329
Alg. uitkering uit het gemeentefonds	17.742	815	17.702	801	17.945	807	17.654	790
Vaste schuld	115.904	5.326	102.341	4.633	89.519	4.027	81.479	3.644
Waarvan: Voor de woningbouw	41.282	1.897	33.322	1.508	31.523	1.418	30.013	1.342

Beleidsbegroting

Visie en prioriteiten

De in 2001 door de raad vastgestelde toekomstvisie 'Borne Nieuw, een politiek bestuurlijke visie op toekomstig Borne in Netwerkstad Twente' was tot vorig jaar het belangrijkste richtsnoer voor het gemeentelijk beleid. Dit jaar is de visie geactualiseerd middels het interactieve proces MijnBorne2030.

Het proces om te komen tot een nieuwe toekomstvisie is zo gezegd uitbesteed aan de Bornse gemeenschap. Daarmee heeft de raad aangegeven vertrouwen te hebben in de kracht van de gemeenschap. Kijkend naar het verloop van het proces en het eindresultaat, is dat vertrouwen terecht geweest. Niet alleen de inhoudelijke kwaliteit van de visie, maar ook de eendrachtige samenwerking, de betrokkenheid en het gevoel van verantwoordelijkheid van maatschappelijke partners geeft een warm en trots gevoel.

Op basis van identiteits- en trendonderzoek, alsmede ambitiegesprekken (met ruim 400 deelnemers) is een viertal scenario's ontwikkeld waarover de opvatting van de inwoners is gevraagd. Twee scenario's gingen uit van een stedelijke identiteit en twee scenario's gingen uit van een dorpsidentiteit, waarbij in beide situaties onderscheid werd gemaakt tussen een behoudend en ontwikkelend perspectief. Dat resulteerde uiteindelijk in een viertal scenario's:

- Genieten en Koesteren
- Dynamische Dorpen
- Twentse Stad
- Vaart der Volkeren

De inwoners van Borne hebben zich in april 2011 uitgesproken over het voorkeursscenario: Dynamische Dorpen. Ruim 4.000 kiesgerechtigden (inwoners van 15 jaar en ouder) hebben aan de stemming deelgenomen. Dat is een prima resultaat. De regiegroep heeft vervolgens het voorkeursscenario Dynamische Dorpen uitgewerkt in voorliggende visie. In de visie wordt tot uitdrukking gebracht wat de Bornse gemeenschap in de komende decennia wil bereiken en op welke wijze daaraan gestalte kan worden gegeven.

Samenvattend en zonder uitputtend te zijn, kan worden gesteld dat op het gebied van *Welzijn* en *Samenleving* de gemeente zich inzet op haar regierol; er zijn nieuwe verhouding gecreëerd. Er wordt meer overgelaten aan initiatieven van burgers, solidariteit met kwetsbaren staat hoog op de prioriteitenlijst, het begrip 'Noaberschap' wordt leidend. Als het om ouderen gaat investeert Borne in preventie, voor jongeren op spelen, recreëren, ontmoeten en uitgaan.

Op het gebied van *Ruimte* en *Wonen* staat het open en groene karakter van de dorpen centraal. Borne profileert zich als een echte woongemeente. Combinatie van wonen en werken wordt gestimuleerd. Voor de groep van 20-35 jaar worden woonvormen ontwikkeld die aantrekkelijk zijn voor starters. Borne wil programmatisch nieuwe inwoners zich snel thuis laten voelen. Vergrijzing moet als kans worden gezien, er moet levensloopbestendig worden gebouwd voor (kapitaalkrachtige) ouderen. Op het gebied van onderwijs wordt toegewerkt naar multifunctionele accommodaties/brede scholen. Sterk punt van Borne is en blijft de bereikbaarheid; de barrièrewerking van het spoor moet worden opgeheven en het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd. Het buitengebied is speerpunt in de ontwikkeling van Borne en het centrum het kloppend hart; Borne investeert in het aantrekken van unieke winkels. Parkeren is nog vrijwel overal gratis en Oud Borne is de ontdekking van Twente.

Op het gebied van *Economie* en *Ondernemen* is Borne vooral aantrekkelijk voor kleine, kennisintensieve en innovatieve, ondernemers en zzp'ers. Er wordt verbinding gezocht tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Door de nieuw ontwikkelde sector streekproducten komen nieuwe groepen mensen naar Borne. Een ruimhartig vestigingsbeleid in het buitengebied moet daarin bijdragen. De agrarische sector speelt een belangrijke rol in het onderhoud en instandhouden van het landschap. Borne een klein aantal sterke kennisintensieve agrarische bedrijven binnen haar grenzen.

Op het gebied van *Duurzaamheid* worden burgers met een ondersteunend programma uitgedaagd om zelf in duurzaamheid te investeren. Openbare verlichting moet aan het predikaat duurzaam voldoen en kleinschalige opwekking van energie in woonwijken wordt gestimuleerd. Met bedrijven en organisaties worden duurzaamheidsconvenanten gesloten, onder meer gericht op fair trade. Op het gebied van wonen zet Borne in op energieneutraal wonen.

Programma's

LEVE BORNE

1. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect: inwoners van Borne wonen en leven in een duurzame en veilige leefomgeving.

1.1. Effectindicatoren

Omschrijving	Bron	Laatste meting (jaar)	Verwachte ontwikkeling				
			2011	2012	2013	2014	2015
Rapportcijfer de burger als onderdaan	Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	6,3 (2009)	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Rapportcijfer de burger als wijkbewoner	Waar staat je gemeente (tweejaarlijks)	7,1 (2009)	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Veiligheidsbeleving inwoners gemeente	Integrale veiligheidsanalyse (vierjaarlijks) *	8,1 (2006)	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
Aantal incidenten waarvoor de brandweer Borne is uitgerukt	Jaarverslag repressie brandweer 2009	210 (2010)	185	180	180	180	180
Ongevallencijfers verkeer, incidenten per jaar	ViaStat 2009	35	< 35	< 35	< 35	< 35	< 35
Verouderingsgraad (60+) : (0-20)**	CBS	95% (2010)	95%	95%	95%	95%	95%
Totale energie-verbruik (autonome ontwikkeling)	Energiescan Borne, nulmeting 2010	1,5 PJ (2010)	+1,2%	+2,4%	+3,6%	+4,8%	+6%
Percentage duurzame energie (autonome ontwikkeling)	Energiescan Borne nulmeting 2010	0,05 PJ (2010)	+12%	+24%	+36%	+48%	+60%

Beleidsdoel 1: voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte.

Beleidsdoel 2: groei van het aantal inwoners naar 28.000.

Beleidsdoel 3: duurzaam inrichten en beheren van de leefomgeving.

Beleidsdoel 4: veiligheid bewaken en borgen.

Strategisch project: Bornsche Maten.

* Afhankelijk van uitvoering nieuw beleid

** Dit is een algemeen gehanteerde graadmeter voor een evenwichtige bevolkingsopbouw. 100% staat voor een evenwicht tussen jong en oud. Een cijfer > dan 100 betekent dat de groep mensen van 60+ groter is dan de groep van 0 tot 20-jarigen. Een cijfer < dan 100 betekent dat de groep mensen van 60+ kleiner is dan de groep van 0 tot 20-jarigen.

1.2. Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Nulmeting (jaar)	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	2015
1 en 2A Gereed gemelde woonruimten (toevoeging woningvoorraad in uitleg en bestaand gebied)	Woningbouwprogramma	150 (2010)	207	203	134	124	nog niet vastgelegd
2B Aantal inwoners	GBA (inwoneraantal per 1 januari)	21.247 (2010)	21.567	21.760	22.090	22.230	22.360
3A Percentage bronscheiding afval landelijke streefnorm SenterNovem = 56%	Interne rapportage	52,3 %	53%	54%	55%	56%	56%
3B Percentage afkoppeling hemelwaterafvoer verhard oppervlak	Gemeentelijk Rioleringsplan	9,2% (2010)	10%	10%	11%	11%	12%
4A Aantal diefstallen / inbraak woningen*	Cijfers wijkscans politie (tweejaarlijks)	58 (2010)	58	58	58	58	58
4B Aantal geweldsdelicten	Cijfers wijkscans politie (tweejaarlijks)	61 (2010)	61	61	61	61	61
4C Opkomsttijden incidentbestrijding t.o.v. de landelijke zorgnorm (= 80%)	Cijfers incidentbestrijding brandweer	83% (2010)	80%	80%	80%	80%	80%

Het beleid voor dit programma is vastgelegd in de beleidsnota's:

- Structuurplan uitbreiding Borne (2002) (nieuwe ontwerp Structuurvisie is in procedure gebracht)
- Masterplan Centrum (2010)
- Woonvisie 2010-2014
- Milieubeleidsplan 2009-2011
- Klimaat uitvoeringsprogramma 2009-2012
- Gemeentelijk rioleringsplan 2011-2016
- Waterplan Borne (2004)
- Beleidsvisie Externe veiligheid (2007)
- Notitie Beter Borne, Gezondheidsbeleid 2008-2011
- Kadernota integraal veiligheidsbeleid Borne 2007-2010 (nog steeds vigerend)
- Meerjarenplan Brandweer Cluster Midden
- Mijn Borne 2030, Visie Dynamische Dorpen

2. Wat gaan we daar voor doen?

Beleidsdoel 1: voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte.

Woningexploitatie, woningbouw en stedelijke vernieuwing

Als kader voor de bouw- en woonopgave van de gemeente Borne is in november 2010 de Woonvisie 2010-2014 vastgesteld. De inspanningen zijn er op gericht om het woningbouwprogramma te realiseren, waarbij wordt uitgegaan van 105 woningen per jaar in de uitleg en 20 in bestaand stedelijk gebied. Het gaat hierbij niet alleen om het aantal woningen, maar ook om het juiste type woningen. Wij kijken kritisch naar de programma's waarbij zo nodig - samen met marktpartijen - actualisatie en/of bijstelling plaatsvindt. Er is sprake van regionale afstemming (prestatieafspraken en overeenkomst Borne-Hengelo). Doorvertaling vindt plaats in de Structuurvisie. In het kader van stedelijke vernieuwing geven wij uitvoering aan de met de provincie overeengekomen 'Prestatieafspraken Wonen gemeente Borne 2010-2015'. Hierbij gaat het vooral om herstructureringsopgaven.

Beleidsdoel 2: groei van het aantal inwoners naar 28.000.

Bornsche Maten

Tot 2030 bouwt Borne 2700 woningen in de Bornsche Maten. De realisatie van de Bornsche Maten is nodig voor de toekomst van Borne. Om die reden is het een strategisch project. De groei van het aantal inwoners naar 28.000 is een uitgangspunt op basis van de Toekomstvisie 2001. In het licht van de in september 2011 vastgestelde Toekomstvisie Mijn Borne 2030, Dynamische Dorpen zullen wij dit cijfer herijken.

Beleidsdoel 3: duurzaam inrichten en beheren van de leefomgeving.

Riolering en waterzuivering

In het actuele gemeentelijke rioleringsplan 2011-2016 (GRP) is vastgelegd op welke wijze de gemeente Borne invulling geeft aan de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Het rioelstelsel voldoet aan de norm die de gemeente zichzelf heeft opgelegd in het GRP en welke landelijk gangbaar is. Daarnaast heeft de gemeente in het GRP de ambitie opgenomen om wateroverlast bij extreme situaties te beperken door het treffen van afdoende en doelmatige maatregelen.

In 2011 wordt de herziening van het basisrioleringsplan afgerond. Daar waar kneipunten naar voren komen, wordt gekeken welke oplossingen het meest effectief zijn om wateroverlast te voorkomen. Nadat in 2012 de hoogtekaart op maaiveldniveau van Twente is ingemeten, volgt in 2013 een analyse op welke wijze water zich op maaiveldniveau verplaatst.

Afkoppeling (scheiden van hemelwater en vuilwater) draagt bij aan het beperken van wateroverlast in bestaand stedelijk gebied. Ook is het duurzamer, doordat het hemelwater niet afvoert naar de zuivering. Op basis van het Waterplan 2004 streven wij naar een afkoppeling van 20% van het verhard oppervlak op lange termijn. Momenteel is 9,2% afgekoppeld (17,5 ha – 175.000 m²). De voorlichting bij afkoppelprojecten is er op gericht dat inwoners medewerking verlenen aan de afkoppeling van verhardingen en daken van woningen. De gemeente heeft zo nodig de mogelijkheid om afkoppeling te verplichten. Hiervoor kan voor een bepaald gebied een zogenaamde hemelwaterverordening worden toegepast.

Water

Wij dragen zorg voor de duurzame instandhouding van sloten en waterpartijen, waarbij ten alle tijde de ontwatering gegarandeerd is en waar mogelijk de ecologische waarden verbeterd worden.

Ten behoeve van een gezonde en duurzame waterketen (onderzoek, planvorming, uitvoering, beheer en communicatie) wordt nauw samen gewerkt met het Waterschap Regge en Dinkel.

Afvalverwijdering en verwerking

Het beleid is gericht op scheiding van (huishoudelijk) afval aan de bron, door middel van verschillende inzamelsystemen en gericht op maximaal hergebruik van afvalstromen op een doelmatige en kostenefficiënte wijze.

Een landelijke ontwikkeling is dat afval steeds meer wordt gezien als brandstof en derhalve als bron van energie (biomassa, hoogwaardige verbranding van restafval). Ook de gemeente Borne zal deze ontwikkelingen volgen en daar waar mogelijk op inspelen.

Milieubeheer

De wet milieubeheer en het gemeentelijk beleid is er op gericht om de belasting voor het milieu zo beperkt mogelijk te houden. Hierbij is duurzaamheid een centraal thema. De ambitie zal worden bepaald aan de hand van de Startnotitie Duurzaam en Veilig. De deelthema's waarop wordt ingezet zijn besparing van energie, verduurzaming van energieopwekking en mobiliteit. Het gaat in de eerste plaats om bewustwording. Zo wordt door middel van het Energieloket informatie gegeven om energie te besparen en kan een maatwerkadvies worden aangevraagd. Hiervoor zijn tot 2014 middelen beschikbaar.

De komende jaren wordt ook ingezet op samenwerking. Wij werken aan de totstandkoming van een Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), waar de vergunningverlening en toezicht en handhaving worden onder gebracht. Naar verwachting is de (milieu) RUD vanaf 2013 operationeel. De ambitie in Twente is om de RUD in te richten voor de gehele breedte van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Doordat steeds meer activiteiten meldingsplichtig zijn, is sprake van een afname van het aantal milieuvergunningen. Dit betekent enerzijds een vermindering van administratieve lasten voor bedrijven, burgers en de gemeente, maar vraagt wel om meer toezicht en adequate handhaving in het geval een ondernemer zich niet aan de regels houdt.

Het milieubeleidsplan 2009-2011 wordt eind 2011 geëvalueerd. Hierbij wordt kritisch gekeken of er behoefte bestaat aan een nieuw plan voor 2012 en verder. Het betreft geen wettelijke verplichting.

Beleidsdoel 4: veiligheid bewaken en borgen.

Openbare orde en veiligheid

Veiligheid wordt steeds meer bovenlokaal benaderd en aangepakt. De Veiligheidsregio Twente is vanaf 1 januari 2010 een feit. Samen met het regionaal Platform IVZ wordt er aan gewerkt dat Borne eind 2012 beschikt over een regionaal afgestemd Integraal Veiligheidsprogramma. De gemeente Borne sluit hiervoor ook aan bij de Integrale Veiligheidsmonitor Twente, als instrument om veiligheid in de Twentse gemeenten te kunnen meten.

Jaarlijks stelt de stuurgroep Leefbaarheid en Veiligheid een Actiejaarplan Veiligheid vast, waarin op lokaal niveau door middel van projecten invulling wordt gegeven aan een veilig en leefbaar Borne. Voor de uitvoering van wijkschouwen is tot en met 2012 geld beschikbaar. Dit betekent dat in dat jaar de keuze moet worden gemaakt over de continuering / structurele invulling van wijkschouwen als vorm van burgerparticipatie.

In het convenant Lokale Driehoek zijn voor de jaren 2011/2012 samenwerkingsafspraken vastgelegd tussen politie, openbaar ministerie en de burgemeester van Borne met betrekking tot de rol en taakverdeling bij lokale speerpunten voor de openbare orde en veiligheid zoals aanpak fietsendiefstal, verkeersveiligheid, convenanten met zorgboerderijen, veiligheid AZC, de aanpak van illegale hennepcultuur en het beperken van overlast van uitgaansverkeer.

In 2012 wordt een nieuw convenant gesloten voor de uitvoering van het schooladoptieplan.

De centralisatie van de politieorganisatie heeft gevolgen voor de huisvesting en dienstverlening van de politie. Vanuit het project 'Beter bereikbaar & meer beschikbaar, samenwerking ketenpartners' kan de gemeente Borne mogelijk een pilotgemeente worden voor het implementeren van een praktische, lokale samenwerkingsafspraken met de politie om het wijkgericht werken lokaal te verankeren.

Brandweer en rampenbestrijding

Op 14 februari 2011 heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Twente het principebesluit genomen om de brandweer te regionaliseren. Dit betekent een overdracht en ontvlechting van de Bornse brandweerorganisatie.

Aan de taken van de brandweer worden steeds hogere eisen gesteld. De brandweer adviseert over brandveiligheid en externe veiligheid en de operationele prestatie-eisen worden steeds strenger. Door de regionalisering wordt de brandweerorganisatie robuuster en kan beter worden geïnvesteerd in kennis, opleiding en training en het op peil houden van specialistische vaardigheden.

Op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de gemeentelijke keten, waarbij de gedachte bestaat om regionale expertteams in te stellen voor de gemeentelijke processen. Naar verwachting wordt in juni 2012 door de Veiligheidsregio Twente een overkoepelend beleidsplan vastgesteld, gebaseerd op een regionaal risicoprofiel en regionaal crisisplan. Het regionale crisisplan vervangt de lokale gemeentelijke rampenplannen.

Externe veiligheid

De intensivering van het spoorvervoer (Programma Hoogfrequent Spoor) leidt tot een toename van veiligheidsrisico's. Wij zullen deze ontwikkeling vanuit oogpunt van externe veiligheid kritisch volgen.

Overige taken en activiteiten

Ruimtelijke ordening

- Advisering aan het bestuur inzake het te voeren planologisch beleid met betrekking tot de ruimtelijke fysieke leefomgeving.
- Beleidsmatig ontwikkelen en uitvoering geven aan een samenhangend integraal ruimtelijk beleid door middel van bestemmingsplannen, andere ruimtelijke plannen en overige procedures, al dan niet naar aanleiding van particuliere initiatieven.
- Uitvoering wettelijke verplichtingen, waaronder de zorg voor het hebben van actuele bestemmingsplannen en een structuurvisie en de behandeling van verzoeken tot bestemmingsplanwijziging.

In 2012 gaat het om de volgende bestemmingsplanactualiseringen:

- Borne Woongebied Midden (de bestemmingsplannen Wensink Noord en zuid, Vogelbuurt en Zuid Esch worden in de actualisering en digitalisering - om kosten- en efficiencyredenen - samengevoegd tot één bestemmingsplan gebied);
- Borne Woongebied Zuid (zie hiervoor; het betreft hier de samenvoeging van de plannen Letterveld Noord en Zuid en Veldkamp-Tichelkamp);
- Centrum;
- Stroom Esch;
- Oud Borne (na vaststelling visie);
- Buitengebied.

Op 1 juli 2013 moet het hele grondgebied van Borne zijn voorzien van door de raad vastgestelde actuele en digitale bestemmingsplannen (actueel is jonger dan 10 jaar). Naast deze wettelijk verplichte actualiseringen zullen in 2012 ook binnen de grote projecten De Veldkamp (herziening op onderdelen), Zuidelijke randweg (nieuw bestemmingsplan en plan MER) en Bomsche Maten (uitwerkingsplannen) bestemmingsplanprocedures worden doorlopen.

Overige volkshuisvesting

- Vergunningverlening op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, inclusief welstandsadvies.
- Informatievoorziening ten behoeve van vastgoedwerkzaamheden, Grootchalige Basiskaart en digitale luchtfoto's.
- Beheer van standplaatsen woonwagens en hobbysloopterreinen.

Lijkbezorging

- Uitvoering van de Wet op de lijkbezorging.

Zorgplicht bij woningontruimingen

- De gemeente draagt zorg dat huisraad en andere inboedel, die bij een gerechtelijke ontruiming van een woning of een ander gebouw op de openbare weg worden gezet, van de openbare weg wordt verwijderd en zo nodig wordt opgeslagen.

Bouwgrondexploitaties

Alle bouwgrondexploitaties worden jaarlijks door de raad vastgesteld. Basis hiervoor is de Nota grondbeleid zoals deze in 2011 is vastgesteld. De kosten van bouwgrondexploitaties door derden worden op basis van een exploitatieovereenkomst of anderszins door deze derden vergoed.

3. Wat gaat het kosten?

(* € 1.000,--)

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Meerjarenraming		
				2013	2014	2015
Totale lasten	24.244	24.643	25.518	22.563	23.703	24.352
Totale baten	18.152	18.313	19.200	16.015	19.746	19.653
Saldo	6.092	6.330	6.318	6.548	3.957	4.699

MEEDOEN IN BORNE

1. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect: alle inwoners zijn in staat om volwaardig en actief deel te nemen aan onze samenleving.

1.1. Effectindicatoren

Omschrijving	Bron	Laatste meting (jaar)	Verwachte ontwikkeling				
			2011	2012	2013	2014	2015
Rapportcijfer tevredenheid over basisonderwijs	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	8,2 (2009)	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Leefbaarheids-thermometer Wmo	Wmo benchmark	43% (2010)	43%	43%	43%	43%	43%
Thermometer Wonen, zorg, toegankelijkheid Wmo	Wmo benchmark	33% (2010)	33%	33%	33%	33%	33%
Aantal en percentage huishoudens met inkomen tot 120% van het sociaal minimum	Armoedemonitor absoluut aantal (en percentage totaal aantal huishoudens)	943 / 10,7% (2010)	950 / 11%	950 / 11%	950 / 11%	950 / 11%	950 / 11%
Aantal werklozen	UWV	470 (2010)	470	470	470	470	470
Rapportcijfer tevredenheid sportvoorzieningen in gemeente	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	7,8 (2009)	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Gemiddelde levensverwachting bij geboorte	Gezondheidsatlas Twente, Prognosetafel 2010-2060 AG	80,7 (2010)	80,8	80,9	81,0	81,1	81,2

Beleidsdoel 1: een kwalitatief onderwijsaanbod, uitgaande van de brede schoolgedachte, met een accent op het vroegtijdig voorkomen van onderwijsachterstanden.

Beleidsdoel 2: bevorderen van een integrale aanpak van de maatschappelijke participatie, arbeidsreïntegratie (betaald en vrijwillig) en armoedebestrijding.

Beleidsdoel 3: bevorderen van sport, bewegen en een gezonde leefstijl.

Strategisch project: De Veste.

1.2. Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Nul- meting (jaar)	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	2015
1A Aantal brede scholen*	Interne registratie	0 (2010)	1	1	1	2	2
1B Aantal deelnemers vroegtijdige en voorschoolse educatie	PM	130 (2010)	130	130	130	130	130
2A Huishoudens binnen een woonservicegebied	Interne registratie	0% (2010)	0%	10%	20%	40%	60%
2B Gebruik Activiteitenfonds (percentage van de doelgroep)	Armoede-monitor	10,8% (2010)	12%	14%	16%	18%	20%
2C Percentage uitkeringen categoriale bijstand voor ouderen van doelgroep	Interne registratie	22% (2010)	22%	22%	22%	22%	22%
2D Aantal naar werk uitgestroomde uitkeringsgerechtigden (5 gemeentelijke regelingen)*	Interne registratie	44 (2010)	55	55	55	55	55
2E Aantal gestarte reïntegratietrajecten*	Interne registratie	33 (2010)	30	30	30	30	30
2F Aantal gestarte werkervarings-/leerplekken en sociale activeringstrajecten*	Interne registratie	67 (2010)	20	20	20	20	20
3A Aantal volwassenen dat voldoet aan de beweegnorm	Volwassenen monitor Borne (vierjaarlijks)	79% (2008)	79%	79%	79%	79%	79%
3B Aantal jeugdleden sportverenigingen	Interne registratie	2800 (2010)	2800	2750	2700	2650	2600

Het beleid voor dit programma is vastgesteld in de beleidsnota's:

- Nota Sport en bewegen 2010-2013
- Beleidsplan Wet investeren in jongeren Gemeente Borne (2009)
- Integraal huisvestingsplan (IHP) 2008
- Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2008-2011 "Het Neje Noaberschap"
- Nota mantelzorg en mantelzorgondersteuning 2008-2011
- Nota Armoedebeleid (2008)
- Beleidsnota wet sociale werkvoorziening (2008)
- Nota Beter Borne Gezondheidsbeleid (2008)
- Ta(a)-rijk? Onderwijsachterstanden Beleid 2006-2010
- Nota reïntegratiebeleid (2005)
- Mijn Borne 2030, Visie Dynamische Dorpen

* Afhankelijk van uitvoering nieuw beleid

2. Wat gaan we daar voor doen?

Beleidsdoel 1: een kwalitatief onderwijsaanbod, uitgaande van de brede school-gedachte, met een accent op het vroegtijdig voorkomen van onderwijsachterstanden.

Huisvesting

Gestreefd wordt naar gecombineerde huisvesting van zorg, opvang en onderwijs voor kinderen in de leeftijd van 0 – 12 jaar. Het integraal huisvestingplan wordt in 2012 herijkt zodat het aantal instroompunten evenwichtig over de gemeente is verspreid. In 2012 wordt gekeken op welke manier groot en klein onderhoud overgedragen kan worden aan de schoolbesturen.

Vroeg- en voorschoolse educatie

Er wordt ingezet op het vroegtijdig signaleren van onderwijsachterstanden en een doorgaande ontwikkeling- en leerlijn, om te bereiken dat alle kinderen met dezelfde bagage kunnen starten aan het leerproces.

Schoolzwemmen

Schoolzwemmen en vervoer is niet langer een gemeentelijke taak. In 2012 wordt een voorstel gedaan om deze activiteiten af te bouwen.

Beleidsdoel 2: bevorderen van een integrale aanpak van de maatschappelijke participatie, arbeidsreïntegratie (betaald en vrijwillig) en armoedebestrijding.

Wmo

De samenwerking met onze maatschappelijke partners wordt verder versterkt en uitgebouwd. We gaan ons nog meer extern oriënteren. We hebben daarbij een duidelijk resultaat voor ogen dat we als volgt omschrijven: "ons streven is erop gericht dat in 2015 tenminste 60% van de huishoudens in de gemeente in enigerlei vorm van een woonservicegebied woont". Wij hechten aan het zo doelgroepneutraal mogelijk benaderen van problemen en de mensen in hun woonomgeving centraal gaan stellen.

Alle inwoners van Borne nemen zo veel als mogelijk volwaardig deel aan onze samenleving. Wij zetten daarbij in op het ondersteunen van die burgers die hun problemen niet zelf of met behulp van de naaste omgeving kunnen oplossen door hen adequaat te compenseren met betrekking tot de belemmeringen die er zijn. We hebben extra aandacht voor de toenemende groei van het aantal kwetsbare ouderen.

Daartoe is in 2011 het bestaande Wmo- en gezondheidsbeleid geëvalueerd en nemen wij het initiatief om in 2012 op interactieve wijze integrale plannen op te stellen met daarin een herdefiniëring van de speerpunten/activiteiten. De voorgenomen decentralisatie van delen van de Awbz wordt hierin meegenomen.

We verwachten een toenemend gebruik van Wmo-voorzieningen. Ons streven is om deze groei binnen het bestaande budget op te vangen. Hiervoor zullen we in 2012 voorstellen doen voor kostenbesparing op de uitvoering en verhoging eigen bijdragen voor de voorzieningen in het kader van de Wmo.

Werkgelegenheid

Er zal meer aandacht zijn voor het maatschappelijk verantwoord ondernemen waarin met nadruk wordt gekeken naar (nieuwe) bedrijfsvestigingen in Borne in relatie tot uitstroom van uitkeringsgerechtigden en 'social return on investment'. Hiervoor volgt in 2012 een uitvoeringsvoorstel.

Daarnaast is met ingang van 2012 bij de aanbesteding van gemeentelijke werken het uitgangspunt dat 5% van de aanbestedingssom besteed wordt ten behoeve van activering/reïntegratie van uitkeringsgerechtigden.

Wij gaan een zo breed mogelijk pakket reïntegratie en participatie-instrumenten inzetten waarbij we het cliëntenbestand dat is aangewezen op een uitkering voortdurend toetsen aan de participatieladder en maatwerk aanbieden op het gebied van uitstroom, werk-leerplekken en sociale activering.

Reïntegratie en activering van uitkeringsgerechtigden wordt nadrukkelijk bevorderd met behulp van het inzetten van trajecten die gefinancierd worden uit het participatiebudget dat door het rijk beschikbaar is gesteld. Instrumenten zijn bijvoorbeeld: inkoop van reïntegratiediensten (commercieel en SWB) waaronder training, scholing, leerwerktrajecten en inzetten van flankerende maatregelen bij problemen die inschakeling in het arbeidproces belemmeren. In 2012 willen we 55 uitkeringsgerechtigden laten uitstromen naar werk en 20 trajecten starten gericht op werkervaring, scholing en/of stageplekken en sociale activering.

We blijven in 2012 inzetten op jongeren die het moeilijk hebben, door hen werk, scholing of een combinatie van beiden op maat aan te bieden. We richten ons daarbij met name op werkloze jongeren tussen de 18 en 27 jaar die niet beschikken over een startkwalificatie.

In 2012 en 2013 wordt de mogelijke samenwerking met Hengelo, Hof van Twente en Oldenzaal op het gebied van sociale zaken verder uitgewerkt en ingevuld. De aangekondigde invoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv) wordt in 2011 en 2012 voorbereid.

Bijstandsverlening

Het verstrekken van een uitkering, die voorziet in de noodzakelijke kosten van het bestaan. Verstrekken van bedrijfskredieten aan zelfstandigen en/of verstrekken van een rechtmatige uitkering die voorziet in de noodzakelijke kosten van het bestaan.

Beleidsdoel 3: bevorderen van sport, bewegen en een gezonde leefstijl

Sport

We willen sporten en beweging voor iedereen mogelijk maken door middel van een laagdrempelig gebruik van goede sportvoorzieningen met een gevarieerd sportaanbod. In 2012 zetten wij vanuit onze regisserende rol vooral in op begeleiding en ondersteuning van sportverenigingen. Voor het (meer) kostendekkend maken van beheer en onderhoud van sportaccommodaties wordt in 2012 een voorstel gedaan.

Gezondheidszorg

De gemeente bevordert de gezondheid van haar inwoners door het scheppen van voorwaarden en via de GGD Regio Twente. In 2012 evalueren we het gezondheidsbeleid en nemen we het initiatief tot het op interactieve wijze opstellen van nieuwe plannen met daarin een herdefiniëring van de speerpunten / activiteiten. Hierbij wordt expliciet aangesloten bij het Wmo-beleid.

Overige activiteiten

Leerplicht

Ieder kind in de gemeente Borne heeft recht op onderwijs. Het doel dat de gemeente met leerplicht nastreeft is dat iedere jongere goed wordt voorbereid op en kan functioneren in de samenleving. Het voorkomen van schoolverzuim en het herstel van de schoolloopbaan zijn de belangrijkste activiteiten om dit te realiseren. De activiteiten zijn uitbesteed aan de gemeente Hengelo.

Kinderopvang

Het bevorderen van opvangmogelijkheden voor kinderen van 0-12 jaar, alsmede de uitvoering van de Wet kinderopvang (2005). De voorheen bestaande peuterspeelzalen zijn geïntegreerd binnen de Stichting Kinderopvang Borne. Daarmee is voldaan aan de Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE), bedoeld voor harmonisatie van kinderopvang en speelzaalwerk. De gemeente Borne heeft, als gevolg van de integratie speelzaalwerk en kinderopvang, kindplaatsen ingekocht ter vervanging van de reguliere subsidie speelzaalwerk. Alle kinderopvangvoorzieningen vallen onder de Wet kinderopvang en het bijbehorende inspectieregime voor handhaving van de kwaliteitseisen kinderopvang.

De door de GGD geïnspecteerde en goed gekeurde kinderopvangvoorzieningen zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).

Het peuterspeelzaalwerk zal op termijn (meer) kostendekkend gemaakt worden door verhoging van de ouderlijke bijdrage. In 2012 wordt hiervoor een voorstel gedaan.

Vreemdelingen

Regievoering op gebied van inburgering waaronder zorgdragen voor huisvesting van statushouders, informeren van doelgroep **Wet** inburgering, faciliteren (aanbieden van inburgeringstrajecten) en handhaven.

3. Wat gaat het kosten?

(* € 1.000,-)

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Meerjarenraming		
				2013	2014	2015
Totale lasten	19.482	19.446	18.793	18.702	18.422	18.288
Totale baten	8.958	8.493	8.306	8.409	8.069	7.719
Saldo	10.524	10.953	10.487	10.293	10.353	10.569

MOOI BORNE

1. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect: mensen beleven Borne als een aantrekkelijke gemeente om te verblijven en te recreëren

1.1. Effectindicatoren

Omschrijving	Bron	Laatste meting (jaar)	Verwachte ontwikkeling				
			2011	2012	2013	2014	2015
Rapportcijfer tevredenheid inwoners over cultuur in gemeente	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	7,1 (2009)	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1
Rapportcijfer tevredenheid inwoners over openbaar groen in de wijk	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	6,6 (2009)	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Aantal bezoekers 4 grootste jaarlijkse evenementen	Cijfers politie	45.000 (2010)	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Aantal bezoekers Kulturhus op jaarbasis	Jaarverslag Kulturhus	200.000 (2010)	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000

Beleidsdoel 1: versterken en uitbreiden van het toeristisch/recreatieve aanbod.

Beleidsdoel 2: behouden en versterken van openbaar groen, landschappelijke waarden en cultureel erfgoed.

Beleidsdoel 3: stimuleren van een brede deelname aan cultuur en bevorderen van kunst- en cultuuruitingen.

Beleidsdoel 4: het Kulturhus is het ontmoetingspunt van het gebruik van de welzijnsvoorzieningen.

Strategisch project: De Groene Poort.

1.2. Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Nul-meting (jaar)	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	2015
1A Aantal cultuurevenementen	Verslag evenementenbureau Borne	18 (2011)	18	18	18	18	18
1B Aantal bezoekers balie VVV	VVV Borne	2.850 (2009)	3.000	3.100	3.200	3.300	3.400
1C Aantal bezoekers website Uit in Borne	VVV Borne	13.020 (2009)	13.400	13.600	13.800	14.000	14.000
2A Aantal gemeentelijke monumenten	Gemeentelijke Monumentenlijst	37 (2010)	37	37	37	37	37
3A Aantal scholen waarop cultuurarrangementen worden uitgevoerd	Interne rapportage	13	13	13	13	13	13

Het beleid voor dit programma is vastgesteld in de beleidsnota's:

- Kadernota Cultuur en Recreatie en Toerisme 2009-2012
- Nota verblijfsrecreatie gemeente Borne
- Programma De Groene Poort
- Nota cultuureducatie 2010-2013
- Openbaar groenbeleidsplan 2010
- Bestemmingsplan Buitengebied
- Mijn Borne 2030, Visie Dynamische Dorpen

2. Wat gaan we daar voor doen?

Beleidsdoel 1: versterking en uitbreiding van het toeristisch/recreatieve aanbod.

Recreatie en toerisme

Borne onderscheidt zich - op de as van rood en groen - als aantrekkelijk dorp waar het prettig wonen, verblijven en recreëren is. Bij de promotie van Borne op toeristisch gebied, sluiten wij primair aan bij de promotie van Twente, zoals dit als taakonderdeel bij de Regio Twente is neergelegd. De samenwerking tussen (cultuur)verenigingen, instellingen (waaronder de VVV en het evenementenbureau) en ondernemers wordt gestimuleerd.

De Groene Poort

De Groene Poort biedt als strategisch project ruimte aan nieuwe initiatieven in het buitengebied, zoals (kleinschalige) ontwikkeling van recreatie en toerisme. Te denken valt aan overnachtingsmogelijkheden (camping- en camperplaatsen, bed&breakfast), maar ook de ontwikkeling van wandel- en fietspaden.

Beleidsdoel 2: behoud van landschappelijke waarden en cultureel erfgoed.

De Groene Poort

De volgende thema's binnen de Groene Poort zijn gericht op dit beleidsdoel:

- Landschap & Economie: versterken landschappelijke kwaliteit met gelijktijdige versterking van de economie
- Kunst, Cultuur & Voorzieningen: vergroten leefbaarheid en zichtbaarheid van het gebied en betrokkenheid van de bewoners
- Ontsnippen & Verbinden: verbinden van Zuidwest en Noordoost Twente voor recreatie, landschap en ecologie en opheffen barrières infrastructuur

Door middel van de uitvoering van concrete projecten wordt hier invulling aan gegeven, zoals de ontwikkeling van een wandelpadenplan en landschapsinrichtingplan dat deel uitmaakt van het project stadsrandzones. Bij de ontwikkeling en uitvoering worden ook de dorps- en wijkraden betrokken.

Het uitvoeringsprogramma loopt nog tot 2013 en wordt gefinancierd vanuit de pMJP/ILG-gelden, PoP, Leader en EFRO, de gemeente Borne en betrokken ondernemers en organisaties.

Monumenten

Het monumentenbeleid is er op gericht om de bestaande gemeentelijke monumenten te behouden.

De gemeente adviseert over cultuurhistorische, landschappelijke en archeologische aspecten bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen.

Beleidsdoel 3: scheppen van voorwaarden voor een brede deelname aan cultuur en bevorderen van kunst- en cultuuruitingen.

Kunst, cultuur en muziek

Vanuit een randvoorwaardelijke rol, ondersteunen wij activiteiten en projecten op het gebied van sociaal-cultureel werk, kunst, cultuur en muziek. Met betrekking tot subsidieverstrekking kijken wij naar het beperken van instandhoudingssubsidies en willen we meer sturen op activiteiten. Er wordt uitvoering gegeven aan de nota cultuureducatie.

Beleidsdoel 4: het Kulturhus is het ontmoetingspunt van het gebruik van de welzijnsvoorzieningen.

Sociaal cultureel werk

Borne beschikt met het Kulturhus over een moderne, centrale en laagdrempelige accommodatie voor alle inwoners van Borne. De samenwerking van de verschillende instanties bij het aanbieden van diensten kan nog verder worden uitgebreid. Wij stimuleren deze samenwerking en sluiten arrangementen.

Overige taken en activiteiten

Openbaar groen

Beheer, onderhoud en versterking van groenvoorzieningen binnen de woonkernen, gericht op passieve en actieve recreatie en met inachtneming van de Flora- en faunawet en overige wet- en regelgeving, onder meer op het gebied van onkruidbestrijding. Uitvoering van de bomenverordening.

Wij zetten verder in op de omvorming van openbaar groen. Hierdoor kunnen de kosten van beheer en onderhoud worden teruggebracht. De focus wordt gelegd op de belangrijkste groenstructuren. In buurten en wijken wordt ingezet op burgerparticipatie en samenwerking met onder meer het groenbedrijf van de SWB en het waterschap Regge en Dinkel.

Het groot onderhoud van groen zal zich in 2012 richten op omvormingen (met burgerparticipatie) in de wijk Oldhof en in de straten Nieuwe Esch, Doddegras en Boekweit. Problemen met worteldoorgroei worden aangepakt in de Stroomeschlaan, de Prins Bernhardlaan, de Evertzenstraat en de Ligusterstraat.

Daarnaast worden groene aanleg (bijvoorbeeld Parallelweg) en een aantal combinatieprojecten (groen / speeltoestellen / burgerparticipatie) in uitvoering genomen.

Openbare bibliotheek

Het laagdrempelig en breed toegankelijk houden van een bibliotheekvoorziening.

Kermis en evenementen

Jaarlijks organiseren van een kermis; stimuleren en faciliteren van evenementen. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om de markt en kermis meer op afstand te zetten.

3. Wat gaat het kosten?

(* € 1.000,--)

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Meerjarenraming		
				2013	2014	2015
Totale lasten	4.643	4.319	4.119	3.960	3.876	3.861
Totale baten	317	168	95	103	95	103
Saldo	4.326	4.151	4.024	3.857	3.781	3.758

BORNE WERKT

1. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect: Borne is een aantrekkelijke gemeente om te ondernemen en te werken en is goed bereikbaar

1.1. Effectindicatoren

Omschrijving	Bron	Laatste meting (jaar)	Verwachte ontwikkeling				
			2011	2012	2013	2014	2015
Aantal arbeidsplaatsen	BIRO/LISA	5.815 (2009)	5.844	5.873	5.815	5.902	5.932
Aantal bedrijfsvestigingen	BIRO/LISA	1.122 (2009)	1.124	1.126	1.128	1.130	1.132
Rapportcijfer tevredenheid parkeermogelijkheden in gemeente	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	7,3 (2009)	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
Rapportcijfer tevredenheid openbaar vervoer in gemeente	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	6,7 (2009)	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Rapportcijfer onderhoud wegen en fietspaden	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	6,9 (2009)	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Oordeel burgers over winkels in gemeente	Waar staat je Gemeente (tweejaarlijks)	7,6 (2009)	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Aantal motorrijtuigen N743 Almelo-Zenderen, gemiddeld per (werk)dag	Provincie Overijssel	10.800 (2010)	10.850	10.900	10.950	11.000	11.050
Aantal motorrijtuigen N743 Zenderen-Prins Bernhardlaan, gemiddeld per (werk)dag	Provincie Overijssel	14.900 (2010)	14.950	15.000	15.050	15.100	115.150
Aantal motorrijtuigen N743 Grotestraat-Hengelo, gemiddeld per (werk)dag	Provincie Overijssel	25.000 (20108)	25.100	25.200	25.300	25.400	25.500
Aantal in- en uitstappers lijn 51 Borne (13 haltes) per dag	Connexion reizigers-onderzoek	184 (2007)	184	184	184	184	184
Aantal in- en uitstappers station Borne per dag	NS	1904 (2009)	1904	1904	1904	1904	1904
Gemiddelde dichtligtijden spoorovergangen in minuten per uur	Meting gemeente Borne	12.52 (2011)	12.52	14.52	14.52	16.52	16.52

Beleidsdoel 1: opheffen barrièrewerking spoor en provinciale weg.

Beleidsdoel 2: aanbieden van voldoende kwalitatief hoogwaardige werklocaties.

Beleidsdoel 3: stimuleren van nieuwe economische dragers in het buitengebied.

Beleidsdoel 4: duurzame instandhouding van wegen straten en pleinen.

Beleidsdoel 5: beperken autogebruik en stimuleren fietsgebruik en openbaar vervoer.

Strategisch project: Zuidelijke randweg.

Strategisch project: Centrum.

Strategisch project: De Veldkamp.

1.2. Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Nul-meting (jaar)	Streefwaarden				
			2011	2012	2013	2014	2015
2A Aantal ha uitgegeven bedrijventerrein	Interne monitor	0,17 (2010)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
3A Aantal bedrijven in het buitengebied	BIRO/LISA	100 (2010)	100	100	100	100	100
4A Percentage achterstallig onderhoud verharding wegen	Tweejaarlijkse inspectie gemeente Borne	11% (2011)	11%	11%	11%	11%	11%
5A Aantal motorrijtuigen 8 invalswegen per dag	Tellingen gemeente Borne	55.281 (2007)	55.281	55.281	55.281	55.281	55.281
5B Aantal fietsers Borne-Hengelo per etmaal	Regionaal Verkeersmodel	6.500 (2008)	7.000	7.000	7.750	8.500	9.250

Het beleid voor dit programma is vastgesteld in de beleidsnota's:

- Mobiliteitsvisie (2011)
- Bedrijventerreinvisie Netwerkstad Twente (2011)
- Masterplan Centrum (2010)
- Ruimtelijk-economische ontwikkelingsagenda Netwerkstad Twente (2010)
- Beleidsplan openbare verlichting (2009)
- Integraal Verkeersplan (2008)
- Structuurplan uitbreiding Borne (2002)
- Mijn Borne 2030, Visie Dynamische Dorpen

* Afhankelijk van uitvoering nieuw beleid

2. Wat gaan we daar voor doen?

Beleidsdoel 1: opheffen barrièrewerking spoor en provinciale weg.

Spoorse doorsnijding

In 2011 is het onderzoek naar de spoorse doorsnijding van Borne afgerond. Conclusie van dit onderzoek is dat de oplossing gezocht wordt in twee zones: een tunnel in de Oonksweg/Westelijke randweg en een oplossing voor het centrum.

In 2012 zal deelgenomen worden aan onderzoeken naar (gevolgen van het) Programma Hoogfrequent Spoor. Bestuurlijk wordt deelgenomen aan het landelijk overleg PHS, aan het overleg Corridor Oost-Nederland en aan regionale overleggen. Inzet van Borne is daarbij het beperken van het goederenvervoer en als tweede optie het verdiepen van het spoor in het centrum en als derde ondertunnelen.

Naar aanleiding van de motie van 1 februari 2011 inzake geluidmeting spoor, is op 13 september 2011 door de raad ingestemd met het voorstel om metingen van de (piek)geluidsbelastingen langs het spoor uit te voeren.

Provinciale weg N743

In 2011 is het scenario-onderzoek naar de provinciale weg, inclusief westelijke randweg en 'knip' N743, afgerond. Conclusie van dit onderzoek is dat de voorkeur uitgaat naar realisatie van de knip in combinatie met de aanleg van de Westelijke randweg. Op basis van de structuurvisie zal in 2012 een projectvoorstel worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Zuidelijke randweg

In 2011 is het voorkeurstracé voor de Zuidelijke randweg vastgesteld. In 2012 wordt de MER-studie afgerond en het bestemmingsplan vastgesteld. Het streven is om uiterlijk begin 2012 definitief duidelijkheid te hebben over de (externe) financiering. Daarna wordt gestart met de grondverwerving.

Beleidsdoel 2: aanbieden van voldoende kwalitatief hoogwaardige werklocaties.

Centrum

In 2010 is het Masterplan Centrum vastgesteld. Als onderdeel van het masterplan voor het centrum is een uitvoeringsprogramma vastgesteld op basis waarvan een fasering is opgesteld voor de herinrichting van de openbare ruimte. Op basis daarvan heeft in 2011 herinrichting van het eerste deelproject (het Dorsetplein e.o.) plaats gevonden. Als tweede deelproject, waarvan uitvoering is voorzien in 2012, is het Rheineplein benoemd. Om diverse redenen is er voor gekozen om niet het Rheineplein als tweede deelproject te beschouwen, maar de Grotestraat-noord, in combinatie met de Nieuwe Kerkstraat en de Stationsstraat.

Buren / De Veldkamp

Na achterblijvende uitgifte van kavels in 2010 en 2011 is het bestemmingsplan verruimd. Hierdoor kan flexibeler worden ingespeeld op vragen uit de markt en kan meer maatwerk worden geleverd. In 2012 zal binnen de mogelijkheden van de exploitatie extra worden ingezet op accountmanagement en marketing in afstemming met de Netwerkstadgemeenten. Doel is om 2,5 ha grond uit te geven. Voor de exploitatie van De Veldkamp is de realisatie van de Zuidelijke randweg, voorzien in 2014, essentieel.

Herstructurering Molenkamp

Met de provincie Overijssel is overeengekomen om in 2013-2015 bedrijventerrein Molenkamp te herstructureren. Het projectplan herstructurering wordt momenteel voorbereid en in 2012 aan de raad worden aangeboden. Hierbij wordt ook gekeken naar de toekomstige verkeersstructuur.

Onderhouden van contacten met het bedrijfsleven

Contacten met Bornse ondernemers vinden vooral plaats door de accountmanager vanuit het perspectief van De Veldkamp. In 2012 wordt deze aanpak doorontwikkeld in relatie met het dorpsmanagement.

Beleidsdoel 3: stimuleren van nieuwe economische dragers in het buitengebied.

Groene Poort

Binnen de Groene Poort wordt groene en recreatieve bedrijvigheid gestimuleerd. Het gaat daarbij om kleinschalige initiatieven met betrekking tot vrijkomende agrarische gronden en het invullen van nevenfuncties op agrarische bedrijven. Ook in 2012 en de jaren daarna zullen dergelijke initiatieven worden ondersteund. De gemeente heeft hierbij een randvoorwaardelijke rol. Het gaat dan om regelgeving – met een sterk ruimtelijke component – en het ontwikkelen van ondernemerschap. Vanuit de Groene Poort wordt telkens geprobeerd om de juiste partijen te betrekken en bij elkaar te brengen. De komende jaren worden ook duurzaamheidsaspecten steeds belangrijker, zoals de toepassing van zonne-energie.

Buren/Kluft en Oldhof

Bij de vaststelling van de bedrijventerreinvisie Netwerkstad Twente is besloten om de plannen Kluft en Oldhof niet voor 2020 te ontwikkelen. In 2011 is gestart met een heroriëntatie op beide deelgebieden waarbij expliciet gekeken wordt naar passende economische functies. Deze heroriëntatie leidt in 2012 tot een visie op de stadsrand die aangeboden wordt aan de raad, met extra aandacht voor de relatie tussen Kluft-Zuid en de Zuidelijke randweg.

Beleidsdoel 4: duurzame instandhouding van wegen straten en pleinen.

Beheer en onderhoud wegen, straten en pleinen

Voor beheer en onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt het budget (achteraf) vastgesteld op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde areaaluitbreiding. In 2011 is op basis van de tweejaarlijkse inspectie een actuele onderhoudsbehoefte opgesteld. Hiermee is ook het achterstallige onderhoud in beeld gebracht. Om het achterstallig onderhoud weg te werken is in de beleidsperiode € 388.000,- aan extra middelen nodig. Het beheer en (groot) onderhoud is vastgelegd in meerjarige beheer- en onderhoudsplannen. Ook in 2012 zal binnen het beschikbare budget voorrang worden gegeven aan het veilig en begaanbaar houden van de routes voor het langzame verkeer. Daarnaast wordt uit de lijst van straten die in aanmerking komen voor groot onderhoud na de winterperiode een selectie gemaakt die primair is gericht op het voorkomen van vervolgschade. Asphalt is gevoelig voor kapitaalvernietiging en zal daarom een hogere prioriteit krijgen dan klinkerwegen, maar ook klinkerwegen vragen in toenemende mate om aandacht. Onderhoud van wegen, straten en pleinen wordt waar mogelijk meerjarig aanbesteed. Over de concrete uitvoering van het onderhoud in 2012 wordt de raad na de winterperiode geïnformeerd.

Openbare verlichting

Ook voor de openbare verlichting geldt dat het onderhoudsbudget gekoppeld is aan daadwerkelijke areaaluitbreiding zoals in de Bomsche Maten en uitbreiding van fietspadverlichting. Het achterstallige onderhoud is ongeveer € 1.500.000,-. Door de beperkte mogelijkheden voor vervanging zal het achterstallige onderhoud in 2012 blijven bestaan.

Beleidsdoel 5: beperken autogebruik en stimuleren fietsgebruik en openbaar vervoer.

Openbaar vervoer

In 2012 is bij het NS-station een OV-knooppunt (fiets, bus, trein) gerealiseerd. In 2012 vindt de aanbesteding van het regionaal openbaar vervoer plaats. De ontsluiting van Bomsche Maten en Stroom Esch zal hierbij een belangrijk aandachtspunt zijn.

Fiets

De tracéstudie voor de fietssnelweg F35 (deel Borne-Hengelo) is afgerond. Na de keuze voor het tracé kan naar verwachting in 2012 worden gestart met de planologische procedures. Na afronding van deze procedures kan worden gestart met de aanleg.

Uiterlijk begin 2012 is de aanleg van verlichting voor de fietsroutes Hertme en Zenderen afgerond.

Auto

De realisatie van de spoortunnel Borne West hangt samen met het projectvoorstel voor de knip in de N743. In 2011 wordt de Nota parkeerbeleid aangeboden aan de gemeenteraad. Na vaststelling zal het beleid in 2012 geïmplementeerd worden.

Overige activiteiten

Markt

Wekelijkse warenmarkt op de woensdag van 07.00 tot 13.00 uur. Voor de markt en ook de jaarlijkse kermis worden in 2012 arrangementen ontwikkeld met ondernemers.

Economisch beleid

In 2011 wordt aan de raad een nota economisch beleid inclusief uitvoeringsprogramma aangeboden. Op basis hiervan wordt in 2012 de coördinatie van gemeentelijke activiteiten voor detailhandel, industrie en dienstverlening vormgegeven. Hierbij zal het accountmanagement voor de Veldkamp in relatie tot het dorpsmanagement een centrale rol spelen. Met ondernemersvereniging(en) worden afspraken gemaakt over het overhevelen/doorbelasten van deze taken.

Verkeersbeleid

Met het verkeerbeleid wordt een samenhangend en integraal verkeers- en vervoersbeleid beleidsmatig ontwikkeld en uitgevoerd. In 2011 wordt de mobiliteitsvisie opgenomen in de structuurvisie. Structurele activiteiten binnen het verkeersbeleid zijn het beantwoorden van voorkomende vragen op het gebied van verkeersbeleid, voorbereiding en uitvoering van verkeersbeleid o.a. verkeersmaatregelen, uitvoering convenant 'Intentieverklaring samenwerking verkeersveiligheid Twente', verkeersregistraties en de behandeling van kleine verkeersproblemen in de Verkeers Advies Groep Borne. Voor de inrichting van schoolomgevingen en schooroutes is geen structureel budget beschikbaar. Ook in 2012 zal waar mogelijk de schoolomgevingen en -routes verbeterd worden in combinatie met andere werken.

Parkeren

Bevordering doelmatig gebruik parkeerplaatsen binnen de parkeerschijfzone, de parkeerplaatsen in de parkeergarage de Bijenkorf en de overige parkeerplaatsen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van ontheffingsstelsel voor bewoners in de parkeerschijfzone, invalidenparkeerplaatsen en het innen van de verschuldigde gelden voor de parkeervergunningen en de parkeergarage. In 2012 wordt gestart met het onderzoek om de parkeergarage De Bijenkorf te verzelfstandigen op basis van een arrangement waarin het gebruik van de parkeergarage wordt gestimuleerd, vooral voor langparkeerders.

KLIC

Informatieverstrekking met betrekking tot gemeentelijke kabels en leidingen (KLIC) en vergunningverlening aan nutsbedrijven voor het hebben, leggen en onderhouden van nutsleidingen in gemeentegrond.

3. Wat gaat het kosten?

(* € 1.000,--)

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Meerjarenraming		
				2013	2014	2015
Totale lasten	2.047	2.614	2.147	1.943	1.939	1.903
Totale baten	1.573	653	878	873	868	868
Saldo	474	1.961	1.269	1.070	1.071	1.036

BETER BORNE

1. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect: de gemeente Borne is een open, kostenbewuste, regisserende en betrouwbare overheid met een transparante en klantgerichte dienstverlening.

1.1. Effectindicatoren

Omschrijving	Bron	Laatste meting (jaar)	Verwachte ontwikkeling				
			2011	2012	2013	2014	2015
Rapportcijfer 'Ik krijg voldoende waar voor mijn belastinggeld'	Vragenlijst burgerpeiling Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	5,7 (2009)	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Rapportcijfer burger als klant (baliebezoekers)	Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	7,6 (2009)	7,6	7,6	7,6	7,6	7,6
Rapportcijfer burger als partner	Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	5,8 (2009)	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8
Rapportcijfer burger als kiezer	Waar staat je gemeente? (tweejaarlijks)	5,9 (2009)	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
Plaats website op ranglijst overheidsmonitor	Overheidsmonitor.nl	222 (2010)	222	222	222	222	222
Ratio reserve/boekwaarde grondexploitatie (IFLO-norm=10%)	Programmarekening	5,5% (2010)	7,32%	9,43%	10%	10%	10%

Beleidsdoel 1: verbeteren kwaliteit van dienstverlening: voor klanten is duidelijk wat zij wel en niet van de gemeente kunnen verwachten.

Beleidsdoel 2: vergroten van de betrokkenheid van burgers bij politiek-bestuurlijke besluitvorming.

Beleidsdoel 3: het versterken van de financiële positie van Borne, terughoudendheid bij verhoging lastendruk.

1.2. Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Nul- meting (jaar)	Streefwaarde				
			2011	2012	2013	2014	2015
1A Verhouding afname producten digitaal-fysiek loket*	Klantbegeleidings-systeem en digitaal loket	2,5% (2010)	5%	7,5%	10%	12,5%	15%
1B Aantal geregistreerde klachten	Klachtenregistratie en Burgerjaarverslag	16 (2010)	<15	<15	<15	<15	<15
1C Aantal bezwaarschriften	Jaarverslag cie. bezwaarschriften	81 (2010) t.o.v. 106 2009)	<90	<90	< 90	<90	<90
1D Bezwaarschriften binnen maximale wettelijke termijn (18 weken)	Jaarverslag cie. bezwaarschriften 2010	80% (2009)	>80%	>80%	>80%	>80%	>80%
1E Brieven beantwoord binnen 6 weken	Corsa	63% (2010)	>63%	>63%	>63%	>63%	>63%
2A Aantal insprekers bijpraten	Registratie griffie	45 (2009)	45	45	45	45	45
2B Aantal bezoekers commissie- en raadsvergaderingen	Registratie griffie	560 (2010)	560	560	560	560	560
2C Aantal convenanten met dorps- en wijkorganisaties*	Registratie gemeente	3 (2010)	3	4	5	5	5
2D Aantal beheer- en onderhouds-contracten met straten/buurtten*	Registratie gemeente	0 (2010)	2	4	7	10	10
3A Oordeel provincie over materieel evenwicht meerjarenbegroting	Provincie Overijssel	Oranje (2010)	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen
3B Belastingdruk uitgaande van gemiddelde woningwaarde	Belastinguitgave Provincie Overijssel	€ 699 (2011)	€ 699	€ 699	€ 699	€ 699	€ 699

Het beleid voor dit programma is vastgesteld in de beleidsnota's:

- Nota Reserves en Voorzieningen (2011)
- Nota grondbeleid (2011)
- Nota Weerstandsvermogen (2010)
- Treasurystatuut (2010)
- Kadernota 2010
- Communicatiebeleidsplan 2008-2012
- Nota Vaste Activabeleid (2007)
- Mijn Borne 2030, Visie Dynamische Dorpen

* Afhankelijk van uitvoering nieuw beleid

2. Wat gaan we daar voor doen?

Beleidsdoel 1: verbeteren kwaliteit van dienstverlening: voor klanten is duidelijk wat zij wel en niet van de gemeente kunnen verwachten.

Publiekszaken

Op basis van een centrale visie op dienstverlening stimuleren we de overgang van fysieke diensten (balie) naar digitale diensten (digitaal loket). De openstellingstijden van de balie worden daarop aangepast. In 2015 willen we dat 15% van de producten (persoonsregistraties, reisdocumenten, rijbewijzen, eigen verklaringen, burgerlijke stand) digitaal worden afgenomen. Waar mogelijk zullen we tarieven verder kostendekkend maken.

Kwaliteitshandvest

Bij (digitale) dienstverlening gaan wij uit van de vijf beloften aan de burger:

- Onze dienstverlening is mensgericht
- Burgers kunnen hun zaken snel en zeker regelen
- Altijd de juiste deur: optimale ketensamenwerking
- We vragen gegevens slechts eenmaal op
- Wij zijn transparant en aanspreekbaar

Met het invoeren van het kwaliteitshandvest c.q. servicenormen willen we duidelijkheid scheppen over wat klanten kunnen verwachten over afhandeling van brieven, klachten en bezwaren etc. Bij de afhandeling brieven geven we uitvoering aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. In bezwarenprocedures zullen we vaker mediation inzetten.

In 2014 willen we een Klant Contact Centrum (KCC) volledig operationeel hebben en zijn we aangesloten bij het 14 plus netnummer. Hiervoor worden de mogelijkheden van Dimpact geoptimaliseerd, het bestuurs- c.q. raadsinformatiesysteem geïmplementeerd en is de website weer up-to-date.

Beleidsdoel 2: vergroten van de betrokkenheid van burgers bij politiek-bestuurlijke besluitvorming.

Bestuur

De transitie van de rolopvatting van de lokale overheid in het maatschappelijk verkeer leidt tot een structurele besparing op bestuur en bestuursondersteuning. De transitie gaat tijdelijk gepaard met extra kosten.

We verwachten in 2012 het raadsinformatiesysteem te implementeren.

In 2012 ronden we de herijking van het integriteitbeleid uit 2004 af. We blijven structureel aandacht besteden aan bewustwording en Good Governance

Om de kwaliteit van besluitvorming te verbeteren hebben we vanaf 2011 extra aandacht voor de kwaliteit van college- en raadsvoorstellen.

Burgerparticipatie

Bij elk nieuw beleidsinitiatief wordt de mate waarin burgerparticipatie mogelijk is aan het begin van het traject bepaald. De nota communicatiebeleid wordt in 2012 geactualiseerd en uiterlijk in 2013 wordt het 'spoorboekje' burgerparticipatie verder in de organisatie verankerd.

Op basis van de startnotitie burgerparticipatie willen we - aanvullend op de bestaande convenanten met Zenderen, Hertme en de Stroom Esch - ook convenanten met andere dorps-/wijkorganisaties sluiten. Met minimaal 10 straten/buurten willen we voor 2015 contracten sluiten over beheer en onderhoud van groen. Voorwaarde is wel dat voor de uitvoering van dit nieuwe beleid de gevraagde middelen beschikbaar worden gesteld.

Communicatie

In 2012 wordt de nieuwe nota communicatiebeleid aangeboden. Nieuwe media worden - waar dit zinvol is - ingezet bij zowel beleidsontwikkeling als leefbaarheid in de wijk (bijvoorbeeld Burgernet). In de nota communicatiebeleid worden ook de resultaten opgenomen van de pilot herijking toekomstvisie, als 'best practice'

voor vergaande vormen van burgerparticipatie en voor de inzet van nieuwe (social) media. We zetten de transitie van analoge naar digitale communicatie(middelen) voort.

Beleidsdoel 3: het versterken van de financiële positie van Borne, terughoudendheid bij verhoging lastendruk.

Dekkingsmiddelen en lastendruk

Het verkrijgen van algemene middelen uit het gemeentefonds ter dekking van een deel van de jaarlijkse uitgaven. Jaarlijks vaststellen van de WOZ-maatstaf voor de heffing van een aantal belastingen zoals de OZB en het blijvend realiseren van uniforme waardeverhoudingen.

Er kan slechts sprake kan zijn van een matige ozb-verhoging als er sprake is van een meerwaarde van de voorzieningen/activiteiten en nieuwe ontwikkelingen voor een belangrijk gedeelte van de Bornse samenleving. Wij blijven ook in 2012 aansluiting zoeken bij regionale projecten voor vermindering van regeldruk en daarmee van de lastendruk voor ondernemers en burgers.

Verbonden partijen

Er wordt gewerkt aan de Nota verbonden partijen. Deze wordt begin 2012 aan de raad aangeboden als kader voor de doelstelling, sturing en risicobeheersing van de gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en overige verbonden partijen van de gemeente Borne.

Overige activiteiten

Bestuurlijke samenwerking

In deze taak is de bestuurlijke samenwerking binnen de Regio Twente en de Netwerkstad Twente onder gebracht. Ten aanzien van de Regio Twente wordt opgemerkt dat de kosten van deelname voor GGD en Recreatie en Toerisme zijn ondergebracht in het programma Meedoen in Borne.

We ondersteunen het partnercomité Borne-Rheine. Overige internationale contacten onderhouden we via Netwerkstad (Mont en Eurocities) en Regio Twente (internationale Agenda van Twente).

Op meerdere terreinen wordt de samenwerking nadrukkelijk onderzocht en geïntensiveerd.

Met de provincie Overijssel gaan we meer op programmatische basis samenwerken. Borne is betrokken bij samenwerkingsprojecten op gebied van (onder meer) ICT, groen en sociale zaken. In Netwerkstadverband wordt nauwere samenwerking ingezet op het terrein van ingenieurstaken, bestemmingsplannen, vastgoedbeheer, onderzoek en statistiek en het cultuurportaal om te zorgen dat ons culturele aanbod bekender wordt. Met het oog op de toekomstige ontwikkeling van de arbeidsmarkt blijven we ook in 2012 deelnemen aan het traineeproject. Taakstellende besparingen op het gebied van Regio Twente en Netwerkstad Twente van 10%.

Treasury

Kortlopende geldleningen/uitzettingen: uitzettingen en leningen met een looptijd korter dan 1 jaar die verband houden met de kortlopende financiering van de begroting.

Langlopende geldleningen/uitzettingen: integrale financiering van gemeentelijke uitgaven, alsmede het garanderen van geldleningen van door derden aangegane geldleningen ter realisatie van gemeentelijke doelstellingen.

Organisatie

Om de flexibiliteit van de organisatie te vergroten zetten we met ons strategisch HRM-beleid in op het bevorderen van de (interne) mobiliteit en het levensfase bewust werken. Hiermee sluiten we aan bij de ontwikkelingen van 'Het Nieuwe Werken'.

Binnen de organisatie wordt uiterlijk in 2013 beleid en ondersteuning van burgerparticipatie herkenbaar belegd. Wijkorganisaties hebben een vast ambtelijk aanspreekpunt (wijkregisseur) die verantwoordelijk is voor het adequaat onderhouden van de contacten, de totstandkoming van de eventuele wijkplannen, de organisatie van eventuele wijkshouwen en de uitvoering van afspraken. Overeenkomsten, contracten en toepassing van het spoorboekje burgerparticipatie worden gemonitord en periodiek gerapporteerd aan de portefeuillehouder, het college en de raad.

3. Wat gaat het kosten?

(* € 1.000,--)

	<i>Rekening 2010</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>Begroting 2012</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
				<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
<i>Totale lasten</i>	<i>3.652</i>	<i>3.705</i>	<i>3.622</i>	<i>3.606</i>	<i>3.604</i>	<i>3.596</i>
<i>Totale baten</i>	<i>360</i>	<i>368</i>	<i>314</i>	<i>308</i>	<i>308</i>	<i>308</i>
<i>Saldo</i>	<i>3.293</i>	<i>3.337</i>	<i>3.308</i>	<i>3.298</i>	<i>3.296</i>	<i>3.288</i>

Met ingang van de begroting 2012 zijn de algemene dekkingsmiddelen uit de programma's gehaald. De baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen zijn als volgt:

(* € 1.000,--)

	<i>Rekening 2010</i>	<i>Begroting 2011</i>	<i>Begroting 2012</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
				<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
<i>Totale lasten</i>	<i>12.021</i>	<i>20.767</i>	<i>10.910</i>	<i>5.849</i>	<i>7.963</i>	<i>6.824</i>
<i>Totale baten</i>	<i>36.732</i>	<i>47.499</i>	<i>36.523</i>	<i>32.384</i>	<i>31.605</i>	<i>31.439</i>
<i>Saldo</i>	<i>- 24.711</i>	<i>- 26.732</i>	<i>- 25.613</i>	<i>- 26.535</i>	<i>- 23.642</i>	<i>- 24.615</i>

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Het grootste gedeelte van de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien is in de begroting verweven in het programma Financiën. Bij algemene dekkingsmiddelen gaat het om vrij besteedbare middelen zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Dit betekent dat de reinigingsrechten, de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de reclamebelasting hierbij buiten beschouwing worden gelaten.

De algemene dekkingsmiddelen betreffen met name de onroerende-zaakbelastingen en het gemeentefonds. Hieronder wordt een overzicht algemene dekkingsmiddelen gepresenteerd. Vervolgens worden de desbetreffende onderdelen kort toegelicht.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (* € 1.000,--)

Algemene dekkingsmiddelen	2012	2013	2014	2015
Lokale heffingen	3.820	3.861	3.902	3.902
Gemeentefonds	17.742	17.702	17.945	17.654
Dividenden	961	961	961	961
Saldo financieringsfunctie	940	1.233	1.002	948
Onvoorzien	53	53	54	54
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.144	2.211	2.249	2.474
Totaal algemene dekkingsmiddelen	25.660	26.021	26.113	25.993

Lokale heffingen

In onze gemeente zijn de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en de hondenbelasting de twee lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Op basis van bestaand beleid is bij de tariefsverhoging rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,25 %.

Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Gemeentefonds

Op basis van de meicirculaire 2011, de recentste specificatieformulieren, de begrotingsrichtlijnen en actuele gegevens uit de organisatie is een raming gemaakt over de verschillende jaren. Onderdelen van de raming zijn de aantallen van de verdeeimaatstaven, de uitkeringsfactor en de diverse integratie- en decentralisatie-uitkeringen. De accessen 2009 tot en met 2011 waren door het rijk bevroren. Vanaf 2012 is de trap op, trap af-systematiek, de koppeling van het gemeentefonds aan de ontwikkeling van de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven, opnieuw ingevoerd.

Dividenden

Jaarlijkse dividenden c.q. winstuitkeringen ontvangen we van de Cogas, Enexis, Vitens, Bank Nederlandse Gemeenten, Crematoria Twente, Attero, Publiek Belang en Twence.

Saldo financieringsfunctie

Betreft het saldo betaalde rente over de aangegane leningen en aangetrokken middelen in rekening courant minus de ontvangen rente over de uitzettingen. Kortom het verschil in rente(-omslag).

Onvoorzien

De algemene post voor incidenteel onvoorzien wordt elk jaar geraamd en is voor 2012 berekend op € 52.500,-.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het betreft de bespaarde rente van reserves en voorzieningen.

Paragrafen

Paragraaf Financieel Weerstandsvermogen

1. Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven. Het aanhouden van weerstandsvermogen maakt onderdeel uit van het risicomanagement dat de gemeente voert.

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als "de mate waarin de organisatie in staat is middelen vrij te maken (weerstandscapaciteit) om onverwachte financiële tegenvallers (risico's) op te vangen."

In de nota's Weerstandsvermogen (raadsbesluit 2 maart 2010) en Risicomanagementbeleid (raadsbesluit 3 februari 2009) zijn beide onderwerpen dieper uitgewerkt met de bijbehorende spelregels. In de nota Reserves en voorzieningen (raadsbesluit 31 maart 2011) is er een aanvulling op deze spelregels gekomen.

2. Weerstandsvermogen gemeente Borne

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen die de gemeente beschikbaar heeft om de risico's financieel af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In de nota weerstandsvermogen zijn onderstaande nieuwe spelregels vastgesteld.

De ratio (vergelijking beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit) voor de lijnorganisatie dient minimaal 1,0 (voldoende) te zijn.

De stand van de algemene reserve per 1 januari 2012 is € 4.781.307,--. Besloten is om een minimumomvang van de algemene reserve te bepalen op € 4,0 miljoen en op termijn binnen de in dit hoofdstuk gestelde spelregels toe te laten groeien naar 10% van de begrotingsomzet exclusief grondexploitaties. Bij vaststelling van de nota bedroeg de begrotingsomzet exclusief grondexploitaties bijna € 45 miljoen. Dit betekent dat de algemene reserve dient toe te groeien naar een niveau van minimaal € 4,5 miljoen. Dit niveau is nu bereikt, waardoor het meerdere wordt afgeroomd ten gunste van de reserve beleidsontwikkeling.

De ratio (vergelijking beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit) voor de grondexploitatieprojecten (projectorganisatie) dient minimaal 1,0 (voldoende) te zijn, maar is gezien de huidige omvang van de reserve grondexploitatie nog een stap te snel.

De reserve grondexploitatie is per 1 januari 2012 geraamd op € 3.953.638,--. De eerste afspraak betreft het bepalen van de minimumomvang van de reserve grondexploitatie op 10% van de totale boekwaarde grondexploitaties (IFLO norm). Momenteel gaat het om € 5,4 miljoen. Zodra deze doelstelling is gerealiseerd wordt afgesproken om de ratio voor de projectorganisatie te laten doorgroeien naar een minimale ratio van 1,0 (voldoende).

Om het voorgaande te realiseren wordt jaarlijkse 25% van het jaarresultaat toegevoegd aan de algemene reserve, 50% van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan de reserve beleidsontwikkeling en 25% wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Indien het jaarresultaat negatief is dan zal eerst de reserve

beleidsontwikkeling worden aangesproken. Mocht de reserve beleidsontwikkeling hiertoe niet toereikend zijn dan zal de algemene reserve als sluitpost worden aangesproken.

De nota Reserves en voorzieningen vult hierbij nog aan ten opzichte van:

* de Algemene reserve: Wanneer op termijn bij de Algemene reserve 10% van de begrotingsomzet exclusief grondexploitatie is behaald, wordt het meerdere boven de 10% afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve Grondexploitatie tot aan de gestelde norm. Vervolgens wordt het restant van het meerdere gestort in de reserve Beleidsontwikkeling.

* de Algemene reserve Grondexploitatie: Wanneer de norm van de Algemene reserve Grondexploitatie is behaald, dan wordt het meerdere afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve tot aan de gestelde norm, vervolgens wordt het restant van het meerdere gestort in de reserve Beleidsontwikkeling.

De beschikbare weerstandscapaciteit:

Stand per 01/01/2012

Structurele weerstandscapaciteit (weerstandscapaciteit exploitatie):

* Onbenutte belastingcapaciteit	€	0
* Begrotingsoverschot komende jaren	€	0

Incidentele weerstandscapaciteit (weerstandscapaciteit vermogen, excl. grondexploitatie):

* Post onvoorzien in de begroting	€	52.500
* Algemene reserve	€	4.781.307
* Reserve beleidsontwikkeling	€	5.805.771
* Stille reserves	€	<u>4.166.000</u>
Totale beschikbare weerstandscapaciteit excl. grondexploitatie	€	14.805.578

Incidentele weerstandscapaciteit grondexploitatie:

* Reserve grondexploitatie	€	<u>3.953.638</u>
Totale beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitatie	€	3.953.638

3. Toelichting

a. Structurele weerstandscapaciteit

Middelen die permanent (structureel) kunnen worden ingezet om tegenvallers in de begroting (exploitatie) op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

- Onbenutte belastingcapaciteit

In de gemeente Borne is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

- Begrotingsoverschot komende jaren

Indien er sprake is van een begrotingsoverschot voor de komende jaren dan kan dit structureel worden ingezet ter verbetering van de structurele weerstandscapaciteit. Op dit moment is deze ruimte er niet.

b. Incidentele weerstandscapaciteit

Het vermogen om calamiteiten en andere éénmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

- Post onvoorzien in de begroting

De algemene post onvoorzien is in de primitieve begroting geraamd op € 52.500,--.

- Algemene reserve

De algemene reserve kan volledig worden gezien als buffer om financiële tegenvallers op te vangen.

Wei zijn door de raad minimale spelregels hieromtrent afgesproken.

- Reserve beleidsontwikkeling

De reserve beleidsontwikkeling kan, uitgezuiverd van verplichtingen (op basis van door de raad genomen besluiten), volledig worden meegenomen als weerstandscapaciteit.

- Stille reserves

Dit betreft het verschil tussen de boekwaarden en de WOZ-taxatiewaarden van de gemeentelijke gebouwen, niet zijnde het gemeentehuis, het gemeentewerf de Bieffel, de brandweergarage en de gebouwen die binnen de bouwgrondexploitaties vallen.

- Reserve grondexploitatie

Op grond van het BBV wordt het winst nemen op meerjarige grondexploitaties beheerst door het voorzichtigheidsbeginsel. Dit leidt ertoe dat realisatie van de winst moet worden uitgesteld totdat daarover voldoende zekerheid bestaat. Het Borns aandeel in de boekwaarde van alle projecten met een grondexploitatie bedroeg per 1 januari 2012 ongeveer € 54 miljoen (d.w.z. zonder het aandeel van Hengelo in Buren/De Veldkamp). Op basis van de voor gemeenten gehanteerde IFLO (referentie)norm van 10% van de boekwaarde zou de reserve grondexploitatie € 5,4 miljoen moeten bedragen.

Op basis van de nota Weerstandsvermogen heeft de raad bepaald dat indien deze ratio van 10% van de boekwaarde is gehaald (naar verwachting medio 2014), er gestreefd wordt naar een reserve die de 'gewogen' risico's van de grondexploitaties kan opvangen.

4. Risico's

Op basis van de begin 2009 door de raad vastgestelde nota 'Goed voorbereid op groei' is in de afgelopen anderhalf jaar het risicomanagement verder geïmplementeerd. Naast het intensiveren en opschonen van de risicoanalyses en ons risicomanagement systeem Naris verschuift de aandacht naar het formuleren en implementeren van risicobeperkende maatregelen. Management en bestuur worden via kwartaalrapportages risicomanagement over de voortgang gerapporteerd. De top-10 van risico's voor respectievelijk lijnorganisatie en projectorganisatie (grondexploitaties) op peildatum 1 juli 2011.

Top 10 risico's lijnorganisatie 1 juli 2011	Top 10 risico's projectorganisatie 1 juli 2011
Beschrijving risico	Beschrijving risico
1. Brandweer: Aanscherpen van arbeidstijdenwet kan leiden tot capaciteitsproblemen in de repressieve dienstverlening.	1. Bornsche Maten: Het risico dat het plangebied buiten de rode contour op langere termijn mogelijk niet in een bestemmingsplan kan worden vastgelegd.
2. Concernstaf: Lagere Algemene Uitkering gemeentefonds door wijziging in herverdelingsmaatstaven en bezuinigingen van het Rijk.	2. Buren De Kluft / 't Oldhof: Het eventueel (deels) niet realiseren De Kluft en 't Olthof kan leiden tot afwaardering van het Borns deel van grondwaarden. Een voorstel wordt aan de raad voorgelegd.
3. Brandweer: Bereikbaarheid brandweerkazerne en incidentobjecten als gevolg van (tijdelijke) werkzaamheden of veranderingen aan de infrastructuur zijn niet gewaarborgd wat kan leiden tot het niet/niet tijdig uitrukken van het korps dan wel halen van de zorgnormering.	3. Buren De Veldkamp: Het risico dat de bijgestelde planning van het aantal afgezette kavels gedurende meerdere jaren niet kan worden gehaald.
4. Concernstaf: Er is er sprake van meer ziekteverzuim dan normaal wat kan leiden tot vertragingen en kosten in de bedrijfsprocessen. Daarnaast is er geen budget beschikbaar voor het opvangen van ziekteverzuim.	4. Grex Blenke: Lagere grondprijzen vanwege agrarische bestemming van een deel van de kavels zijn mogelijk niet voldoende verdisconteerd in de grondprijs.
5. Concernstaf: Ontslag van ambtenaren kan leiden tot wachtgeldverplichtingen. Er is geen voorziening voor personele kneipunten.	5. Bornsche Maten: Het risico dat de bijgestelde planning van het aantal afgezette kavels gedurende meerdere jaren niet kan worden gehaald.
6. Concernstaf: Volledigheid en mate van actualiteit van gegevens in informatiesystemen kan niet worden beoordeeld waardoor besluitvorming in gevaar komt.	6. RBT. Door mogelijke verdere fasering van het project kan het Borse aandeel in het tekort mogelijk groter worden dan voorzien.
7. Grondgebied: Mogelijke juridische consequenties van het dossier Boomkamp.	7. Bornsche Maten: Het mogelijk niet kunnen voldoen aan de contractuele verplichtingen richting diverse samenwerkingspartijen.

8. Inwoners: Mogelijke wegvallen legesinkomsten publiekszaken bij verstrekking ID-kaart als gevolg van rechterlijke uitspraak.	8. Grondgebied: Mogelijke juridische consequenties van het dossier Corridor.
9. Borne Digitaal: Mogelijke uitbreiding van rijkstaken inzake digitalisering kan leiden tot projectuitbreiding zonder borging budget.	9. Bomsche Maten: Stijging van de rente (interne rekenrente) kan leiden tot een stijging in de rentelasten en een daling van het projectresultaat.
10. Concernstaf: Bij stroomuitval kunnen gemeenteonderdelen die op het net zijn aangesloten stil komen te liggen	10. Bomsche Maten: Werking van de organisatiestructuur en mogelijke beperkingen in het doorvoeren van beleid kan leiden tot efficiëncynadelen.

Voor verdere inhoudelijke toelichting en (financiële) uitwerking van de risico's wordt verwezen naar de tweede kwartaalrapportage risicomanagement 2011 die separaat aan deze programmabegroting voor de raad ter inzage ligt. Rond datum van vaststelling van deze programmabegroting (begin november) wordt de derde kwartaalrapportage risicomanagement 2011 voor de raad ter inzage gelegd.

De gevolgen voor de ratio weerstandsvermogen van de lijnorganisatie en de projectorganisatie (grondexploitaties) zijn hierna in beeld gebracht.

5. Ratio Weerstandsvermogen

De ratio is berekend door de benodigde weerstandscapaciteit te delen op de beschikbare weerstandscapaciteit (zoals deze eerder in deze paragraaf is beschreven). De capaciteit die nodig is wordt berekend via de methode Naris in drie stappen:

1. Eerst wordt voor de geïdentificeerde risico's het maximale risico berekend.
2. Omdat niet elk risico zich tegelijkertijd voordoet, wordt op basis van een zo realistisch mogelijke inschatting de kans (een percentage) bepaald waarop het risico zich mogelijk zal voordoen. Het maximale risico wordt vervolgens verrekend met dit percentage (een gewogen gemiddelde per risico). Deze stap noemen we de stap van risicowaardering.
3. De derde stap is de stap van risicosimulatie. Op basis van de uitkomsten van stap 2 en op basis van een na te streven mate van zekerheid wordt 'statistisch' gesimuleerd wat de benodigde weerstandscapaciteit dient te zijn. Concreet betekent dit dat op basis van de risicowaardering per 1 juli 2010 dat bij een mate van zekerheid van 90% de gemeente ongeveer 85% van het berekende bedrag onder stap 2 dient te reserveren voor het opvangen van de risico's van de gemeentelijke organisatie.

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit (geraamde stand per 1/1/2012) en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van de tweede kwartaalrapportage 2011) zien de weerstandsratio's voor de lijnorganisatie en de projectorganisatie er als volgt uit:

Ratio weerstandsvermogen lijnorganisatie:

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 14.805.578	
		= 2,9
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 5.074.536	

De ratio weerstandsvermogen van de lijnorganisatie is ruim voldoende.

Ratio weerstandsvermogen projectorganisatie:

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 3.953.638	
		= 0,2
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 19.162.154	

De ratio weerstandsvermogen projectorganisatie (grondexploitaties) is ruim onvoldoende.

Paragraaf Financiering

1. Statuut

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) sluit aan bij de ontwikkelingen op de financiële markten en de financieringsbehoefte van decentrale overheden. In deze wet worden de kaders aangegeven waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering en handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt. Op grond van deze wet worden de gemeenten verplicht een treasurystatuut vast te stellen alsmede in de begroting en de jaarrekening een treasuryparagraaf op te nemen.

Met de introductie van het treasurystatuut en de treasuryparagraaf wordt beoogd:

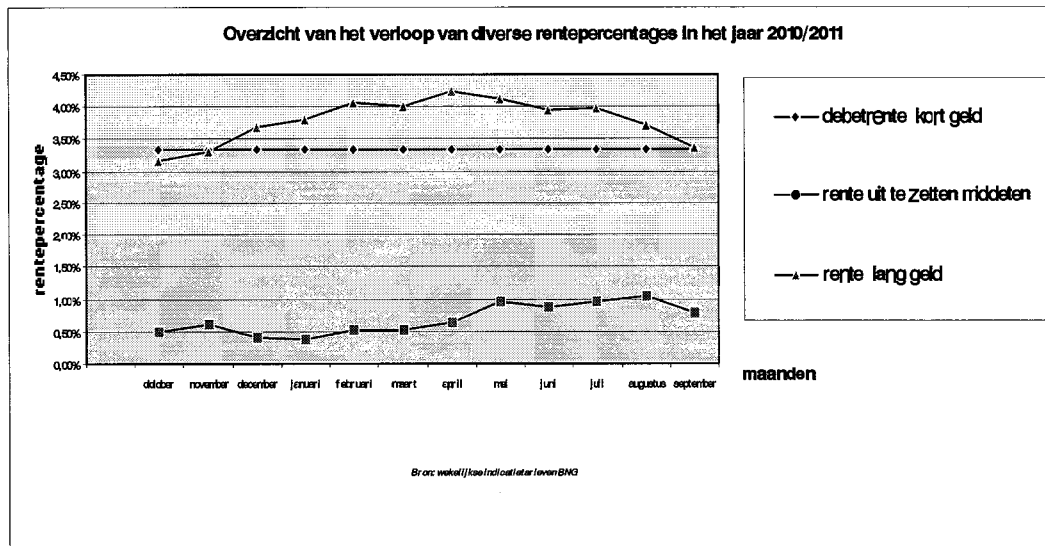
- de kwaliteit van de uitvoering van de treasuryfunctie te verhogen;
- de transparantie van het besluitvormingsproces te verbeteren;
- het democratische verantwoordingsproces te versterken;
- de kredietwaardigheid in stand te houden en te bevorderen.

De treasuryfunctie ondersteunt in deze de uitvoering van de programma's.

2. Renteberekening

In de begroting 2012 is becijferd dat over de opgenomen langlopende geldleningen gemiddeld 4,26% rente is verschuldigd. Daarnaast wordt over reserves en voorzieningen 5% rente berekend. Aan de reserve beleidsontwikkeling wordt een rentepercentage van 4,5% toegerekend.

Voor het aantrekken van kort geld wordt rekening gehouden met een rente van 4,5%.

3. Kortlopende geldleningen

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een overeenkomst afgesloten waarin de kredietlimiet onder de Overeenkomst Bancaire Dienstverlening met ingang van 1 januari 2011 is vastgesteld op € 6.405.000,--. Deze kredietlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal. Deze kredietlimiet dient jaarlijks te worden geactualiseerd. Indien geen verzoek tot wijziging wordt ingediend, wordt het krediet ongewijzigd gecontinueerd.

4. Vaste schuld

De som van de aangegane langlopende geldleningen bedraagt € 115.904.331,-- per 1 januari 2012. Hiervan is een bedrag van € 72.868.444,-- nodig voor eigen financiering en een bedrag van € 41.282.194,-- nodig voor de financiering van woningbouwcomplexen.

De financiering van woningbouwcomplexen heeft een budgettair neutraal karakter aangezien de rente en aflossing van deze leningen bij Woonbeheer Borne in rekening wordt gebracht. Daarnaast is sprake van een bedrag van € 671.595,- aan onderhandse leningen en een bedrag van € 1.082.098 aan door derden belegde gelden.

5. Verstrekte vaste geldleningen

Per 1 januari 2012 zijn de volgende leningen versterkt:

• Hypothecaire geldleningen aan ambtenaren	€.	2.948.114,-
• Leningen aan woningbouwcorporaties	€.	41.282.194,-
	€.	44.230.308,-

Voor deze leningen wordt rente ontvangen volgens een overeengekomen percentage.

6. Renterisiconorm

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe-) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van gemeenten. Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd vanaf één jaar). Dit kan door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20% voor de gemeenten) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.

Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de herfinancieringen van de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

Voor 2012 wordt de norm iets overschreden. Dit is het gevolg van een verlaging van het totaal van de begroting. Het renterisico over 2012 bedraagt ongeveer € 13,5 miljoen, terwijl de norm voor 2012 op ongeveer € 13 miljoen bedraagt op basis van het begrotingstotaal van € 65 miljoen. Op basis van liquiditeitsplanningen is de verwachting dat vanaf 2014 weer binnen de renterisiconorm wordt gekomen.

7. Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van gemeenten. Teneinde een grens te stellen aan korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar¹) is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (voor gemeenten 8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Hierbij geldt een minimumbedrag van € 300.000,-. In de Wet fido wordt de gemiddelde korte financiering (de netto vlottende schuld) per drie maanden getoetst aan de kasgeldlimiet. Hiertoe wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering op de eerste dag van de drie kalendermaanden in een kwartaal.

Voor 2012 bedraagt deze op begrotingsbasis ongeveer € 5,5 miljoen.

Paragraaf Lokale Heffingen

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt van haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad vindt plaats in het najaar van 2011.

Lokale heffingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen (OZB en hondenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners van Borne en is als volgt opgebouwd:

- Ontwikkelingen
- Tariefsaanpassingen
- Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten
- Woonlasten (lokale lastendruk), uitgangspunten en een vergelijking met steden met een vergelijkbare omvang en met de regio
- Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Lastendruk

1. Ontwikkelingen

Hieronder worden in hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen benoemd voor de belastingdruk voor 2012 en volgende jaren.

1.1. Macronorm

Hiermee wordt de grens bedoeld van de jaarlijkse stijging van de totale opbrengst OZB voor alle gemeenten bij elkaar. De macronorm is voor het begrotingsjaar 2012 in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) vastgesteld op 3,75% over € 3,063 miljard (de OZB-opbrengst op basis van de gemeentelijke begrotingen 2011). Het percentage van de macronorm OZB voor het jaar 2012 ad 3,75% is als volgt berekend:

2,5% inflatie volgens het Centraal Economisch Plan 2011 en daarbij opgeteld de geraamde reële trendmatige groei van 1,25% (bijvoorbeeld de areaalgroei) over de periode 2012-2016. Dit blijkt uit de meicirculaire gemeentefonds 2011. Wij gaan uit van een inflatieaanpassing van de tarieven van 2,25% en van een areaalontwikkeling van 2,47%.

Rekentarieven

Als gevolg van verschillen in waarde van de onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit tussen gemeenten uiteen. In het gemeentefonds wordt hiermee rekening gehouden door middel van zogenaamde rekestarieven.

Voor 2012 bedragen deze:

- 0,0963% voor eigenaren van woningen;
- 0,1043% voor gebruikers van niet-woningen;
- 0,1294% voor eigenaren van niet-woningen.

1.2. Wet verruiming lokale kwijtschelding

Het wetsvoorstel tot verruiming van de kwijtscheldingsmogelijkheden is op 10 mei 2011 door de 1e Kamer aangenomen. De wetwijziging voorziet in een verruiming van de vermogensnorm tot maximaal de normen zoals deze gelden op grond van artikel 34 Wet werk en bijstand (WWB). De normen van de WWB zijn ruimer dan de landelijke kwijtscheldingsnormen zoals vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. In de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen is vastgelegd dat met betrekking tot de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor de berekening van de betalingscapaciteit mag worden

uitgegaan van kosten van bestaan die maximaal 100% van de bijstandsnorm bedragen, in plaats van de voor de kwijtschelding van rijksbelastingen op grond van de Uitvoeringsregeling geldende 90%.

De wetswijziging biedt een grondslag om op decentraal niveau, met inachtneming van door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Verkeer en Waterstaat en Financiën, ook eigen regels te kunnen vaststellen met betrekking tot de wijze waarop het vermogen in aanmerking wordt genomen bij de verlening van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van decentrale belastingen. De invulling van deze mogelijkheid is uiteraard afhankelijk van de politieke wensen van de gemeenteraad. (Kamerstuk 2009-2010, 32315, nr. 1). De wetswijziging moet nog in de nadere regels worden uitgewerkt en treedt op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip in werking.

Los van de wetswijziging tot verruiming van de kwijtscheldingsnormen is de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zodanig aangepast dat gemeenteraden kunnen besluiten kwijtschelding mogelijk te maken voor privébelastingsschulden van ondernemers die op bijstandsniveau leven. Het betreft dus een facultatieve regeling.

1.3. Afvalstoffenheffing bij kamerbewoning

Het wetsvoorstel 'Afvalstoffenheffing bij kamerbewoning' is goedgekeurd door de Eerste Kamer en maakt de heffing van afvalstoffenheffing doelmatiger door de aanslag bij kamerbewoning bij de verhuurder neer te leggen. Momenteel kan volgens de jurisprudentie de heffing alleen aan de verhuurder worden opgelegd als hij zelf ook een deel in gebruik heeft. De regeling is vergelijkbaar met de bepalingen die in het verleden voor de OZB-gebruikersbelasting golden.

De inwerkingtredingdatum is 1 januari 2012. In het wetsvoorstel wordt een nadere omschrijving gegeven van het begrip gebruik. In drie gevallen wordt een specifieke gebruiker aangewezen als belastingplichtige:

- bij gebruik door meer leden van een huishouden: een lid van een huishouden;
- bij gebruik van delen van een perceel: degene die de delen van het perceel in gebruik heeft gegeven;
- bij ter beschikking stellen voor voltijdig gebruik: degene die het perceel voor voltijdig gebruik ter beschikking heeft gesteld.

In de laatste twee gevallen kan degene die als gebruiker is aangewezen de belasting verhalen. Alleen het tweede geval is echt nieuw. De verhuurder kan in de heffing worden betrokken indien hij een perceel aan verschillende gebruikers in gebruik geeft. Voorheen kon de verhuurder alleen in de heffing worden betrokken indien hij zelf ook een deel in gebruik had. Na inwerkingtreding is het zelfgebruik door de verhuurder geen vereiste meer.

2. Tariefsaanpassingen

Voor 2012 wordt voor de tariefsstijgingen uitgegaan van een inflatiepercentage van 2,25%.

Een tweede uitgangspunt is dat de tarieven voor reinigingsrechten/ afvalstoffenheffing en rioolheffing kostendekkend zijn. Voor de afvalstoffenheffing betekent dit dat het tarief in 2012 € 251,28 en de rioolheffing wordt conform het door de raad vastgestelde GRP aangepast van € 187,68.

2.1. Onroerende-zaakbelasting

De OZB-tarieven worden verhoogd op basis van de inflatiepercentages zoals die zijn opgenomen in de meicirculaire van het Gemeentefonds. Die percentages zijn éénduidig en navolgbaar. Ze leiden er bovendien toe dat zowel de grootste inkomstenbron (het Gemeentefonds) als de inkomsten uit de OZB met hetzelfde percentage groeien. Uit de meicirculaire 2011 van het Gemeentefonds blijkt dat de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) geraamd wordt op 2,25%.

Met ingang van 1 januari 2009 vindt jaarlijks hertaxatie plaats van de onroerende zaken. Voor 2012 geldt als waardepeildatum 1 januari 2011. De marktontwikkelingen geven een verlaging van de waarde aan. Sinds jaren geldt het principe dat waardemutaties niet tot verhoging of verlaging van de belastingopbrengst OZB mag leiden. In dit stadium kan echter nog niets worden gezegd over eventuele financiële gevolgen voor de afzonderlijke categorieën onroerende zaken. Bij de voorstellen voor de vaststelling van de verordeningen en de tarieven zal hier nader op worden teruggekomen.

2.2. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing 2012 stijgt met € 6,48 ten opzichte van 2011. Dat is een stijging van ca. 2,65% per huishouden. Het tarief komt hiermee op € 251,28. De stijging is het gevolg van een aantal kleine aanpassingen in de kostenramingen en komt hiermee iets hoger uit dan het inflatiepercentage. Daarnaast moet het bedrag deelbaar zijn door 12 in verband met de inning.

2.3. Riooiheffing

Bij het riooiheffing is aansluiting gezocht bij het onlangs vastgestelde GRP 2011-2016. Het tarief was berekend op € 187,70. Ook hier geldt dat het tarief deelbaar moet zijn door 12 in verband met de inning, waardoor het tarief uitkomt op € 187,68.

In 2011 bedroeg het tarief € 186,72 per jaar.

2.4. Leges

2.4.1. Wetsvoorstel elektronische dienstverlening burgerlijke stand

De elektronische dienstverlening leidt tot administratieve besparingen voor burger en bedrijfsleven. Het wetsvoorstel heeft tot doel om een aanzienlijke lastenvermindering voor de burger te realiseren door het wettelijke kader te scheppen voor de elektronische aangifte van geboorte, voorgenomen huwelijk en geregistreerd partnerschap alsmede voor de elektronische verkrijging van uittreksels en afschriften van de daarop betrekking hebbende akten. Dat biedt de burger in die gemeenten die voor elektronische dienstverlening kiezen, een plaats- en tijdonafhankelijke toegang tot de burgerlijke stand en levert hem een tijd- en kostenbesparing op. Tevens wordt een lastenverlichting voor het bedrijfsleven bewerkstelligd door de elektronische aangifte van overlijden door uitvaartondernemers mogelijk te maken. De papieren dienstverlening blijft echter wel bestaan, waardoor het volgens VNG en NvVb onzeker is of de totale kosten van de dienstverlening en daarmee de leges omlaag gaan.

2.4.2. Wetsvoorstel elektronische aanvraag VOG

Bij de Tweede Kamer is een wetsvoorstel ingediend waarbij het onder andere mogelijk wordt gemaakt om in bepaalde gevallen een verklaring omtrent het gedrag voor natuurlijke personen rechtstreeks elektronisch bij de minister van Veiligheid en Justitie in te dienen, in plaats van bij de gemeente. De elektronische aanvraag van een VOG wordt geïntroduceerd als optie naast de bestaande regeling.

Het legesbedrag voor een bij de minister aangevraagde VOG zal € 24,55 gaan bedragen, tegenover € 30,05 voor een bij een gemeente ingediende VOG-aanvraag.

Bij een elektronisch ingediende aanvraag valt de tussenkomst van de gemeente weg, als gevolg waarvan de uitvoeringslasten voor de gemeente dalen. Daartegenover staat een daling van de legesinkomsten voor de gemeenten omdat een elektronische aanvraag tot gevolg heeft dat die aanvraag niet meer bij de gemeente wordt ingediend.

2.4.3. Maximering leges rijbewijzen

Vanaf 1 juli 2012 gaat waarschijnlijk een maximumtarief gelden voor een standaardaanvraag voor een rijbewijs. Het maximumtarief voor rijbewijzen wordt geregeld in de wegenverkeerswetgeving. In artikel 111, zesde lid, van de Wegenverkeerswet 1994 komt te staan dat bij algemene maatregel van bestuur een maximumtarief kan worden vastgesteld en dat dit tarief jaarlijks kan worden geïndexeerd. Deze wijziging is nu nog in behandeling bij de Tweede Kamer (Kamerstukken 32766). Het maximumtarief zelf wordt vervolgens geregeld in een nieuw artikel 49a van het Reglement rijbewijzen.

Naar prijspeil juli 2011 gaat het ministerie van Infrastructuur en Milieu uit van € 37,05. Volgens de COELO Atlas van de lokale lasten 2011 bedraagt het landelijk gemiddelde rijbewijstarief € 41,26 en hanteert meer dan 60% van de gemeenten een tarief hoger dan € 40,00. Dit betekent dat wij het rijbewijstarief medio volgend jaar moeten verlagen.

Op verzoek van de VNG beperkt het maximumtarief zich tot de standaardaanvragen. Voor extra service mag de gemeente extra leges heffen. Extra service doet zich bijvoorbeeld voor bij een spoedaanvraag of een aanvraag op afspraak of buiten de reguliere openingstijden.

De verwachting is dat dit wetgevingstraject in het voorjaar van 2012 wordt afgerond. Pas dan vindt dus officiële publicatie van het maximumtarief plaats en moet de Legesverordening op dit onderdeel worden gewijzigd.

2.4.4. Identiteitskaart

De Hoge Raad bepaalde vrijdag 9 september dat gemeenten geen kosten in rekening mogen brengen voor de) een identiteitskaart (ID-kaart). In de beroepsprocedure oordeelde de Hoge Raad dat een gemeente alleen leges mag heffen voor diensten die in overheersende mate een belang van een individuele burger dient. Dit geldt voor een rijbewijs (waarmee een motorvoertuig kan worden bestuurd) of een paspoort (waarmee kan worden gereisd). De ID- kaart dient vooral een overheidsbelang, omdat daarmee kan worden voldaan aan de overheid afgekondigde identificatieplicht.

Inmiddels is een wetsontwerp ingediend, waardoor vanaf 22 september 2011 weer leges verschuldigd zijn. Iedereen die vanaf 7 oktober 2010 (datum uitspraak Hof Den Bosch) een ID kaart heeft aangeschaft heeft de betaalde leges terug gekregen, c.q. krijgt de leges terugbetaald. Van 12 tot en met 21 september is de ID-kaart gratis verstrekt.

2.5. Overige heffingen

De overige heffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt gestreefd naar 100% kostendekking. In de voorstellen waarbij de belastingverordeningen worden aangepast, houden we in het algemeen rekening met een nominale stijging van 2,25%. Eventuele afwijking hierop worden toegelicht.

3. Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen

	2011	2012
Leges reisdocumenten (€)	95.000	95.000
Leges rijbewijzen	63.355	92.465
Leges persoonsregistratie	16.300	16.590
Leges burgerlijke stand	31.900	32.460
Leges brandpreventie	4.265	5.000
Leges APV-vergunningen	10.800	11.000
Overige diensten	7.300	7.730
Leges omgevingsvergunning, verklaring bestemming en gebruik, evenementen-vergunningen en overige vergunningen	700.575	712.835
Leges kapvergunningen	1.150	1.000
Leges herziening bestemmingsplan	3.000	3.000
Leges volkshuisvestingsbeleid	15.975	16.500
Begraafplaatsrechten	147.200	149.000
Marktgeden	29.433	29.953
Afvalstoffenheffing	2.247.500	2.194.000
Rioolheffing woningen	1.533.156	1.687.000
Rioolheffing niet-woningen inclusief grootverbruik	104.005	113.015
Hondenbelastingen	86.280	88.000
OZB eigenaren woningen	2.472.525	2.556.000
OZB eigenaren niet-woningen	620.675	631.500
OZB gebruikers niet-woningen	452.788	460.500
Reclamebelasting	130.000	130.000

4. Woonlastenontwikkeling

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder woonlasten verstaan we: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de *Atlas van lokale lasten*. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde.

Corrigeren voor extra geld van het Rijk ter compensatie van lage belastingcapaciteit?

De COELO-atlas maakt onderscheid tussen het perspectief van de belastingbetaler en dat van de gemeente(financiën). Bij het eerste perspectief gaat het erom hoeveel een huishouden in Borne moet betalen aan belasting. In het tweede perspectief worden de woonlasten gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten extra geld uit het gemeentefonds krijgen als ze een relatief lage waarde aan onroerende zaken hebben waarover ze belasting kan heffen. Dat is bij Borne het geval.

Welke typen huishoudens?

Het COELO gaat in de belangrijkste vergelijkingen uit van meerpersoonshuishoudens. Bij gemeenten met tariefsdifferentiatie tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens kan het beeld daardoor afwijken ten opzichte van gemeenten die dat niet hebben. Borne kent overigens geen goedkoper tarief voor eenpersoonshuishoudens. Ook zijn er belangrijke verschillen, doordat er huishoudens zijn met een goedkope of dure eigen woning en huishoudens die hun woning huren. Die laatste betalen sinds 2006 geen OZB meer.

Uitkomsten 2011 vergelijkingen: Borne boven landelijk gemiddelde

Uitgaande van *gemiddelde waarden van woningen* en van een meerpersoonshuishouden liggen de gemiddelde woonlasten landelijk op € 671 en in Borne op € 714. Borne zit zo dus 6,4% boven het landelijke gemiddelde aan woonlasten.

Als rekening gehouden wordt met de compensatie van het Rijk voor een *lagere belastingcapaciteit*, bedragen de gemiddelde woonlasten landelijk € 660 en in Borne op € 716. Borne zit op deze manier 8,5% boven het landelijke gemiddelde aan woonlasten.

Het COELO heeft een rangorde gemaakt voor alle 444 gemeenten en deelgemeenten. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 444 de hoogste. Uitgaande van gemiddelde waarden van woningen en van een meerpersoonshuishouden heeft de gemeente Borne rangordecijfer 289. Als rekening gehouden wordt met de compensatie van het Rijk voor een lagere belastingcapaciteit is het rangordecijfer hoger: 312.

*Rangorde van 10 gemeenten naar hoogte van de gemeentelijke woonlasten, uitgaande van gemiddelde waarden van woningen *)*

<i>Niet rekening houdend met compensatie voor lage belastingcapaciteit</i>		<i>Wel rekening houdend met compensatie voor lage belastingcapaciteit</i>	
Zwolle	72	Zwolle	114
Haaksbergen	93	Haaksbergen	138
Almelo	181	Deventer	234
Deventer	189	Hengelo	256
Hengelo	190	Oldenzaal	260
Oldenzaal	229	Almelo	280
Enschede	281	Borne	312
Borne	289	Hof van Twente	326
Hof van Twente	321	Enschede	349
Dinkelland	361	Dinkelland	365

*) 1 = laagste woonlasten, 444 = hoogste woonlasten.

Bron: COELO, *Atlas van lokale lasten 2011*, zie ook: www.coelo.nl

Woonlastenontwikkeling	2009	2010	2011	2012
OZB Eigenaar (COELO) (2012: maximaal 2,25% lastenverhoging)	€ 251,76	€ 273,12	€ 285,17	€ 291,59
afvalstoffenheffing	€ 244,80	€ 244,80	€ 244,80	€ 251,28
rioolrecht/heffing	€ 181,44	€ 184,08	€ 186,72	€ 187,68
TOTAAL	€ 678,00	€ 702,00	€ 716,69	

Conclusies:

- de woonlasten van een eigenaar/bewoner van een woning met een gemiddelde waarde stijgt 1,93%
- de woonlasten voor een huurder van een woning stijgen met 1,72%.

5. Kwijtscheldingsmogelijkheden

Voor de riool- en voor de afvalstoffenheffing is volledige kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen.

6. Onbenutte belastingcapaciteit

Een gemeente kan verschillende gemeentelijke belastingen heffen. In artikel 219 van de Gemeentewet is limitatief aangegeven welke belastingen dat kunnen zijn. Dat zijn:

- Onroerende-zaakbelastingen (artikel 220 e.v. Gemeentewet)
- Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (artikel 221 Gemeentewet)
- Baatbelasting (artikel 222 Gemeentewet)
- Forensenbelasting (artikel 223 Gemeentewet)
- Toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet)
- Parkeerbelastingen (artikel 225 Gemeentewet)
- Hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet)
- Reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet)
- Precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet)
- Riolobelasting (artikel 228a Gemeentewet)
- Retributies (artikel 229 Gemeentewet): Begraafrechten, Brandweerrechten, Haven- en Kadegeld, Marktgeden, Reinigingsrecht)
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 Wet Milieubeheer)

De gemeente Borne heft de volgende belastingen niet:

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, Baatbelasting, Forensenbelasting, Toeristenbelasting, Parkeerbelastingen, Precariobelasting.

6.1. Beschrijving niet geheven belastingen:

Met ingang van 1 januari 1995 kent de Gemeentewet belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (roerende-ruimtebelastingen: hierna RRB. De RRB zijn sterk verwant aan de OZB en de heffingsmaatstaf 'waarde in het economische verkeer' van die belastingen. De Gemeentewet verklaart voor de RRB een belangrijk aantal artikelen voor de OZB en de Wet WOZ van overeenkomstige toepassing.

De Gemeentewet bepaalt tevens dat het tarief voor de RRB gelijk is aan dat van de OZB.

Een gemeente is niet verplicht tot de invoering van RRB. In de Gemeentewet wordt immers gesproken van 'kunnen worden geheven'. De RRB kunnen niet worden geheven als de gemeente geen OZB heft

De baatbelasting kan na een aantal recente arresten van de Hoge Raad alleen nog worden toegepast om geheel of gedeeltelijk de kosten te verhalen van rioolaanleg in het buitengebied of de verharding van zandwegen. Baatbelasting kan alleen worden geheven van eigenaren van gebate objecten

De woonforensenbelasting wordt vooral in toeristengemeenten geheven. Men heft de woonforensenbelasting van die mensen, die niet in de gemeente wonen, maar er 'voor zich of voor hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden'. Het gaat om meer dan 90 dagen verblijf kunnen houden.

Gemeenten mogen een toeristenbelasting heffen. Het gaat om een heffing over:

- het houden van verblijf;
- door personen die niet in het GBA staan ingeschreven.

Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt. De toeristenbelasting kan worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten van de huishouding van de gemeente voor zover deze voortvloeien uit voorzieningen die mede in het belang van het toerisme worden getroffen.

Er is sprake van een algemene heffing. In de wettekst staat immers niet dat de opbrengst moet dienen om de kosten van het toerisme te dekken. De opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit desgewenst mede voorzieningen in het belang van het toerisme kunnen worden gefinancierd. De toeristenbelasting heeft niet het karakter van een bestemmingsbelasting en ook niet van een profijtbelasting.

Heffing van parkeerbelastingen is mogelijk in het kader van de parkeerregulering. Hiermee kunnen gemeenten op efficiënte en financieel verantwoorde wijze hun parkeerbeleid realiseren. Er is dus een link naar de financiering van het parkeerbeleid. Maar de opbrengst van het parkeren vloeit in de algemene middelen. De gemeentewet maakt het mogelijk om twee parkeerbelastingen te heffen:

- een belasting voor het parkeren zelf op daarvoor aangewezen plaatsen;
- een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen.

De parkeerbelasting is enige jaren geleden ingevoerd, maar vrijwel onmiddellijk ook weer opgeheven.

Een precariobelasting tenslotte kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Uit deze omschrijving volgt een aantal vereisten, te weten:

- de voorwerpen moeten zich onder, op of boven gemeentegrond bevinden;
- die bovendien voor de openbare dienst bestemd moet zijn;
- de grond moet eigendom zijn van de gemeente;
- de gemeente moet niet rechtens verplicht zijn het hebben van de voorwerpen te gedogen.

Bouwmateriaal en terrassen zijn voorbeelden van voorwerpen, die in een precariobelasting betrokken kunnen worden.

7. Lastendruk

Belastingen

Hieronder volgen berekeningen voor woningen betreffende de verhoging van de tarieven OZB met 2,25% in 2012. Deze verhoging is gebaseerd op een verhoging als gevolg van inflatiecorrectie.

De afvalstoffenheffing 2012 stijgt met € 6,48 ten opzichte van 2011. Dat is een stijging van ca. 2,65% per huishouden. Het tarief komt hiermee op € 251,28. De stijging is het gevolg van een aantal kleine aanpassingen in de kostenramingen en komt hiermee iets hoger uit dan het inflatiepercentage. Daarnaast moet het bedrag deelbaar zijn door 12 in verband met de inning.

Bij het rioolheffing is aansluiting gezocht bij het onlangs vastgestelde GRP 2011-2016. Het tarief was berekend op € 187,70. Ook hier geldt dat het tarief deelbaar moet zijn door 12 in verband met de inning, waardoor het tarief uitkomt op € 187,68. In 2011 bedroeg het tarief € 186,72 per jaar.

Opmerking bij onderstaand overzicht Bij de uiteindelijke tariefsbepaling in december 2011 moet ook rekening worden gehouden met de uitkomsten van de herwaardering per 1 januari 2011. Door de waardeontwikkeling tussen 1 januari 2010 en 1 januari 2011 zullen de werkelijke tarieven OZB anders kunnen worden, omdat

uitgangspunt bij de herwaardering is dat de opbrengst ten opzichte van 2011 gelijk blijft buiten de gevolgen van areaaluitbreiding en tariefsverhogingen.

Het voorlopig te betalen bedrag OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een eigenaar van een woning wordt voor 2011 in onderstaand overzicht weergegeven. In dit overzicht is opgenomen het tarief van de OZB in 2011 en de effecten van de voorgestelde stijging per 1 januari 2012. Hierbij is weergegeven wat het bedrag OZB wordt op basis van aanpassing met de inflatiecorrectie van 2,25% conform bestendige gedragslijn.

WOZ- Waarde	OZB 2011	OZB 2011 (+ 2,25%)	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal 2012
€ 150.000	179,70	183,74	251,28	187,68	622,70
€ 175.000	209,65	214,37	251,28	187,68	653,33
€ 200.000	239,60	244,99	251,28	187,68	683,95
€ 225.000	269,55	275,61	251,28	187,68	714,57
€ 250.000	299,50	306,24	251,28	187,68	745,20
€ 275.000	329,45	336,86	251,28	187,68	775,82
€ 300.000	359,40	367,49	251,28	187,68	806,45
€ 350.000	419,30	428,73	251,28	187,68	867,69
€ 400.000	479,20	489,98	251,28	187,68	928,94
€ 500.000	599,00	612,48	251,28	187,68	1.051,44

De gemiddelde waarde van een woning in Borne is op dit moment € 238.000,--. De eigenaar van een woning van € 250.000 betaalt voor OZB + Afvalstoffenheffing en Rioolrecht in 2012 indien de voorstellen worden overgenomen een bedrag van € 745,20. In 2011 was dit € 731,02. Dit betekent een stijging van € 14,18 (+ 1,94%). Een huurder van een woning betaalt in 2012 € 438,96 (2011 = € 431,52), oftewel 1,72% meer.

Omdat de uitkomsten van de herwaardering per peildatum 1 januari 2011 nog niet bekend zijn zal het gebruikelijke overzicht met belastingtarieven, belastingdruk etc. separaat aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Het voorstel tot aanpassing van de belastingtarieven en leges voor het jaar 2012 wordt in december aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

Paragraaf Grondbeleid

De gemeente Borne wil sturing geven aan (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkeling zonder daarbij per definitie zelf als ontwikkelaar op te treden. Hierbij past een regisserende rol. Per situatie wordt bezien welke vorm van grondbeleid het beste past bij de te realiseren doelen van het ruimtelijk beleid en welke instrumenten daarbij worden ingezet. Gelet op enerzijds de steeds complexer wordende vraagstukken en grondposities en anderzijds de wens om kennis en risico's met marktpartijen te delen, is een facilitair grondbeleid in deze situaties een goed alternatief voor een (zuiver) actief grondbeleid.

Grondbeleid is een instrument dat wordt ingezet om doelstellingen op andere beleidsvelden te kunnen realiseren. Vanuit de beleidsvelden volkshuisvesting, economie & werkgelegenheid, maatschappelijke ontwikkeling en verkeer & vervoer worden de zogenaamde W-vragen (wat? waar? wanneer?) ingevuld en vastgelegd in de Structuurvisie. Deze zal naar verwachting eind 2011 worden vastgesteld .

Het grondbeleid vult in op welke wijze dit plaats moet vinden (de hoe-vraag). Op 31 mei 2011 heeft de gemeenteraad van Borne de Nota Grondbeleid 2011-2015 vastgesteld (11int00594).

De gemeente Borne beschikt momenteel over substantiële voorraad aan bouwgrond voor woningbouw en bedrijven. De voornaamste doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is om maximale grip en regie te (blijven) houden op de ruimtelijke ontwikkeling tegen zo laag mogelijke kosten en risico's.

Relaties met overig beleid

Bovenlokaal beleid

Naast een actief grondbeleid biedt de WRO (Wet ruimtelijke ordening, per 1 juli 2008) gemeenten de mogelijkheid om in geval van particuliere initiatieven zowel de regie te voeren, als de kosten te verhalen.

Provinciale doelstellingen van het grondbeleid vertonen slechts een gedeeltelijke overlap met het gemeentelijk grondbeleid. Provinciaal beleid is gericht op de aanleg van nieuwe natuur, wegen, recreatie- en bedrijventerreinen. Provinciaal grondbeleid speelt ook een belangrijke rol in de reconstructiewetgeving.

Een speciale plaats in de regio is weggelegd voor Netwerkstad Twente. De gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, Oldenzaal, en Borne hebben binnen dit samenwerkingsverband afgesproken een gezamenlijk grondbeleid te gaan ontwikkelen op de thema's:

- gronduitgiftebeleid en grondprijnsbeleid;
- verwervingsbeleid, beleid voor tijdelijk beheer en aanbestedingsbeleid;
- samenwerkingsvormen bij particulier grondbezit;
- grondexploitatie, risicomangement en (administratieve) organisatie;
- organisatorische implementatie van het grondbeleid en verdere afstemming en mogelijke uitwisseling van ambtelijke capaciteit en kwaliteit.

Het grondbeleid op het niveau van Netwerkstad Twente is vastgelegd in de 'Nota Grondbeleid Netwerkstad Twente' die op 21 september 2006 is vastgesteld door de gemeenteraad van Borne. Als uitwerking van dit gezamenlijke grondbeleid heeft afstemming plaatsgevonden ten aanzien van de grondprijzen voor sociale huurwoningen. Dit beleid is vastgesteld door de gemeenteraad van Borne op 24 april 2007.

Lokaal beleid

Voor toelichting op het gemeentelijke grondbeleid wordt verwezen naar Nota Grondbeleid 2011-2015 (raadsbesluit 11int00594).

Grondprijzen

Vanaf 2011 worden de grondprijzen jaarlijks door het College vastgesteld in de Nota Grondprijzen. De Nota Grondprijzen 2011 is vastgesteld op 1 maart 2011 (11int00213), op 28 juni 2011 heeft een herziening plaatsgevonden (11int00736). De grondprijzen zijn in 2011 niet geïndexeerd.

Beheer

Tijdelijk beheer

Aangekocht onroerend goed wordt zo mogelijk verhuurd of verpacht tot het nodig is voor de ontwikkelingen ter plaatse. Hierbij worden zoveel als mogelijk is marktconforme prijzen gerekend. Indien verhuren of verpachten niet tot de mogelijkheden behoren wordt het onroerend goed onderhouden tot het nodig is voor de ontwikkelingen ter plaatse. Opbrengsten komen ten gunste van het betreffende project en de kosten worden ten laste van het betreffende project gebracht. De opbrengsten en uitgaven worden verantwoord in de betreffende grondexploitatie.

Permanente beheer

In voorkomende gevallen wordt onroerend goed permanent beheerd. Hierbij moet met name gedacht worden aan erfpacht, opstalrecht en permanente verhuur.

Overzicht te verwachten planresultaten

Op 31 mei 2011 heeft de gemeenteraad de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2011 vastgesteld. Dit is een bundeling van de actieve grondexploitaties, de niet in exploitatie genomen gronden en de exploitaties derden. De MPG bevat bovendien een analyse van de financiële positie van 'het grondbedrijf'.

In de onderstaande tabellen zijn de boekwaarden per 31-12-2010 en de planresultaten per peildatum 1-1-2011 van de vastgestelde exploitaties weergegeven. Let op: een negatieve boekwaarde correspondeert met een positief saldo in het betreffende complex en omgekeerd! Hetzelfde geldt voor de vermelde planresultaten op startwaarde en op eindwaarde. Voor nadere toelichtingen per exploitatie wordt verwezen naar de MPG 2011.

Woningbouw in exploitatie

complex	boekwaarde 31-12-2010	start per 1-1	eind per 31-12	startwaarde per 1-1-2011	eindwaarde per 1-1-2011
Lage Weide Hertme	€ 186.179-	2007	2012	€ 192.115-	€ 211.807-
Oosterveld Zenderen	€ 742.306-	2007	2014	€ 2.158.214-	€ 2.623.322-
Kollergang	€ 262.446-	2008	2014	€ 1.529.164-	€ 1.951.644-
Knooperf Blenke	€ 3.301.358	2008	2015	€ 200.232	€ 255.552
Wijkerslocatie Olde Engberink	€ 4.201.826	2008	2023	€ 61.849	€ 118.300
Bornsche Maten	€ 39.112.694	2007	2031	€ 4.052.959-	€ 11.897.132-
saldo	€ 45.424.947				

Tabel woningbouw in exploitatie

Bedrijventerrein in exploitatie

complex	boekwaarde 31- 12-2010	start per 1-1	eind per 31-12	startwaarde per 1-1-2011	eindwaarde per 1-1-2011
Bedrijventerrein Veldkamp	€ 35.773.777	2008	2021	€ 14.854.761	€ 25.417.322
saldo	€ 35.773.777				

Tabel Bedrijventerrein in exploitatie

Voorzieningen in exploitatie

complex	boekwaarde 31-12-2010	start per 1-1	eind per 31-12	startwaarde per 1 1-2011	eindwaarde per 1-1-2011
MFA Zenderen	€ 1.991	2010	2012	€ 391-	€ 431-
saldo	€ 1.991			€ 391-	

Niet in exploitatie genomen woningbouwcomplexen

complex	boekwaarde 31-12-2010	voorziening 31-12-2010
Complex Verspreide Gronden	€ 1.883.109	€ 387.106
saldo	€ 1.883.109	€ 387.106

Tabel niet in exploitatie genomen woningbouwcomplexen

Niet in exploitatie genomen bedrijventerreinencomplexen

complex	boekwaarde 31-12-2010	voorziening 31-12-2010
Bedrijventerrein De Kluit	€ 4.679.905	€ 604.642
Bedrijventerrein 't Oldhof	€ 1.478.177	€ 342.147
Bedrijventerrein Vuilstortlocatie	€ 51.872	€ 51.871
saldo	€ 6.209.954	€ 998.661

Tabel niet in exploitatie genomen bedrijventerreinencomplexen

Exploitaties derden

complex	boekwaarde 31-12-2010	voorziening 31-12-2010
Plan RBT*	€ -	€ 188.948
Plan Bornsche Hoven	€ 3.499-	€ -
Plan Park Oud Borne	€ 1.064	€ 1.064
saldo	€ 2.435-	€ 190.012

Tabel exploitaties van derden

* Na vaststelling van de jaarrekening 2010 en de MPG 2011 is de grondexploitatie per 1-1-2011 van het RBT vastgesteld. Naar aanleiding hiervan is inmiddels de voorziening RBT verhoogd naar € 679.636,-, zijnde 8% van het tekort op startwaarde per 1 januari 2011.

Algemene Reserve Grondexploitaties

De algemene reserve grondexploitaties is de reserve waarmee winsten uit grondexploitaties worden verrekend, verliezen uit grondexploitaties worden gedekt en waarmee het risico op alle grondexploitaties tezamen wordt gedekt. Voor een goed begrip van de werking van de algemene reserve grondexploitaties is het van belang om te weten op welk moment winsten kunnen worden genomen, verliezen moeten worden gedekt en welk risico moet worden gedekt.

Als uitgangspunt geldt dat winsten uit grondexploitaties worden genomen bij de afsluiting van de exploitatie aan het einde van de looptijd van een project. 'Zekere winsten' kunnen vóór het einde van de looptijd worden genomen. Er is sprake van een 'zekere winst' indien aan de drie onderstaande voorwaarden is voldaan:

1. het betreffende complex in het meest recente verslagjaar een negatieve boekwaarde kent;
2. de omvang van de nog te verwachten uitgaven geringer is dan de betreffende boekwaarde en
3. de opbrengsten voor meer dan 90% zijn gerealiseerd.

Ten aanzien van verliezen geldt als uitgangspunt dat deze worden gedekt / voorzien in het jaar waarin de verliezen tot uitdrukking komen (onafwendbaar zijn). Dit is meestal het jaar waarin de grondexploitatie wordt vastgesteld of het jaar waarin een boekwaarde is ontstaan die nog niet is verantwoord middels een grondexploitatie.

Verliezen worden dus (doorgaans) voorzien aan het begin van een project, terwijl winsten (doorgaans) worden genomen aan het einde van een project.

Naast de verrekening van winsten en verliezen speelt de reserve grondexploitatie een belangrijke rol in de dekking van risico. Sinds 2004 dient op grond van de gewijzigde voorschriften BBV 2004 een voorziening te worden gevormd wegens bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is. De reserve grondexploitaties dient te worden beschouwd als de buffer voor de risico's waarvan de omvang niet redelijkerwijs in te schatten is. Op basis van de zogenaamde IFLO-norm moet de hoogte van deze reserve 10% bedragen van de totale boekwaarde van alle lopende grondexploitaties.

De boekwaarde van alle projecten met een grondexploitatie bedraagt per 1 januari 2011 circa € 89,4 miljoen. Als daar:

- het aandeel van de gemeente Hengelo in het risico van De Veldkamp en Wijkerslocatie Olde Engberink wordt afgetrokken;
- het aandeel van de gemeente Borne in het RBT (8%) erbij wordt opgeteld en
- de getroffen verliesvoorzieningen worden afgetrokken

resteert een boekwaarde waarvoor risico wordt gedragen van circa € 57,1 miljoen. Naar verwachting zal de boekwaarde waarover risico wordt gedragen per 31 december 2011 zijn teruggelopen naar circa € 54 miljoen.

De stand van de reserve grondexploitatie – nadat de voorzieningen zoals hierboven weergegeven zijn getroffen en de resultaatbestemming van de jaarrekening is verwerkt – bedraagt per 1 januari 2011 € 3.166.750, zijnde ca. 5,9% van de totale boekwaarde waarover risico wordt gelopen.

Voor verdere analyse van de weerstandscapaciteit van de grondexploitaties wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van de MPG 2011.

Relatie reserves grondexploitatie en risico's 'grondbedrijf'

Voor de risico's van 'het grondbedrijf' wordt, behalve naar de MPG 2011, verwezen naar de paragraaf waar het weerstandsvermogen van de gemeente wordt beschreven. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Omdat de gemeente Borne geen formeel grondbedrijf heeft, werken de risico's via de algemene reserve grondexploitatie rechtstreeks door in de algemene dienst.

Ontwikkeling boekwaarde

Onder de boekwaarde wordt verstaan het saldo van de op de peildatum gerealiseerde uitgaven (zoals verwerving, plankosten en bouw- en woonrijp maken) en de gerealiseerde bijdragen en opbrengsten. De risico's die samenhangen met een hoge boekwaarde zijn hierboven behandeld.

Jaar (31-12)	raming boekwaarde risico gemeente Borne	gerealiseerd excl. aandeel derden, incl. aandeel Borne in RBT, na aftrek van getroffen voorzieningen	gerealiseerd incl. aandeel derden, excl. aandeel Borne in RBT
2010	€ 63.000.000*	€ 57.096.627	€ 89.403.404
2011	€ 54.000.000		
2012	€ 50.000.000		
2013	€ 47.000.000		
2014	€ 44.000.000		
2015	€ 43.000.000		

Tabel boekwaardeontwikkeling

* paragraaf grondbeleid begroting 2011

De gerealiseerde boekwaarde 2010 exclusief aandeel derden, inclusief aandeel Borne in RBT en exclusief getroffen voorzieningen wijkt af van de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening 2010 omdat nu alleen de boekwaarden zijn opgenomen van plannen die naar verwachting in 2012 nog aan de orde zullen zijn.

Toelichting

Zoals de ramingen laten zien, laten de begrote boekwaarden de komende jaren een dalende trend zien.

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Elke overheidsorganisatie streeft naar een optimale realisatie van haar doelstellingen. De organisatie moet 'in control' zijn en in deze paragraaf noemen wij enkele ontwikkelingen die gericht zijn op het verder 'in control' brengen van de organisatie; bestuurlijk én ambtelijk.

Voor Borne geldt dit eens te meer, vanwege de omvang van onze portefeuille projecten, de grondposities en het proces van afbouw van taken tengevolge van de takendiscussie

1. Personeel

Als gevolg van de taakstelling 10-13 laat de ontwikkeling van de formatie de komende jaren een dalende tendens zien. Het aanhouden van een zekere flexibele schil levert flexibiliteit in het kader van de taakstelling 10-13 (e.v.) en het daarvoor ontwikkelde mobiliteitstraject.

In beperkte mate wordt ook ingehuurd voor de (strategische) projecten. De dekking voor deze inhuur vindt plaats uit de projecten, uit de daartoe beschikbaar gestelde kredieten.

De trend voor externe inhuurkosten is lager dan voorgaande jaren als gevolg van:

- a) Meer eigen mensen worden ingezet op projecten.
- b) Door het verder invullen van de taakstelling 10-13 vervallen taken. Door interne mobiliteit wordt gepoogd de externe inhuur terug te dringen.

Vooralsnog houden we tengevolge van (strategische) projecten tijdelijke behoefte aan veelal specialistische inhuur op terreinen waar we zelf de tijdelijk benodigde expertise niet in huis hebben.

Ook zal de komende jaren de ontwikkeling doorzetten van uitbesteden van werkzaamheden in samenwerkingsverbanden. Dit zal leiden tot een geheel andere kijk op sturing en kostenstructuur. Dit geldt dan ook voor de personeelskosten. Het vraagstuk van vast (eigen) personeel en personeel van derden komt daarmee in een ander daglicht te staan.

Gezonde arbeidsomstandigheden en laag ziekteverzuim blijven belangrijke thema's voor gemeenten.

Medewerkers die worden geconfronteerd met agressie, signalen over een hoge werkdruk in perioden van meer doen met minder, het belang van langer gezond doorwerken en inzetbaar blijven, vragen onder andere om een goed ziekteverzuimbeleid en navenante aandacht van het management. In 2012 wordt onverkort aandacht geschonken aan het ziekteverzuim. Doestelling is het ziekteverzuim organisatiebreed onder de norm van 5% uit te laten komen en de meldingsfrequentie lager te laten zijn dan 1,5.

2. Postafhandeling

Bij het thema kwaliteit van dienstverlening is verbetering van de briefbehandeling een belangrijk onderwerp. Zoals bekend, zijn er goede stappen gezet met de implementatie van het nieuwe postregistratiesysteem 'MyCorsa'. Zo worden nu centraal ontvangstbevestigingen verzonden en ontvangen medewerkers per e-mail bericht bij dreigende termijnoverschrijding. De gang van zaken maakt onderdeel uit van het kwaliteitshandvest en wordt periodiek getoetst. Wij streven naar een minimale foutenmarge.

De invoering van de Wet Dwangsom en de consequenties hiervan worden in de werkprocessen ingebed.

3. Inkoop

Begin 2010 is ingezet op professionalisering van de inkoopfunctie. Hiertoe zijn inkoopdoelstellingen geformuleerd

Op basis van een recent opgestelde inkoopscan/spendanalyse wordt de inkoopagenda voor 2012 vorm gegeven en verankerd in onze p&c cyclus.

4. Klachten

Het aantal geregistreerde klachten is over het algemeen beperkt. De praktijk laat een groeiende oplossingsgerichte houding van medewerkers in de organisatie zien. Het wegnemen van de klacht is primair ook het doel van klachtbehandeling. Bij de uitkomst van de (formele) klachtbehandeling wordt altijd gekeken naar de leer- en verbeterpunten voor de organisatie. Het motto is ook hier dat een fout kan voorkomen, maar we leren er wel van.

De wettelijke afdoeningstermijn van 6 weken is over het algemeen haalbaar. In 2012 wordt bij de afhandeling van klachten waar mogelijk het instrument 'mediation' vaker ingezet. Teamleiders zijn hier inmiddels in getraind.

5. Kwaliteit van dienstverlening

Borne sluit hiermee aan op het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP) en de 5 beloften aan de burger.

Deze beloften bestaan uit 5 duidelijke doelstellingen:

1. Onze dienstverlening is mensgericht.
2. Burgers kunnen hun zaken snel en zeker regelen.
3. Altijd de juiste deur: optimale ketensamenwerking.
4. We vragen gegevens slechts eenmaal op.
5. We zijn transparant en aanspreekbaar.

Als onderdeel van deze 5 beloften wordt in 2012 invulling gegeven aan een Kwaliteitshandvest met de daarin opgenomen servicenormen.

6. Planning en control

In 2012 wordt een verdere impuls gegeven aan de verbetering van de planning en control cyclus, op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde visiedocument P&C

Deze impuls omvat:

1. werken met een vereenvoudigde financiële administratie en centralisatie van administratieve processen waar mogelijk.
2. verdere verbetering van de management- en bestuursinformatie; Compact en stuurbaarder.
3. grip op verbonden partijen en het scheppen van randvoorwaarden voor de gemeente Borne als effectieve regiegemeente.

7. Administratieve organisatie en interne controle

De acties in het intern controleplan 2011 hebben een doorloop in de eerste maanden van 2012.

In het interne controleplan 2012 worden ook verdere acties opgenomen die leiden tot versterking van de administratieve organisatie van de gemeente en die op deze wijze helpen Borne verder 'in control' te brengen en te houden.

8. Rechtmatigheid

Voor de oordeelvorming van de financiële rechtmatigheid (door de accountant) van baten, lasten en balansmutaties worden drie criteria gehanteerd, namelijk het begrotingscriterium (boekings binnen het begrote bedrag), het M&O criterium (juistheid verstrekte gegevens inzake subsidies en uitkeringen) en het voorwaardencriterium (naleving van de in de wet- en regelgeving opgenomen voorwaarden).

De accountant maakt bij zijn controle daarom zoveel als mogelijk gebruik van de interne beheersmaatregelen die in het kader van de hiervoor genoemde interne controleplannen door de organisatie worden genomen.

9. Doeltreffendheid en doelmatigheid

Naast de oordeelvorming over getrouwheid en rechtmatigheid via interne controles en de accountantscontrole staan de gemeente ook nog enkele instrumenten ter beschikking die de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de gemeentelijke organisatie beoordelen.

Eenzijds betreft het de lokale rekenkamerfunctie. Het onderzoeksprogramma voor 2012 van de lokale rekenkamer (die onderzoeken kan doen op het gebied van doeltreffendheid en doelmatigheid) is op dit moment nog niet bekend.

Anderzijds kennen wij het instrument van collegeonderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid in het kader van de verordening ex artikel 213a van de Gemeentewet. Als gevolg van prioritering op het gebied van 'control' worden ook in 2012 deze onderzoeken niet gehouden. Wei zullen er vanuit Control ook in 2012 evenals in 2011 ook interne audits worden gehouden.

De gezamenlijke instrumenten die de gemeente ter beschikking staan ten aanzien van getrouwheid, rechtmatigheid en doelmatigheid kunnen worden samengevat als 'governance' instrumenten. Overigens is de auditcommissie conform de verordening ex artikel 213 van de Gemeentewet het orgaan waarin de toepassing van deze instrumenten wordt afgestemd tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

10. Risicomanagement

Het risicomanagement, op basis van de door de raad vastgestelde risicomanagement nota, wordt gecontinueerd in 2012, dit geldt onder meer voor de kwartaalrapportages die voor de raad ter inzage worden gelegd. Het accent komt in 2012 wat meer te liggen op het implementeren van risicobeperkende maatregelen ten aanzien van de grootste risico's in de lijnorganisatie en de projecten. Ook de risico's ten aanzien van verbonden partijen en de gemeente als regieorganisatie krijgen prioriteit in 2012.

11. Projectmatig werken

In 2013 zal het PMW worden geëvalueerd. Daarbij zal de vraag aan de orde zijn in welke omvang Borne de komende jaren nog (grote) projecten onder handen heeft. Ook zal het huisvestingsvraagstuk voor het projectatelier daarbij worden betrokken, rekening houdend met het mogelijk vrijvallen van ruimte in het gemeentehuis door samenwerking en samenvoeging van organisatieonderdelen

De projectcontroller ondersteunt de organisatie bij het sturen op en beheersen van de operationele resultaten, de middeleninzet en de risicobeheersing binnen de projecten. Eind 2013 wordt de werking van projectcontrol opnieuw geëvalueerd.

12. Externe samenwerking

Er worden verdere stappen gezet op het gebied van samenwerking in de bedrijfsvoering tussen de gemeenten van de Netwerkstad Twente en de Regio Twente. Ook 2012 zal in het teken staan van concrete acties, waarbij onder meer het onderbrengen van onze personeelsadministratie elders in de regio een hoge prioriteit heeft. Leidend daarbij is het Bornse koersdocument samenwerking, wat eerder dit jaar met de raad is besproken.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

1. Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om meer inzicht te krijgen in het beleid, beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen, omdat met het onderhoud van kapitaalgoederen een substantieel deel van de begroting is gemoeid. Deze paragraaf is tevens een instrument voor de raad om een kaderstellende en controlerende taak uit te kunnen voeren. Met andere woorden, wat is het kwaliteitsniveau, wat gaat dat kosten voor nu en wat gaat dat kosten in de toekomst.

Borne heeft ruim 2.616 hectare aan openbare ruimte in beheer en dit areaal stijgt met het groeien van de Borne Maten. De openbare ruimte moet inspelen op de wensen en behoeften vanuit de samenleving, want deze zijn bepalend voor het woon-, leef- en werkklimaat in de gemeente. De openbare ruimte bestaat uit verschillende onderdelen, die als volgt gerubriceerd kunnen worden:

- Infrastructuur: wegen, water, riolering, kunstwerken.
- Voorzieningen: groen, openbare verlichting, sportfaciliteiten en begraafplaats.
- Gemeentelijke gebouwen.

Afhankelijk van het budget dat beschikbaar wordt gesteld, wordt de kwaliteit van het voorzieningenniveau bepaald. Om kapitaalvernietiging te voorkomen is het noodzakelijk om tijdig onderhoud te plegen. Onderhoud zal vroeg of laat altijd moeten worden gepleegd. Bovendien kost achterstallig onderhoud over de tijd bezien meer dan tijdig onderhoud.

De uitgaven van het onderhoud van kapitaalgoederen komt voor op verschillende programma's in de begroting.

1.1. Nota kapitaalgoederen

In 2011 is door adviesbureau DHV de Nota kapitaalgoederen opgesteld. Volgens de financiële verordening dient dit eens per vier jaar plaats te vinden.

De nota sluit met een aantal aanbevelingen en een voorstel voor een korte en een lange termijn agenda en zal vertaald worden in een Plan van aanpak. Daarbij zal rekening gehouden worden met de onzekere factoren in deze tijd, waaronder budgetbeperkingen en organisatieveranderingen.

De resultaten uit het plan van aanpak worden uitgewerkt in de Kaderbegroting 2013-2016.

In deze paragraaf wordt per soort kapitaalgoederen aangegeven welke conclusies in het onderzoek zijn getrokken ten aanzien van de volgende onderdelen:

- Areaalgegevens.
- Beleidskader.
- Beheerplan.
- Ambitieniveau.
- Actuele staat.
- Financiën (overall).
- Risico's.
- Overall conclusie.

1.2. Autonome groei

Bij nieuwbouw breidt het areaal kapitaalgoederen uit. Eerder werd in de budgetten een deel autonome groei meegerekend op basis van een prognose. Na een periode van bevriezing van autonome groei (drie jaar) wordt de autonome groei nu gekoppeld aan de daadwerkelijke gerealiseerde hoeveelheden groen, wegen, speelvoorzieningen e.d. In tegenstelling tot de oude systematiek vindt de toekenning met ingang van de begroting 2012 achteraf plaats.

2. Groenvoorzieningen

2.1. Beleidskader

Het beleid ten aanzien van groene kapitaalgoederen is ondermeer vastgelegd in:

- Groenbeleidsplan 2008-2020 (2009), groenbeheersplan en de bomenverordening.

2.2. De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In het groenbeleidsplan, dat eind 2009 is vastgesteld, is aandacht gevraagd voor het oplossen van knelpunten die als gevolg van eerdere bezuinigingen en door een verbod op het gebruik van gifstoffen (2009) zijn ontstaan. In het beleidsplan is voorgesteld om het achterstallige onderhoud in een periode van 10 jaar weg te werken. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door éénmalig € 260.000,— en jaarlijks € 80.000,— te investeren in het renoveren van versleten groen. Door tegelijkertijd over te stappen op onderhoudsvriendelijker groen zouden de gevolgen van het bestrijdingsverbod op termijn kunnen worden opgevangen. De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2010-2013 bij amendement, voor 2010, 2011 en 2012 een bedrag van € 65.000,— incidenteel toegekend voor renovatie, waarbij uitgegaan wordt van participatie door burgers in het groenonderhoud. In 2012 worden de burgers zo mogelijk ook weer betrokken bij de renovatieplannen. Samenwerking met het groenbedrijf van SWB (en eventueel met Hengelo en/of Hof van Twente) is in onderzoek.

2.3. Conclusies Nota kapitaalgoederen:

In orde: - beleidskader en ambitieniveau.
Deels in orde: - areaalgegevens, beheerplan, actuele staat en overall conclusie.
Niet in orde: - financiën (overall) en risico's.

2.4. De vertaaling van de financiële consequenties in de begroting

Exploitatie:

Product	Omschrijving	2012	2013	2014	2015
E.570	Plantsoenen	1.434.527 N*	1.368.178 N	1.366.236 N	1.365.550 N

* Bedrag is inclusief € 65.000,—, toegekend middels het amendement bij de programmabegroting 2010-2013.

3. Wegen, straten en pleinen

3.1. Beleidskader

Het beleid ten aanzien van de kapitaalgoederen is ondermeer vastgelegd in:

- Wegenbeheersplan (2008).
- Beheerkosten weginfrastructuur CROW (2003).
- Nota evaluatie onderhoud wegen (1999).
- Beleidsplan openbare verlichting (2009).
- Beheerplan voor kunstwerken (2008).

3.2. De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Wegen

In 2011 heeft de tweejaarlijkse inspectie plaatsgevonden, op basis waarvan een actuele onderhoudsbehoefte is opgesteld voor de periode 2012- 2015. Het jaarlijkse tekort in deze periode bedraagt € 97.000,—. Het gevolg is dat op basis van de inspectie niet alles uitgevoerd kan worden.

Binnen het bestaande budget zal vooral voorrang moeten worden gegeven aan veiligheid van het langzame verkeer, het kleine onderhoud aan fiets- en voetpaden. Daarnaast krijgt het groot onderhoud van asfaltwegen een hogere prioriteit dan de klinkerwegen. Asfalt is gevoelig voor kapitaalvernietiging. Tenzij acute problemen een andere keuze noodzakelijk maken ligt bij het asfalt de prioriteit.

Openbare verlichting

In het beleidsplan voor de openbare verlichting dat in 2009 is vastgesteld, worden algemene beleidslijnen uitgezet, waarbij ook nadrukkelijk gekeken is naar de milieu aspecten. Ander belangrijk onderwerp is de

noodzakelijke vervanging van masten en armaturen. Zodra de gemeentebegroting weer enige ruimte biedt zal deze vervanging snel opgepakt moeten worden om kapitaalvernietiging en onveilige situaties te voorkomen. Het achterstallige onderhoud is gecijferd op € 1.500.000,-. Ook voor de openbare verlichting geldt dat er vanaf 2012 weer geld wordt vrijgemaakt voor autonome groei. Bij de aanbesteding van de fietspadverlichting in het buitengebied is het onderhoud voor een periode van vijf jaar bij de aannemer gelegd. Voor deze uitbreiding hoeft voorlopig dus geen autonome groei te worden doorberekend.

Kunstwerken

De kunstwerken zijn eveneens meegenomen in de Nota kapitaalgoederen. In het op te stellen plan van aanpak moeten voorstellen komen voor de aanpak van de geconstateerde tekortkomingen. Er is voor € 98.000,- aan achterstallig onderhoud geconstateerd.

3.3. Conclusies Nota kapitaalgoederen:

Verharde Wegen:

- In orde: - areaalgegevens en beheerplan.
 Deels in orde: - ambitieniveau, actuele staat, risico's en overall conclusie.
 Niet in orde: - beleidskader en financiën (overall).

Openbare verlichting:

- In orde: - areaalgegevens, beleidskader en ambitieniveau.
 Deels in orde: - beheerplan, financiën (overall) en overall conclusie.
 Niet in orde: - actuele staat en risico's.

Kunstwerken:

- In orde: - n.v.t.
 Deels in orde: - areaalgegevens, financiën (overall) en risico's.
 Niet in orde: - beleidskader, beheerplan, ambitieniveau, actuele staat en overall conclusie.

3.4. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Voor de begroting van 2012 zijn er, afgezien het besluit om de autonome groei weer toe te kennen, geen grote wijzigingen te verwachten. De mutaties van de wegen worden jaarlijks bijgehouden in het beheersysteem zodat er blijvend zicht is op het aantal te onderhouden vierkante meters weg.

Exploitatie:

Product	Omschrijving	2012	2013	2014	2015
E 200	Wegen	1.237.941 N	1.235.552 N	1.230.751 N	1.211.555 N

4. Riolering en water

4.1. Beleidskader

Het beleid ten aanzien van de kapitaalgoederen is vastgelegd in:

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2016 (VGRP) en het Gemeentelijk Waterplan Borne.

4.2. De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In 2010 is het verbrede gemeentelijk rioleringsplan 2011-2016 vastgesteld. Verbreed omdat het plan (naast de zorgplicht voor het afvalwater) invulling geeft aan tweetal nieuwe zorgtaken, namelijk inzameling en verwerking van het grondwater en hemelwater. De invulling van de nieuwe zorgtaken stelt de gemeente in staat om een betere bijdrage te leveren aan de wateropgave in het stedelijk gebied. Tevens verduidelijkt het de taakstelling tussen gemeente en burger.

Waterhuishoudkundig voert gemeente Borne een duurzaam beleid, waarbij hemelwater zoveel mogelijk apart van het afvalwater ingezameld zal worden. Mede door het hemelwater te scheiden van het afvalwater zal de wateroverlast in het bestaand stedelijk gebied gaan afnemen. Uitgangspunt is altijd dat de maatschappelijke

kosten zo laag mogelijk blijven. Meeliften in andere projecten (renovatie woonwijken, onderhoud wegen, etc) is daarom een pré.

Uit inspectiegegevens blijkt dat riolering in goede onderhoudstoestand verkeert. Tot nu toe is ongeveer 45% tot 50% geïnspecteerd van het totaal. Op basis van de restlevensduur en de inspectie is de vervanging in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat de vervangingspiek plaats vindt vanaf 2045. Aangezien echter niet alle riolering is geïnspecteerd en incidenteel problemen optreden is een jaarlijkse reservering beschikbaar gesteld om calamiteiten op te vangen. Doordat de theoretische vervangingsinvesteringen laag zijn is tevens het risico aanwezig dat de rioolheffing niet is afgestemd op eventueel hogere investeringen. Mede hierdoor is toekomstige vervangingspiek afgevlakt. Doelstelling is om de kwaliteit van de overige riolering in deze planperiode voorhanden te hebben. Om dat te bereiken is frequentie van de inspectie verhoogd van één keer per 15 jaar naar één keer per 10 jaar.

Voor beheer, onderhoud en reparaties aan de riolering wordt strikt gehouden aan de jaarlijks vastgestelde frequentie, zoals aangegeven is in het gemeentelijk rioleringsplan.

Vanaf 2012 voldoet de kern Borne aan de basisinspanning voor het rioleringsstelsel. De kernen Hertme en Zenderen voldoen al aan de basisinspanning. Samen met waterschap Regge en Dinkel wordt in het najaar van 2011 de laatste hand gelegd aan de aanleg van de ringleiding langs kern Borne.

In het kader van waterbeheer wordt intensief samengewerkt met het waterschap. In 2012 wordt er een voorstel gedaan om primaire wateren in het stedelijk gebied over te dragen aan het waterschap. Het waterschap zal dan de overgedragen waterpartijen beheren en onderhouden. Ten aanzien van de KaderRichtlijn Water (KRW) voert het waterschap tot 2015 maatregelen uit aan alle hoofdwatergangen in de gemeente Borne. Doelstelling is om de ecologische en chemische toestand in de watersystemen op orde te brengen en de functie in het betreffende gebied zo goed mogelijk te bedienen. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling van het beekpark in de Bomsche Maten waar het waterschap en de gemeente het plangebied gezamenlijk ontwikkelen.

4.3. Conclusies Nota kapitaalgoederen:

In orde: - areaalgegevens, beleidskader, ambitieniveau, actuele staat, financiën en overall conclusie.

Deels in orde: - beheerplan en risico's.

Niet in orde: - n.v.t.

4.4. De vertaaling van de financiële consequenties in de begroting

De rioleringszorg wordt volledig bekostigd uit de rioolheffing. Doordat het plan in het najaar van 2010 is vastgesteld zijn alle kosten actueel en kostendekkend. Om de heffing stabiel te houden is een jaarlijkse stijging noodzakelijk van 0,5% (excl. inflatiecorrectie). Per 1 januari 2011 zijn de tariefklassen gelijk getrokken met een aantal omliggende gemeenten, om een doelmatige uitvoering te bereiken van de werkzaamheden van het Gemeentelijk Belastingkantoor. Dit heeft tot geleid tot een minimale stijging van de tarieven.

Exploitatie:

Product	Omschrijving	2012	2013	2014	2015
E.715	Rioleringen	584.505 N	580.585 N	576.164 N	572.766 N
E.720	Verv. riolering/ drainage	76.000 N	76.000 N	76.000 N	76.000 N
E.721	Gemeentelijk rioleringsplan	504.715 N	607.303 N	684.760 N	762.223 N

5. Gebouwen

5.1. Beleidskader

Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is ondermeer vastgelegd in:

- Meerjarenplanning Planon (jaarlijks).

5.2. De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

De gemeente Borne is verantwoordelijk voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen en een aantal schoolgebouwen (en noodlokalen). Om deze goed te laten functioneren is planmatig onderhoud noodzakelijk.

Al deze gebouwen zijn opgenomen in een gebouwenbeheersysteem, waarbij de gegevens periodiek (elke 3- 5 jaar) worden geactualiseerd door Planon en de meerjarenplanning jaarlijks op basis van een eigen visuele inspectie wordt bijgesteld. De planperiode strekt zich in dit systeem uit over 10 jaar. Het huidige financiële systeem is zodanig opgesteld dat kredieten (binnen 2 jaar te gebruiken) en vervangingsinvesteringen jaarlijks verantwoord moeten worden aan de daarvoor verantwoordelijke budgethouder. Binnen de beschikbare kredieten zijn geen overschrijdingen geweest.

Accommodaties sportvelden

In 2010 heeft BVV Borne 5 nieuwe kleedkamers gebouwd en in 2011 heeft RKSVD Neo 13 nieuwe kleedkamers gebouwd. Dit is gebeurd met behulp van een gemeentelijke bijdrage en een eigen bijdrage van de vereniging. De kleedkamers zijn geprivatiseerd en eigendom van de vereniging. De verwachting is dat BZSV de Blauwwitters en de korfbalvereniging Groen Zwart zullen starten met de bouw van nieuwe kleedkamers in 2012.

5.3. Conclusies Nota kapitaalgoederen:

In orde: - areaalgegevens, beheerplan, ambitieniveau, actuele staat, financiën, risico's en overall conclusie.

Deels in orde: - beleidskader.

Niet in orde: - n.v.t.

5.4. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Op basis van de gegevens uit Planon zijn berekeningen van de diverse gebouwen gemaakt voor de stortingen in de reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen. Per jaar wordt kritisch gekeken of vervangingen uitgesteld kunnen worden en zo laat mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Vervolgens wordt er per jaar bezien of vervangingen moeten worden uitgevoerd. Dit zonder verlies van kwaliteitsniveau van de objecten. Het onderhoud van kapitaalgoederen is te splitsen in het dagelijks onderhoud en het groot onderhoud, waarbij de eerste rechtstreeks ten laste van de exploitatie komt en het groot onderhoud gedekt wordt uit de reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Exploitatie:

Product	Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Div.producten/4343519	Groot onderhoud	61.000 N	82.000 N	72.500 N	117.500 N*
Div.producten/4343511	Regulier onderhoud gebouwen	33.500 N	33.500 N	33.500 N	50.500 N**
Div.producten/4343512	Regulier onderhoud installaties	86.500 N	86.500 N	86.500 N	86.500 N

* Op basis van gegevens uit het gebouwenbeheersysteem is er een piek in het onderhoud in 2015.

** In 2015 wordt het budget éénmalig verhoogd met € 17.000 in verband actualisatie van het gebouwenbeheersysteem.

5.5. Reserves:

De stand van de reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen (RV30132) is per 1 januari 2012:

€ 1.193.958,--.

Product	Omschrijving		2012	2013	2014	2015	
RV30132	Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	4600011	Beschikking over reserves	84.654 N	287.246 N	145.221 N	188.690 N
RV30132	Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	8600011	Toevoeging aan reserves	52.133 V	51.360 V	52.147 V	51.360 V

5.6. Kredieten:

In Planon staan ook de vervangingsinvesteringen genoemd.

Na besluit in de begroting 2010-2013 zijn alle vervangingsinvesteringen uitgesteld en is er een stelpost opgenomen voor vervangingsinvesteringen die niet kunnen wachten.

6. Speelvoorzieningen

6.1. Beleidskader

Het beleid ten aanzien van de speelvoorzieningen is vastgelegd in:

- Notitie spelen in Borne (2006).
- Beheerrapport Ruimte voor Spelen (augustus 2008).

6.2. De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In verband met de ontwikkeling van de Bornsche Maten is het van belang dat zowel het onderhoud als het beheer van meet af aan goed worden opgestart. Sinds 2008 is er een beheersysteem voor de speelvoorzieningen beschikbaar. De afdeling beheer voert regie op de inspectie, het bijhouden van het systeem, de logboeken en het uit te voeren groot en klein onderhoud.

De noodzakelijke renovatie van het speeltoestellenbestand is op basis van een in 2008 opgesteld beheerrapport vastgesteld op € 61.000,- per jaar. Dit is niet structureel toegekend. Wei is in 2008 een éénmalig bedrag van € 300.000,- door de gemeenteraad ter beschikking gesteld, welke gestort is in de reserve Speelvoorzieningen. Hiermee kan het speeltoestellenbestand in een periode van vijf jaar weer (gedeeltelijk) worden opgevaardeerd. Vanaf 2012 wordt er weer autonome groei doorgerekend voor de speeltoestellen.

Conclusies Nota kapitaalgoederen:

In orde: - areaalgegevens, beleidskader, beheerplan, ambitieniveau, actuele staat en overall conclusie.
Deels in orde: - financiën (overall) en risico's.
Niet in orde: - n.v.t.

6.3. De vertaaling van de financiële consequenties in de begroting

Exploitatie:

Product	Omschrijving	2012	2013	2014	2015
E.595	Speelplaatsen	79.078 N	79.077 N	79.075 N	79.074 N

7. Gemeentelijk materieel

7.1. Beleidskader

Er is geen vastgesteld beleid voor de gemeentelijke voertuigen en het materieel.

Wei zijn er richtlijnen aanwezig die worden gehanteerd bij de vervanging van het gemeentelijk materieel.

Waaronder een meerjarenplanning vervanging materieel (basislijst beheer openbare ruimte).

De uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Op basis van een besluit in de begroting 2010-2013 zijn alle vervangingsinvesteringen uitgesteld en is er een stelpost opgenomen voor vervangingsinvesteringen die niet kunnen wachten.

7.2. Conclusies Nota kapitaalgoederen:

In orde: - areaalgegevens, ambitieniveau, actuele staat, financiën (overall), risico's en overall conclusie.
Deels in orde: - beleidskader en beheerplan.
Niet in orde: - n.v.t.

7.3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Via een apart B en W besluit wordt de raad voorgesteld om de onuitstelbare en onontkoombare vervangingen te realiseren. Voor het reguliere onderhoud van de in de gemeente aanwezige tractiemiddelen zijn gelden beschikbaar.

Exploitatie:

<i>Product</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
1.110*	Tractie	465.173 N	452.003 N	438.171 N	392.020 N

* Het product I.110 is een kostenplaats, waarvan de kosten verdeelt worden naar de diverse producten in de gemeentelijke begroting. Het saldo van de kostenplaats is hierdoor uiteindelijk € 0,--.

Paragraaf Verbonden Partijen

De gemeente Borne heeft juridische banden met uiteenlopende externe partijen, veelal rechtspersonen. Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's, is het noodzakelijk dat er een goed en volledig beeld bestaat van de rechtspersonen waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Deze zogenaamde verbonden partijen kunnen: zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen of verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De paragraaf verbonden partijen, als onderdeel van de begroting en de jaarstukken, dient twee doelen:

1. Verbonden partijen voeren veelal beleid uit dat de gemeente ook zelf kan (blijven) doen. Het is dan ook van belang dat de raad kan controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog wel corresponderen met die van de gemeente, dan wel de doelstellingen van de gemeente nog wel op deze wijze worden gerealiseerd.
2. Het in kaart brengen van de financiële risico's die de gemeente kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente volgen voor een groot deel uit wettelijke verplichtingen. De gemeente is echter in beginsel vrij in het bepalen van de wijze waarop zij deze taken en verantwoordelijkheden wenst uit te voeren.

Publiek belang

De doelstelling van het aangaan van verbonden partijen moet zijn gelegen in het 'dienen van het openbaar belang' of anders geformuleerd het 'uitoefenen van de publieke taak' (vgl. artikel 160 lid 2 Gemeentewet en artikel 2 Wet financiering decentrale overheden). Naast wettelijke taken en verplichtingen kan de gemeente zelf bepalen wat zij tot het publieke belang rekent. Uitgangspunt moet zijn dat de doelstelling van een bestuurlijke participatie volgt uit een van de door de raad benoemde programma's.

De afweging met betrekking tot (nieuwe) bestuurlijke participaties dient te geschieden aan de hand van het antwoord op de volgende vragen:

- wat is de bijdrage van de bestuurlijke participatie aan de uitvoering van de gemeentelijke programma's?
- wat is de (wettelijke) grondslag van het belang dat met het aangaan van bestuurlijke participatie wordt gediend, met andere woorden bestaat er een noodzaak?

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen college en raad

De gemeente Borne heeft, passend binnen het duale stelsel, de keuze gemaakt dat uitsluitend leden van het college van burgemeester en wethouders aangewezen worden als vertegenwoordiger in externe rechtspersonen.

Vragen die zowel voor bestaande als nieuwe participaties beantwoord dienen te worden zijn:

- wie is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de verbonden partij?
- hoe wordt de gemeente door de verbonden partij geïnformeerd?
- wanneer wordt de raad (of de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden) geïnformeerd?
- op welke wijze worden jaarstukken van verbonden partijen beoordeeld?

- op welke wijze wordt in geval van deelnemingen beslist over aan-/verkoop van aandelen?

Ontwikkelingen

Terugkoppeling van ontwikkelingen aan de raad zal, tussentijds of via de paragraaf verbonden partijen, in ieder geval plaats moeten vinden bij de volgende ontwikkelingen:

- (voornemens tot) het aangaan van nieuwe verbonden partijen, c.q. aan-/verkoop van aandelen in bestaande deelnemingen;
- (voornemens tot) het beëindigen van bestaande verbonden partijen;
- een wijziging van de doelstelling van de verbonden partij;
- een (komende) wijziging van het voortbestaan en eigenstandigheid van de verbonden partij als gevolg van fusie of integratie;
- een aanzienlijk afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties;
- nieuwe risico's en ontwikkelingen weerstandsvermogen.

Informatieverstrekking en openbaarheid

Bij alle informatieverstrekking over verbonden partijen in het licht van besluitvorming dient te worden gezien in hoeverre bepaalde beleids- en/of financiële informatie zich verzet tegen openbaarheid.

Overzicht verbonden partijen gemeente Borne, per 1 oktober 2011

	Verbonden partij	Programma('s)
Deelnemingen	Cogas NV Postbus 71, 7600 AB Almelo	Beter Borne
	Enexis NV Burgemeester Burgerslaan 40, 5245NH Rosmalen	Beter Borne
	NV Bank Nederlandse Gemeenten Postbus 30305, 2500 GH Den Haag	Beter Borne
	Vitens NV Postbus 10005, 8000 GA Zwolle	Leve Borne / Beter Borne
	Wadinko NV Postbus 445, 8000 AK Zwolle	Beter Borne
Gemeenschappelijke regelingen	Regio Twente en Euregio Postbus 1400, 7500 BK Enschede	Beter Borne
	Stadsbank Oost Nederland Hoofdkantoor Enschede Spelbergsweg 35-37, 7512 DX Enschede	Meedoen in Borne
	Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (handeiend onder de naam SWB en Fittis) Hoofdkantoor Hengelo Wegtersweg 14, Postbus 122, 7550 AC Hengelo	Meedoen in Borne
	Openbaar Lichaam Crematoria Twente Postbus 20, 7500 AA Enschede	Beter Borne
	Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) Postbus 1400, 7500 BK Enschede	Borne Werkt / Beter Borne
	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente p/a stadskantoor gemeente Hengelo Hazeweg 121. 7556BM Hengelo	Beter Borne
	Veiligheidsregio Twente Postbus 1400, 7500 BK Enschede	Leve Borne

Stichtingen	Stichting Werken in Midden Twente (SWIMT) Hazengeweg 2, 7556BM Hengelo Postbus 18, 7550 AA Hengelo	Meedoen in Borne
	Stichting De Overijsselse Ombudsman Postbus 140, 8100 AC Raalte	Beter Borne
	Stichting Het Beste van Borne Grotestraat 162, 7622GR Borne	Mooi Borne
	Stichting Dierenpark Borne Rheineplein 1, 7622DG Borne Postbus 200, 7620 AE Borne	Mooi Borne
	Stimuleringsfonds Borne Rheineplein 1, 7622DG Borne Postbus 200, 7620 AE Borne	Mooi Borne
	Stichting Borne 800 Grotestraat 162, 7622 GR Borne	Mooi Borne
Verenigingen	Vereniging Bestuursacademie Nederland Postbus 803, 9400AV Assen	Beter Borne
	Vereniging gemeentelijke aandeelhouders Essent binnen Noord-Nederland (VEGANN) Julianastraat 1, 7811 JS Emmen	Borne Werkt / Beter Borne

Ontwikkelingen / wijzigingen	
(Voornemens tot) het aangaan van nieuwe verbonden partijen, c.q. aan-/verkoop van aandelen in bestaande deelnemingen	<p>Enexis NV.</p> <p>Na diverse fusies (Essent) en splitsing van het leveringsbedrijf (verkoop aan RWE) en het netwerkbedrijf is Enexis ontstaan. Door de verkoop van het leveringsbedrijf aan RWE zijn er bij deze transactie nog een aantal rechtspersonen ontstaan die in een periode van circa 6 jaar aflopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Deeineming in vordering Enexis BV</i>; bij de overdracht van de aandelen Essent is een lening verstrekt aan Enexis die in verschillende looptijden wordt afgelost. • <i>Deeineming in verkoop Vennootschap BV</i>; een deel van de verkoopopbrengst is als 'escrow' onder gebracht bij een bank voor de betaling van eventuele risico's die voortvloeien uit de verkoop. Na uitwerking van deze risico's komt het bedrag tot uitkering. • <i>Essent Milieu Holding BV (Attero BV)</i>; • <i>Publiek Belang EPZ BV</i>; deze vennootschap is eigenaar van de kerncentrale Borsele. Het 50% belang is niet meeverkocht aan RWE. Juridische procedures hierover lopen nog. • <i>Deeineming in Cross Boarder Lease Vennootschap BV</i>; deze vennootschap beheert een fonds waaruit cross boarder lease verplichtingen worden betaald. Als voldaan is aan alle verplichtingen en er nog een saldo is, dan wordt dat verdeeld tussen RWE en alle aandeelhouders op basis van 50%/50%. • <i>Deeineming in Claim Staat Vennootschap BV</i>; Essent heeft in 2008 een claim ingediend tegen de Staat der Nederlanden vanwege elementen in de Splitsingswet waarbij netwerkbedrijven en leveringsbedrijven zijn ontvlecht. De schadevergoedingsvordering is gecedeerd aan deze vennootschap zodat deze niet achterblijft in de Essent Groep. Mocht er een vergoeding komen dan deelt elke aandeelhouder hierin.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stichting Essent Sustainability Development</i>, Bij de verkoop van de aandelen Essent zijn, op verzoek van de verkopende aandeelhouders, tussen RWE en Essent afspraken gemaakt over investeringen in duurzame energieproductie in Nederland. Er is afgesproken dat een aparte stichting zal toezien op de naleving van deze afspraken en dat alle voormalig aandeelhouders van Essent (provincies en gemeenten) in deze stichting vertegenwoordigd zullen zijn. Op 15 februari 2011 heeft het college besloten om deel te nemen in deze stichting. Op 5 april 2011 is hiervoor goedkeuring verleend door Gedeputeerde Staten van Overijssel. <p><i>Aandeelhouderschap Twence</i> In 2010 zijn de voorbereidingen getroffen voor overdracht van het aandeelhouderschap van de Regio Twente naar de gemeenten (individueel aandeelhouderschap). Afronding van deze overdracht wordt eind 2011 verwacht.</p>
(Voornemens tot) het beëindigen van bestaande verbonden partijen	<i>Vereniging Bestuursacademie Nederland</i> Medio 2009 is de juridische vorm van de Bestuursacademie Nederland omgezet in een BV. Daardoor is de formele grondslag voor de vereniging komen te vervallen. De Vereniging Bestuursacademie Nederland heeft tijdens de ledenvergadering van 7 juli 2011 besloten tot ontbinding van de vereniging. Het bestuur is belast met de afhandeling hiervan. Naar verwachting wordt de vereniging uiterlijk 31 december 2011 opgeheven.
Een wijziging van de doelstelling van de verbonden partij	Geen wijzigingen.
Een (komende) wijziging van het voortbestaan en eigenstandigheid van de verbonden partij als gevolg van fusie of integratie	Geen ontwikkelingen.
Overige wijzigingen	<i>Gemeentelijk Belastingkantoor Twente</i> In verband met de toetreding van de gemeente Haaksbergen wordt de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente met ingang van 1 januari 2012 gewijzigd. Dit heeft voor de uitvoering van de regeling geen gevolgen en leidt niet tot nieuwe risico's.
Een aanzienlijke afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties.	Geen afwijkingen.
Nieuwe risico's	Geen nieuwe risico's.

Financiële begroting

Bagrotingsoverzicht baten en lasten

Programma's	Rekening 2010			Begroting 2011 (t/m 10e wijziging)			Begroting 2012			Verschil 2012-2010	Verschil 2012-2011
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
P1 Leve Borne											
120 Brandweer en rampenbestrijding	946.160	1.082	945.078	1.134.418	9.335	1.125.083	1.113.404	9.500-	1.103.904	158.826	21.179-
240 Water	76.443	0	76.443	112.806	0	112.806	101.930	0	101.930	25.487	10.876-
722 Riolering en waterzuivering	1.066.398	29.714	1.036.684	1.319.174	8.550	1.310.624	1.173.720	8.500-	1.165.220	128.536	145.404-
721 Afvalverwijdering en -verwerking	1.858.794	110.750	1.748.044	2.033.768	0	2.033.768	2.035.703	0	2.035.703	287.659	1.935
723 Milieubeheer	605.895	12.167	593.728	490.663	0	490.663	493.500	0	493.500	100.228-	2.837
724 Lijkbezorging	296.524	128.854	167.670	296.874	156.238	140.636	288.108	156.500-	131.608	36.062-	9.028-
820 Woningexploitatie en woningbouw	900.218	12.189	912.407	720.719	0	720.719	705.046	0	705.046	207.361-	15.673-
621 Stedelijke vernieuwing	5.950	0	5.950	4.357	0	4.357	4.000	0	4.000	1.950-	357-
822 Overige volkshuisvesting	2.614.107	3.172.426	558.319-	2.602.488	2.521.947	80.541	2.453.826	2.338.110-	115.716	674.035	35.175
823 Baten bouwvergunning	0	588.855	588.855-	0	712.835	712.835-	0	713.000-	713.000-	124.145-	165-
810 Ruimtelijke ordening	1.087.825	46.942	1.040.883	669.527	3.000	666.527	667.154	3.000-	664.154	376.729-	2.373-
830 Bouwgrondexploitaties	13.851.034	14.037.315	186.281-	14.490.279	14.865.083	374.804-	15.699.726	15.960.646-	260.920-	74.639-	113.884
930 Uitvoering Wet Woz	515.414	0	515.414	438.601	0	438.601	416.000	0	416.000	99.414-	22.601-
TOTAAL P1 LEVE IN BORNE	24.244.274	18.151.755	6.092.519	24.642.708	18.312.978	6.329.730	25.517.994	19.200.256-	6.317.738	225.219	11.992-
P2 Meedoen in Borne											
422 Bijzonder basisondw. Excl huisvesting	598.656	29.783	568.873	660.180	30.000	630.180	693.000	30.000-	663.000	94.127	32.820
423 Bijzonder basisondw. Onderw.huisv.	1.310.396	36.679	1.273.717	1.397.837	42.000	1.355.837	1.455.186	42.000-	1.413.186	139.469	57.349
433 Bijz. voortgezet ondw. Onderw.huisv.	52.916	8.623	44.293	48.592	0	48.592	53.515	0	53.515	9.222	4.923
482 Volwasseneducatie	183.075	0	183.075	171.752	0	171.752	172.000	0	172.000	11.075-	248
480 Onderwijs (gemeensch. Baten en lasten)	272.387	164.684	107.703	253.672	99.300	154.372	212.500	99.500-	113.000	5.297	41.372-
530 Sport	1.231.730	338.139	893.591	1.297.654	373.142	924.512	1.282.871	370.000-	912.871	19.280	11.641-
531 Groene sportvelden en terreinen	656.231	38.195	618.036	550.888	83.260	467.628	536.087	38.000-	498.087	119.949-	30.459
610 Bijstandsverlening	3.482.503	2.457.052	1.025.451	3.633.928	2.682.705	951.223	3.631.226	2.683.000-	948.226	77.225-	2.997-
611 Werkgelegenheid	4.860.370	3.841.836	1.018.534	3.855.121	3.592.700	262.421	3.854.600	3.592.500-	262.100	756.434-	321-
612 Inkomensvoorz. Vanuit het rijk	302.068	8.608	293.460	15.238	0	15.238	15.000	0	15.000	278.460-	238-
614 Gemeentelijk minimabeleid	330.675	14.070	316.605	635.848	10.500	625.348	435.402	10.500-	424.902	108.297	200.446-
620 WMO	1.979.872	64.154	1.915.718	1.978.404	29.500	1.948.904	1.969.085	29.500-	1.939.585	23.867	9.319-
621 Vreemdelingen	214.493	49.516	164.977	253.535	1.200	252.335	36.300	1.000-	35.300	129.677-	217.035-
622 Huishoudelijke verzorging	2.813.330	365.777	2.447.553	2.776.401	250.000	2.526.401	2.776.560	248.233-	2.528.327	80.774	1.926
623 Participatie budget	0	1.102.998	1.102.998-	714.916	880.054	165.138-	714.500	880.000-	165.500-	937.498	362-
650 Kinderopvang	338.857	80.982	257.875	309.601	48.650	260.951	189.337	48.500-	140.837	117.038-	120.114-
652 Voorziening gehandicapten	15.660	0	15.660	16.806	0	16.806	16.000	0	16.000	340	806-
714 Gezondheidszorg	649.608	0	649.608	688.222	0	688.222	683.174	0	683.174	33.566	5.048-
716 Centrum Jeugd en Gezin	189.553	357.299	167.746-	187.132	370.000	182.868-	66.500	233.000-	166.500-	1.246	16.368
TOTAAL P2 MEEDOEN IN BORNE	19.482.380	8.958.395	10.523.985	19.445.727	8.493.011	10.952.716	18.792.843	8.305.733-	10.487.110	36.875-	465.606-

Begrotingsoverzicht baten en lasten

Programma's	Rekening 2010			Begroting 2011 (t/m 10e wijziging)			Begroting 2012			Verschil 2012-2010	Verschil 2012-2011
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
P3 Moof Borne											
630 Sociaal cultureel werk	1.743.255	257.185	1.486.070	1.479.276	119.649	1.359.627	1.337.711	47.500-	1.290.211	195.859-	69.416-
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	228.870	0	228.870	230.033	0	230.033	227.000	0	227.000	1.870-	3.033-
510 Bibliotheek	388.279	0	388.279	387.635	0	387.635	385.500	0	385.500	2.779-	2.135-
540 Kunst en cultuur	228.920	15.192	213.728	222.397	20.710	201.687	222.184	20.500-	201.684	12.044-	3-
541 Oudheidkunde en musea (archief/monument)	239.820	424	239.396	211.628	370	211.258	210.309	500-	209.809	29.587-	1.449-
560 Openbaar groen en openlucht recreatie	1.579.795	40.127	1.539.668	1.582.020	17.170	1.564.850	1.543.967	17.000-	1.526.967	12.701-	37.883-
580 Recreatie en toerisme	234.428	3.922	230.506	205.569	9.698	195.871	191.918	9.500-	182.418	48.088-	13.453-
TOTAAL P3 MOOI BORNE	4.643.367	316.850	4.326.517	4.318.558	167.597	4.150.961	4.118.589	95.000-	4.023.589	302.928-	127.372-
P4 Borne Werkt											
210 Wegen, straten en pleinen	1.127.841	47.161	1.080.680	1.628.312	33.400	1.594.912	1.275.941	38.000-	1.237.941	157.261	356.971-
211 Verkeersmaatregelen	359.831	126	359.705	353.242	33.247	319.995	259.160	5.000-	254.160	105.545-	65.835-
214 Parkeren	244.385	0	244.385	435.409	0	435.409	381.272	0	381.272	136.887	54.137-
215 Baten parkeerbelasting	0	36.052	36.052-	0	33.000	33.000-	0	58.000-	58.000-	21.948-	25.000-
310 Handel en ambacht	212.718	32.333	180.385	168.189	36.953	131.236	167.306	37.000-	130.306	50.079-	930-
330 Nutsbedrijven	102.558	1.457.116	1.354.558-	28.375	516.000	487.625-	62.874	739.600-	676.726-	677.832	189.101-
TOTAAL P4 BORNE WERKT	2.047.333	1.572.788	474.545	2.613.527	652.600	1.960.927	2.146.553	877.600-	1.268.953	794.408	691.974-
P5 Beter Borne											
001 Gemeenteraad	1.064.825	0	1.064.825	1.102.784	0	1.102.784	1.095.782	0	1.095.782	30.957	7.002-
002 B'en W	854.522	0	854.522	803.935	0	803.935	792.412	0	792.412	62.110-	11.523-
005 Bestuurlijke samenwerking	406.035		406.035	465.897	63.600	402.297	406.000	3.600-	402.400	25.018	103
006 P&C cyclus	293.050	0	293.050	320.158	0	320.158	295.000	0	295.000	1.950	25.158-
003 Publiekszaken	933.069	209	932.860	924.585	0	924.585	944.578	6.000-	938.578	5.718	13.993
004 Baten secretarieleges burgerzaken	100.479	358.840	258.361-	88.000	304.245	216.245-	88.000	304.500-	216.500-	41.861	255-
TOTAAL P5 BETER BORNE	3.651.980	359.049	3.292.931	3.705.359	367.845	3.337.514	3.621.772	314.100-	3.307.672	43.394	29.842-
Algemene dekkingsmiddelen											
911 Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	66.570	42.047	24.523	45.902	0	45.902	46.000	0	46.000	21.477	98
913 Overige financiële middelen (incl deelnemingen)	12.158	367.756	355.598-	12.158	280.500	268.342-	12.158	280.500-	268.342-	87.256	0
914 Geldleningen > 1 jaar	7.450	1.925.676	1.918.226-	7.203	1.636.424	1.629.221-	7.000	2.193.554-	2.186.554-	268.328-	557.333-
921 Gemeentefonds	38.774	18.042.048	18.003.274-	0	17.370.412	17.370.412-	0	17.741.500-	17.741.500-	261.774	371.088-
922 Algemene baten en lasten	2.816.179	4.021.323	1.205.144-	9.125.796	5.526.793	3.599.003	2.743.721	1.696.399-	1.047.322	2.252.466	2.551.681-
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	2.893	2.078.456	2.075.563-	0	2.253.500	2.253.500-	0	2.194.000-	2.194.000-	118.437-	59.500
726 Baten rioolheffing	2.196	1.578.167	1.575.971-	0	1.637.161	1.637.161-	0	1.687.000-	1.687.000-	111.029-	49.839-
931 OZB-gebruikers	3.352	459.909	456.557-	0	460.708	460.708-	0	460.500-	460.500-	3.943-	208
932 OZB-eigenaren	2.136	3.066.141	3.064.005-	0	3.147.330	3.147.330-	0	3.187.500-	3.187.500-	123.495-	40.170-
937 Baten hondenbelasting	83	87.676	87.593-	0	87.790	87.790-	0	88.000-	88.000-	407-	210-
938 Baten reclamebelasting	1.259	127.079	125.820-	0	130.000	130.000-	0	130.000-	130.000-	4.180-	0
980 Mutaties reserves	4.113.308	2.740.109	1.373.199	8.886.833	12.208.528	3.321.695-	8.100.724	6.863.589-	1.237.135	136.064-	4.558.830
990 Saldo baten en lasten na bestemming	4.954.962	2.195.430	2.759.532	2.688.718	2.759.312	70.594-	0	0	0	2.759.313-	70.594
TOTAAL ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	12.021.320	36.731.817	24.710.497-	20.766.610	47.498.458	26.731.848	10.909.603	36.522.542-	25.612.939-	902.223-	1.118.909
TOTALEN	66.090.654	66.090.654	0	75.492.489	75.492.489	0	65.107.354	65.315.231-	207.877-	179.803-	208.003-

Begrotingsoverzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2012			Begroting 2013			Begroting 2014			Begroting 2015		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P1 Leve Borne												
120 Brandweer en rampenbestrijding	1.113.404	9.500	1.103.904	1.097.935	9.500	1.088.435	1.093.961	9.500	1.084.461	1.089.670	9.500	1.080.170
140 Openbare orde en veiligheid	365.877	11.000	354.877	310.814	11.000	299.814	310.799	11.000	299.799	310.696	11.000	299.696
240 Water	101.930		101.930	101.865	0	101.865	101.797		101.797	101.734		101.734
721 Afvalverwijdering en -verwerking	2.035.703		2.035.703	2.051.133		2.051.133	2.047.176		2.047.176	2.004.237		2.004.237
722 Riolering en waterzuivering	1.173.720	8.500	1.165.220	1.272.388	8.500	1.263.888	1.345.424	8.500	1.336.924	1.419.489	8.500	1.410.989
723 Milieubeheer	493.500		493.500	493.500		493.500	493.500		493.500	493.500		493.500
724 Lijkbezorging	288.108	156.500	131.608	284.453	170.000	114.453	283.191	164.500	118.691	282.567	160.500	122.067
810 Ruimtelijke ordening	667.154	3.000	664.154	662.009	3.000	659.009	661.976	3.000	658.976	661.739	3.000	658.739
820 Woningexploitatie en woningbouw	705.046		705.046	704.841		704.841	704.793		704.793	704.458		704.458
821 Stedelijke vernieuwing	4.000		4.000	4.000		4.000	4.000		4.000	4.000		4.000
822 Overige volkshuisvesting	2.453.826	2.338.110	115.716	2.020.988	1.905.439	115.549	1.920.973	1.806.921	114.052	1.867.481	1.736.593	130.888
823 Baten bouwvergunning		713.000	-713.000		713.000	-713.000		713.000	-713.000	0	713.000	-713.000
830 Bouwgrondexploitaties	15.699.726	15.960.646	-260.920	13.166.119	13.194.583	-28.464	14.368.975	17.029.923	-2.660.948	15.045.378	17.010.679	-1.965.301
930 Uitvoering Wet Woz	416.000		416.000	393.000		393.000	367.000		367.000	367.000		367.000
TOTAAL P1 LEVE IN BORNE	25.517.994	19.200.256	6.317.738	22.563.045	16.015.022	6.548.023	23.703.565	19.746.344	3.957.221	24.351.949	19.652.772	4.699.177
P2 Meedoen in Borne												
422 Bijzonder basisondw. Excl huisvesting	693.000	30.000	663.000	693.000	30.000	663.000	693.000	30.000	663.000	693.000	30.000	663.000
423 Bijzonder basisondw. Onderw.huisv.	1.455.186	42.000	1.413.186	1.384.705	42.000	1.342.705	1.280.197		1.280.197	1.115.014		1.115.014
433 Bijz. voortgezet ondw. Onderw.huisv.	53.515		53.515	53.315		53.315	53.114		53.114	52.913		52.913
480 Onderwijs (gemeensch. Baten en lasten)	212.500	99.500	113.000	212.500	99.500	113.000	212.500	99.500	113.000	212.500	99.500	113.000
482 Volwasseneducatie	172.000		172.000	172.000		172.000	172.000		172.000	172.000		172.000
530 Sport	1.282.871	370.000	912.871	1.263.259	370.000	893.259	1.276.590	370.000	906.590	1.326.134	370.000	956.134
531 Groene sportvelden en terreinen	536.087	38.000	498.087	509.328	38.000	471.328	499.626	38.000	461.626	487.715	38.000	449.715
610 Bijstandsverlening	3.631.226	2.683.000	948.226	3.631.084	2.683.000	948.084	3.631.051	2.683.000	948.051	3.630.818	2.683.000	947.818
611 Werkgelegenheid	3.854.600	3.592.500	262.100	3.854.600	3.692.500	162.100	3.854.600	3.542.500	312.100	3.854.600	3.192.500	662.100
612 Inkomensvoorz. Vanuit het rijk	15.000		15.000	15.000		15.000	15.000		15.000	15.000		15.000
614 Gemeentelijk minimabeleid	435.402	10.500	424.902	435.378	10.500	424.878	435.372	10.500	424.872	435.332	10.500	424.832
620 WMO	1.969.085	29.500	1.939.585	1.968.927	29.500	1.939.427	1.968.890	29.500	1.939.390	1.968.631	29.500	1.939.131
621 Vreemdelingen	36.300	1.000	35.300	36.300	1.000	35.300	36.300	1.000	35.300	36.300	1.000	35.300
622 Huishoudelijke verzorging	2.776.560	248.233	2.528.327	2.776.527	251.324	2.525.203	2.776.519	249.408	2.527.111	2.776.464	249.354	2.527.110
623 Participatie budget	714.500	880.000	-165.500	714.500	880.000	-165.500	568.500	734.000	-165.500	568.500	734.000	-165.500
650 Kinderopvang	189.337	48.500	140.837	211.224	48.500	162.724	178.708	48.500	130.208	173.193	48.500	124.693
652 Voorziening gehandicapten	16.000		16.000	16.000		16.000	16.000		16.000	16.000		16.000
714 Gezondheidszorg	683.174		683.174	687.573		687.573	687.464		687.464	687.375		687.375
716 Centrum Jeugd en Gezin	66.500	233.000	-166.500	66.500	233.000	-166.500	66.500	233.000	-166.500	66.500	233.000	-166.500
TOTAAL P2 MEEDOEN IN BORNE	18.792.843	8.305.733	10.487.110	18.701.720	8.408.824	10.292.896	18.421.931	8.068.908	10.353.023	18.287.989	7.718.854	10.569.135
P3 Mooi Borne												
510 Bibliotheek	385.500		385.500	362.000		362.000	362.000		362.000	362.000		362.000
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	227.000		227.000	227.000	0	227.000	227.000		227.000	227.000		227.000
540 Kunst en cultuur	222.184	20.500	201.684	222.181	20.500	201.681	222.177	20.500	201.677	222.175	20.500	201.675
541 Oudheidkunde en musea (archief/monument)	210.309	500	209.809	205.692	500	205.192	205.591	500	205.091	205.490	500	204.990
560 Openbaar groen en openlucht recreatie	1.543.967	17.000	1.526.967	1.477.585	17.000	1.460.585	1.475.623	17.000	1.458.623	1.474.895	17.000	1.457.895
580 Recreatie en toerisme	191.918	9.500	182.418	187.910	17.000	170.910	187.899	9.500	178.399	187.894	17.000	170.894
630 Sociaal cultureel werk	1.337.711	47.500	1.290.211	1.277.372	47.500	1.229.872	1.195.533	47.500	1.148.033	1.181.195	47.500	1.133.695
TOTAAL P3 MOOI BORNE	4.118.589	95.000	4.023.589	3.959.740	102.500	3.857.240	3.875.823	95.000	3.780.823	3.860.649	102.500	3.758.149

Begrotingsoverzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2012			Begroting 2013			Begroting 2014			Begroting 2015		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
P4 Borne Werk												
210 Wegen, straten en pleinen	1.275.941	38.000	1.237.941	1.273.552	38.000	1.235.552	1.268.751	38.000	1.230.751	1.249.555	38.000	1.211.555
211 Verkeersmaatregelen	259.160	5.000	254.160	258.829	5.000	253.829	258.485	5.000	253.485	247.168	5.000	242.168
214 Parkeren	381.272		381.272	180.121		180.121	181.351		181.351	176.564		176.564
215 Baten parkeerbelasting	0	58.000	-58.000	0	58.000	-58.000	0	58.000	-58.000	0	58.000	-58.000
310 Handel en ambacht	167.306	37.000	130.306	167.247	37.000	130.247	167.164	37.000	130.164	167.132	37.000	130.132
330 Nutsbedrijven	62.874	739.600	-676.726	62.874	734.600	-671.726	62.874	729.600	-666.726	62.874	729.600	-666.726
TOTAAL P4 BORNE WERKT	2.146.553	877.600	1.268.953	1.942.823	872.600	1.070.023	1.938.625	867.600	1.071.025	1.903.293	867.600	1.035.693
P5 Beter Borne												
001 Gemeenteraad	1.095.782		1.095.782	1.092.418		1.092.418	1.091.956		1.091.956	1.089.808		1.089.808
002 B en W	792.412		792.412	791.931		791.931	791.916		791.916	791.777		791.777
003 Publiekszaken	944.578	6.000	938.578	932.456	0	932.456	931.523		931.523	925.670		925.670
004 Baten secretarieleges burgerzaken	88.000	304.500	-216.500	88.000	304.500	-216.500	88.000	304.500	-216.500	88.000	304.500	-216.500
005 Bestuurlijke samenwerking	406.000	3.600	402.400	406.000	3.600	402.400	406.000	3.600	402.400	406.000	3.600	402.400
006 P&C cyclus	295.000		295.000	295.000	0	295.000	295.000		295.000	295.000		295.000
TOTAAL P5 BETER BORNE	3.621.772	314.100	3.307.672	3.605.805	308.100	3.297.705	3.604.395	308.100	3.296.295	3.596.255	308.100	3.288.155
Algemene dekkingsmiddelen												
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing		2.194.000	-2.194.000	0	2.222.000	-2.222.000	0	2.250.000	-2.250.000	0	2.278.000	-2.278.000
726 Baten riooheffing		1.687.000	-1.687.000	0	1.708.000	-1.708.000	0	1.730.000	-1.730.000	0	1.751.000	-1.751.000
911 Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	46.000		46.000	46.000	0	46.000	46.000		46.000	46.000		46.000
913 Overige financiële middelen (incl deelnemingen)	12.158	280.500	-268.342	12.158	280.500	-268.342	12.158	280.500	-268.342	12.158	280.500	-268.342
914 Geldleningen > 1 jaar	7.000	2.193.554	-2.186.554	7.000	2.261.135	-2.254.135	7.000	2.298.698	-2.291.698	7.000	2.523.774	-2.516.774
921 Gemeentefonds		17.741.500	-17.741.500	0	17.702.000	-17.702.000	0	17.945.000	-17.945.000	0	17.654.000	-17.654.000
922 Algemene baten en lasten	2.743.721	1.696.399	1.047.322	2.822.726	2.115.794	706.932	2.487.157	1.999.825	487.332	2.165.776	2.076.426	89.350
931 OZB-gebruikers		460.500	-460.500	0	460.500	-460.500	0	460.500	-460.500	0	460.500	-460.500
932 OZB-eigenaren		3.187.500	-3.187.500	0	3.227.500	-3.227.500	0	3.267.500	-3.267.500	0	3.267.500	-3.267.500
937 Baten hondenbelasting		88.000	-88.000	0	88.000	-88.000	0	88.000	-88.000	0	88.000	-88.000
938 Baten reclamebelasting		130.000	-130.000	0	130.000	-130.000	0	130.000	-130.000	0	130.000	-130.000
980 Mutaties reserves	8.100.724	6.863.589	1.237.135	2.960.531	2.188.277	772.254	5.410.720	1.154.711	4.256.009	4.593.250	929.724	3.663.526
990 Saldo baten en lasten na bestemming			0									
TOTAAL ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	10.909.603	36.522.542	-25.612.939	5.848.415	32.383.706	-26.535.291	7.963.035	31.604.734	-23.641.699	6.824.184	31.439.424	-24.615.240
TOTALEN	65.107.354	65.315.231	-207.877	56.621.348	58.090.752	-1.469.404	59.507.374	60.690.686	-1.183.312	58.824.319	60.089.250	-1.264.931

Analyse begroting 2012-2015

Globale Analyse Begroting 2012 - 2015

De globale analyse behelst de verschillen weer te geven ten opzichte van een vorig begrotingsjaar over de periode 2012 tot en met 2015. De begroting 2011 is bijgewerkt tot en met de 10e wijziging (wijzigingen tot en met 30 juni 2011).

Saldo ontwikkeling 2012-2015 (bedragen * € 1.000,--)

Saldo begroting 2012	208 V
Saldo begroting 2013	1.469 V
Saldo begroting 2014	1.183 V
Sadlo begroting 2015	1.264 V

Globale Analyse Begroting 2012 TOV 2011

Saldo begroting 2012	208 V
Saldo begroting 2011	0
	<hr/>
	208 V
	<hr/>

ANALYSE:

Gemeentefonds	371 V
Algemene uitgaven en inkomsten	84 V
Calculatieresultaat	-404 N
Verkiezingen	-15 N
Integrale veiligheid	-55 N
Openbare verlichting	100 V
Kabelsleuven nutsbedrijven	-14 N
Baten parkeergarage	20 V
Schoolzwemmen	-32 N
Schooi begeleiding	41 V
Overdekt zwembad	-38 N
Sportterrein 't Wooldrik	-45 N
Armoede beleid	200 V
Nieuwkomers en asielzoekers	217 V
BOS Borne Noord, Borne Zuid, Hertme/Zenderen	83 V
Combinatiefunctionaris	-25 N
Jongerenwerk	-14 N
Peuterzalen	63 V
Plaaagdieren en veeziekten	-15 N
BDU: Jeugd en gezin	-16 N
Gescheiden inzameling huishoudelijk afval	-31 N
GBKN	-36 N
OZB-opbrengst	40 V
Reserves en Voorzieningen	-4.559 N
Grondexploitaties	113 V
Kapitaallasten	4.025 V
Diverse mutaties	-79 N
dividend COGAS	229 V
TOTAAL	<hr/>
	208 V
	<hr/>

TOELICHTING:

Gemeentefonds

De grootste factoren die van invloed zijn op het verschil tussen de begroting 2011 en 2012 zijn de integratie-uitkering Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de decentralisatie-uitkering Centra voor jeugd en gezin (CJG). Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere factoren waaronder de verzameluitkering welke vanaf 2012 geraamd wordt op het product Nieuwkomers en asielzoekers en de gewijzigde inkomstenmaatstaven mbt de WOZ-waarden.

Algemene uitgaven en inkomsten

Op dit product zijn alle stelposten verwerkt voortvloeiende uit de circulaire van het gemeentefonds. Daarnaast worden hier ramingen geactualiseerd voor onvoorziene uitgaven, autonome ontwikkelingen en loon- en prijsmutaties.

Calculatieresultaat

Als gevolg van de stijgende rente op de nieuw aangetrokken langlopende geldleningen is de marge tussen de rekenrente en de werkelijk te betalen rente kleiner geworden. Dit effect tekent een nadeel af in de begroting.

Verkiezingen

In 2010 is het budget incidenteel verhoogd doordat het invoeren van het stemmen met het rode potlood meer kosten met zich meebrengt. Gezien het feit dat het stemmen met het rode potlood blijft moeten budgetten worden aangepast.

Integrale veiligheid

In 2012 vindt weer het 4-jaarlijkse onderzoek plaats naar de integrale veiligheid. Daarnaast loopt de bijdrage van Woonbeheer voor de stadswachten af in 2011.

Openbare verlichting

Uit het jaarrekeningsaldo 2010 is in 2011 een eenmalige uitgave voor de aanleg van de openbare verlichting opgenomen bij het AZC.

Kabelsleuven nutsbedrijven

De inkomsten worden verlaagd € 14.000,-- omdat uit de afgelopen jaren is gebleken dat dit bedrag niet te realiseren is.

Baten parkeergarage

Dit betreft een inspanningsverplichting uit de kaderbegroting 2010-2013.B130

Schoolzwemmen

Deze kosten worden tot 2012 verantwoord in het BOS-project. Het BOS-project loopt per 31-12-2011 af waardoor de kosten weer bij het product schoolzwemmen worden opgenomen.

Schoolbegeleiding

Betreft een bezuiniging op de schoolbegeleidingsdienst welke uit de kaderbegroting 2010-2013 voortvloeit.

Overdekt zwembad

Met de exploitant van het zwembad zijn contractueel een aantal afspraken vastgelegd. Dit houdt in dat een gedeelte van de huur van het restaurant van de sporthal aan Laco wordt doorbetaald voor een bedrag van € 14.000. De bijdrage voor overige inkomensoverdrachten wordt verhoogd met € 10.000 en de huur wordt verlaagd naar € 28.000,-- wat een nadeel van € 14.000 oplevert.

De kapitaallasten leveren een klein voordeel op wat onder het kopje kapitaallasten wordt meegenomen.

Sportterrein 't Wooldrik

In 2011 is een eenmalige bijdrage uit het project Sportpark 't Wooldrik opgenomen.

Armoede beleid

In 2011 is incidenteel een bijdrage opgenomen voor continuering van het armoedebeleid.

Nieuwkomers en asielzoekers

In 2011 is de bijdrage voor asielzoekers en nieuwkomers vermeld onder dit product en onder het product Participatiebudget waar het ook daadwerkelijk thuishoort .

BOS Borne Noord, Borne Zuid, Hertme/Zenderen

Het BOS project loopt af per 31-12-2011.

Combinatiefunctionaris

Dit project loopt tot en met 2013. In 2013 moet worden gezien wat er met dit project moet gaan gebeuren. De begroting is ingebracht volgens projectplanning en geeft in 2012 een stijging aan.

Jongerenwerk

De raming is overgenomen volgens de beschikking die verstrekt is in 2011.

Peuterzalen

De vergoeding voor het exploitatietekort in verband met de fusie van peuterzalen is per abuis ook in 2011 opgenomen.

Plaagdieren en veeziekten

De bestrijding van de eikenprocessierups leidt de laatste jaren tot een verhoging van de kosten. Gezien het feit dat deze rups ook de komende jaren zal leiden tot overlast en daarom bestreden moet worden wordt de begroting aangepast.

BDU: jeugd en gezin

Dit betreft de huur van de gemeenschapsruimte MFA Zenderen.

Gescheiden inzameling huishoudelijk afval

Het bedrag is opgenomen volgens het verwachte verloop.

GBKN

In de kaderbegroting 2012-2015 is een bedrag voor vergoeding voor diensten opgenomen ad. € 35.500,--

Grondexploitaties

Op basis van de laatst vastgestelde MPG en de herziene uitgifte prognose wisselt jaarlijks het resultaat op het product bouwgrondexploitatie. In 2012 wordt het complex Lage Weide met een voordelig winstsaldo van € 212.000,-- afgesloten.

In de MPG 2011 is ook de uitgifteprognose naar beneden bijgesteld waardoor de stortingen vanuit de grondexploitatie in de reserves Kunst en Bovenwijkse voorzieningen lager zijn ad. € 99.000,--.

OZB-opbrengst

De autonome groei van het aantal woningen en niet-woningen werkt door in de OZB-opbrengst en de jaarlijkse inflatiecorrectie die gehanteerd is, bedraagt 2,25 % voor 2012.

Reserves en Voorzieningen

De mutaties op reserves en voorzieningen zijn het gevolg van al genomen besluiten in het verleden, aangevuld met dotaties en ontrekkingen uit de egalisereserves riool en afvalstoffenheffing.

Kapitaallasten/rente-omslag

De vrijval van kapitaallasten is mede veroorzaakt door de vrijval van de in 2010 versnelde afschrijvingen op investeringen in maatschappelijk nut en vrijval van eenmalige afschrijving op immateriële vaste activa n.a.v. de Nota Reserves en Voorzieningen

Dividend COGAS

Van COGAS wordt tot en met 2015 een incidentele dividenduitkering van € 228.600,-- ontvangen.

GLOBALE ANALYSE BEGROTING 2013 TOV 2012

Saldo begroting 2013	1.469 V
Saldo begroting 2012	208 V
Te analyseren	<u>1.261 V</u>

ANALYSE:

Brandweer accommodatie kapitaallasten	15 V
Ingehuurd personeel integrale veiligheid	55 V
Parkeervoorziening kapitaallast op parkeerpi de Wheeie	199 V
Onderwijshuisvesting kapitaallasten	79 V
Bibliotheek subsidie	24 V
Sporthallencomplex groot onderhoud volgens Planon	10 V
Sportterrein 't Wooldrik kapitaallasten	21 V
Groenbeheersplan afloop in 2012	65 V
Sociale werkvoorziening kadernota	100 V
Combinatiefunctionaris	50 V
Peutzerzalen	-26 N
gescheiden inzameling huisvuil	-17 N
Vuilreducerende voor kapitaallasten	-103 N
Begraafplaatsen	17 V
Rioolrechten baten	21 V
Reinigingsheffing baten	28 V
Grondexploitatie	-233 N
Gemeentefonds	-40 N
Algemene uitgaven en inkomsten	15 V
Bijdrage GBT	23 V
OZB	40 V
Calculatieresultaat	331 V
Bespaarde rente	68 V
Reserves en voorzieningen	465 V
Overige mutaties	56 V
TOTAAL	<u>1.261 V</u>

GLOBALE ANALYSE BEGROTING 2014 TOV 2013

Saldo begroting 2014	1.183 V
Saldo begroting 2013	1.469 V
Te analyseren	<u>-286 N</u>

ANALYSE:

Onderwijshuisvesting kapitaallasten	48 V
Brede school huren en kapitaallasten	14 V
Sporthal groot onderhoud	-12 N
Sociale werkvoorziening kadernota	-150 N
Combinatiefunctionaris project loopt af in 2013	75 V
Kinderopvang groot onderhoud	26 V
Vuilreducerende voor kapitaallasten	-78 N
Rioolrechten baten	22 V
Reinigingsheffing baten	28 V
Gemeentefonds	243 V
Algemene uitgaven en inkomsten	495 V
Bijdrage GBT	26 V
OZB	40 V
Calculatieresultaat	-214 N
Grondbedrijf	2.670 V
Reserves en voorzieningen	-3.484 N
Overige mutaties	-34 N
TOTAAL	<u>-286 N</u>

GLOBALE ANALYSE BEGROTING 2015 TOV 2014

Saldo begroting 2015	1.264 V
Saldo begroting 2014	1.183 V
Te analyseren	<u>81 V</u>

ANALYSE:

Verharde wegen kapitaallasten	15 V
Verkeersbeleid verkeersbeleidsplan	11 V
Onderwijshuisvesting kapitaallasten	165 V
Gymnastiek groot onderhoud huisvesting	-18 N
sporthallen groot onderhoud	-31 N
sportterrein 't Wooldrik kapitaallasten	12 V
Sociale werkvoorziening kadernota	-350 N
Gescheiden inzameling huisvuil kapitaallasten	42 V
Vuilreducerende voor kapitaallasten	-78 N
Rioolrechten baten	21 V
Reinigingsheffing baten	28 V
actualisering planon	-17 N
Grondbedrijf	-695 N
Gemeentefonds	-291 N
Algemene uitgaven en inkomsten	370 V
Calculatieresultaat	28 V
Reserves en voorzieningen	593 V
Bespaarde rente	225 V
Overige mutaties	52 V
TOTAAL	<u><u>81 V</u></u>

Raadsbesluit

Raadsbesluit

Nummer
11int01264

de raad van de gemeente Borne;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11-10-2011;

besluit:

1. De Programmabegroting 2012-2015 vast te stellen conform ontwerpbegroting.
2. De 1^e wijziging op deze begroting vast te stellen waarin de volgende elementen zijn opgenomen:
 - a. het verwerken van de effecten van de septembercirculaire gemeentefonds 2011, met de volgende nadelige financiële mutaties: 2012: € 220.000,- (N), 2013: € 187.000,- (N), 2014: € 41.000,- (N), 2015: € 15.000,- (N);
 - b. het beschikbaar stellen van een structureel bedrag van € 200.000,- voor de uitvoering van het armoedebeleid;
 - c. het verwerken van een verwacht financieel effect van € 200.000,- structureel vanaf 2013, als gevolg van de sluiting van het AZC Azelo.
3. Het financieel tekort van € 212.000,- van het jaar 2012 te dekken uit de Reserve Beleidsontwikkeling.
4. De financiële overschotten over de jaarschijven 2013 tot en met 2015, te weten 2013: € 882.000,- (V), 2014: € 742.000,- (V) en 2015: € 850.000,- (V) op te nemen in een stelpost 'nader in te vullen nieuw beleid'.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 8-11-2011.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlagen

Bijlage A

Begrotingsrichtlijnen

Begrotingsrichtlijnen

Hieronder is een samenvatting opgenomen van de richtlijnen zoals deze zijn gehanteerd bij de totstandkoming van de programmabegroting 2011-2014.

Algemeen

De programmabegroting is een directe vertaaling van de door de raad vastgestelde kaderbegroting 2012-2015. Hieraan heeft de door de raad vastgestelde visiedocument P&C-cyclus ten grondslag gelegen. Hieronder staan de uitgangspunten die gelden bij het samenstellen van de ramingen.

Voorcalculaties

Er wordt gewerkt volgens het uitgangspunt "voorcalculaties 2012 zijn voorcalculaties 2011". Uiteraard met dien verstande dat de uitkomsten van de Takendiscussie daarop invloed kunnen hebben. Uiterlijk 16 april ontvangen de afdelingsmanagers, de productgroepcoördinatoren en de projectleiders hiertoe het overzicht met de meerjarenbegroting zoals die is vastgelegd. Overigens wordt zo veel mogelijk met afgeronde bedragen gewerkt. Het gaat in principe om kaders en ramingen. Hiermee proberen we een vorm van schijn nauwkeurigheid te vermijden.

Staat van salarissen en sociale lasten

De staat van salarissen en sociale lasten wordt pas opgesteld nadat de kaderbegroting is vastgesteld. Voor de loonontwikkeling wordt door de Concernstaf een stelpost op basis van de totale loonsom opgenomen. Ook moet er eerst duidelijkheid zijn over de concrete (personele) ombuigingen (project 10-13).

Capaciteitsplanning/uurtarieven

In het verlengde hiervan kan pas bij duidelijkheid over de concrete personele ombuigingen een aanpassing van de capaciteitsplanning worden gemaakt. **We** gaan in principe uit van de begrote uren voor 2011 en van de formatieplaatsen die worden bezuinigd wordt, wordt ook de capaciteitsplanning geactualiseerd. Afhankelijk van de uitkomsten van de kaderbegroting wordt indien nodig nog een extra vraag om informatie aan de organisatie gedaan.

Vervangingsinvesteringsplan

Bij de programmabegroting 2010-2013 is besloten om het vervangingsinvesteringsplan 2010-2013 met vier jaar uit te stellen en ook nieuwe vervangingsinvesteringen door te schuiven in combinatie met het opnemen van een stelpost voor vervangingsinvesteringen die niet kunnen wachten

Woonruimtenaantallen en inwoneraantallen

De volgende aantallen bouwprognoses en inwoneraantallen zijn gehanteerd voor de begroting:

Jaar	Aantal woonruimten per 1 januari	Aantal inwoners per 1 januari
2010	8.943	21.336
2011	9.088	21.565
2012	9.220	21.760
2013	9.400	22.090
2014	9.500	22.230
2015	9.600	22.360

Rentepercentages

De gehanteerde rekenrente is conform renteomslag percentage (basis berekening: aflossing van bestaande geldleningen en de nieuwe rentepercentages die gelden bij de financiering van nieuwe geldleningen). Voor de bespaarde rente bij reserves en voorzieningen wordt de rente gehanteerd welke vastgesteld is in de nota reserves en voorzieningen.

Bijlage B

Investerings- en financieringsstaat

INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSSTAAT 2012 - 2015 (In € 1.000)

Actie Masse	Omschrijving	2012			2013			2014			2015			1-1-2016 Boekwaarde 31-12-2015				
		1-1-2012 Boekwaarde 31-12-2011	Vermeerdering/ vermindering	Vervangings- investeringen	Afschrijving/ aflossing	1-1-2013 Boekwaarde 31-12-2012	Vermeerdering/ vermindering	Vervangings- investeringen	Afschrijving/ aflossing	1-1-2014 Boekwaarde 31-12-2013	Vermeerdering/ vermindering	Vervangings- investeringen	Afschrijving/ aflossing		1-1-2015 Boekwaarde 31-12-2014	Vermeerdering/ vermindering	Vervangings- investeringen	Afschrijving/ aflossing
		101	Kosten onderzoek en ontwikkeling	180.550				180.550				180.550					180.550	
102	Bijdrage activa derden	0				0				0				0				0
110	Gronden en tenen	1.995.095			137.167	1.857.928			93.383	1.764.545			93.384	1.671.161			93.383	1.577.778
111	Woonruimten	2.458			1.198	1.260			1.260	0			0	0				0
112	Bedrijfsgebouwen	25.367.951			1.037.437	24.330.514			1.025.918	23.304.596			991.324	22.313.272			866.310	21.446.962
113	Grond, weg en waterbouwkundige	5.966.832	1.292.933		284.534	6.975.231	1.015.000		332.359	7.657.872	1.015.000		372.333	8.300.539	1.002.700		414.673	8.888.566
114	Vervoermiddelen	751.422			144.111	607.311			128.518	478.793			128.518	350.275			88.589	261.686
115	Machines, apparaten en installaties	1.984.381			351.349	1.633.032			315.955	1.317.077			281.560	1.035.517			183.654	851.863
116	Overige materiële vaste activa	2.248.191			174.992	2.073.199			163.940,00	1.909.259			162.692	1.746.567			158.117	1.588.450
120	Leningen woningbouwcorporaties	41.282.194			7.959.708	33.322.486			1.799.932	31.522.554			1.509.434	30.013.120			1.554.215	28.458.905
121	Overige langlopende leningen	2.990.498			72.551	2.917.947			75.188	2.842.759			77.940	2.764.819			80.813	2.684.006
122	Aand. gem. regeling	1.224.340				1.224.340				1.224.340				1.224.340				1.224.340
123	Effecten	39.452				39.452				39.452				39.452				39.452
140	Niet in exploitatie genomen bouwgrond	8.501.617	428.982			8.930.599	450.431			9.381.030	472.953			9.853.983	496.600			10.350.583
141	Onderhanden werk grondexploitatie	85.926.219	-4.697.215			81.229.004	-3.906.845			77.322.159	-3.071.672			74.250.487	-2.722.884			71.527.603
113M	Grond, weg en waterb. maatsch nut	1.665.898			196.930	1.468.968			8.004,00	1.460.964			8.004	1.452.960			8.004	1.444.956
115M	Mach., app. en inst. maatsch nut	0			0	0		€	-	0			0	0				0
116M	Ov. mat. activa maatsch nut	6.600			825	5.775			825	4.950			825	4.125			825	3.300
Totaal		180.133.698	-2.975.300	0	10.360.802	166.797.596	-2.441.414	0	3.945.282	160.410.900	-1.583.719	0	3.826.014	155.201.167	-1.223.584	0	3.448.583	150.529.000
b. Financiering:		Begin 2012	Rente	Overige	Overige	Begin 2013	Rente	Overige	Overige	Begin 2014	Rente	Overige	Overige	Begin 2016	Rente	Overige	Overige	Begin 2016
			vermeerdering	vermeerdering	vermindering		vermeerdering	vermeerdering	vermindering		vermeerdering	vermeerdering	vermindering		vermeerdering	vermeerdering	vermindering	
1. Eigen vermogen																		
Algemene reserves		10.587.078	1.468.786	4.973.139	1.269.119	15.759.884	1.499.572	74.500	1.174.893	16.159.063	1.514.825	0	416.307	17.257.581	1.571.901	0	235.307	18.594.175
Bestemmingsreserves		24.630.682	674.768	984.031	5.594.470	20.695.011	711.563	674.896	1.013.384	21.068.086	733.873	3.162.022	738.404	24.225.577	901.873	2.119.476	694.417	26.552.509
2. Voorzieningen		8.207.223		183.000	68.500	8.321.723		189.000	82.000	8.428.723		194.000	76.500	8.546.223		200.000	72.500	8.673.723
Totaal		43.424.982	2.143.554	6.140.170	6.932.089	44.776.617	2.211.135	938.396	2.270.277	45.655.871	2.248.698	3.356.022	1.231.211	50.029.380	2.473.774	2.319.476	1.002.224	53.820.406
3. Opgenomen langlopende geldleningen		115.904.331			13.563.379	102.340.952			12.821.633	89.519.319			8.040.351	81.478.968			9.094.801	72.384.167
Totaal financiering		159.329.314	2.143.554	6.140.170	20.495.468	147.117.570	2.211.135	938.396	15.091.910	135.175.191	2.248.698	3.356.022	9.271.562	131.508.348	2.473.774	2.319.476	10.097.025	126.204.573
Financieringstekort		-20.804.384				-19.680.026				-25.235.709				-23.692.819				-24.324.427

Bijlage C

Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1000)	2012	2013	2014	2015
Lasten				
Programma				
Borne Werkt				
Extra kosten Rovo maatregelen	11	11	11	11
Enmalige afschrijving Parkeervoorziening de Wheele	198			
Algemene dekkingsmiddelen				
Mutaties reserves	459	154	2.789	2.101
OZB stelpost onderwijs	315			
Kostenplaats				
Kosten Functiewaardering	20			
Totaal lasten	1.003	165	2.800	2.112
Baten				
Programma				
Leve Borne				
Inkomsten uit Grondexploitaties	261	29	2.661	1.966
Algemene dekkingsmiddelen				
Aanvulling Dividenduitkering Cogas	229	229	229	229
Ontrekken bespaarde rente	450	300	150	
Totaal baten	940	558	3.040	2.195
Totaal incidentele baten en lasten	63	-393	-240	-83

Bijlage D

Staat van reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Begroting 2012	saldo per	vermeerderingen	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	verminderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	
	1 januari 2011	wegens	(zoals storting)	zoals beschikkingen	1 januari 2012	wegens	(zoals storting)	zoals beschikkingen	1 januari 2013	wegens	(zoals storting)	zoals beschikkingen	1 januari 2014	wegens	(zoals storting)	zoals beschikkingen	1 januari 2015	wegens	(zoals storting)	zoals beschikkingen	1 januari 2016	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1. ALGEMENE RESERVES																						
RV3000	Algemene reserve	4.373.731		407.576		4.781.307				4.781.307				4.781.307				4.781.307			4.781.307	
RV3001	Reserve beleidsontwikkeling	3.047.244	1.460.101	2.998.362	1.699.936	5.805.771	1.468.766	4.973.139	1.269.119	10.976.577	1.499.572	74.500	1.174.893	11.377.756	1.514.625		416.307	12.476.274	1.571.901		235.307	13.612.866
RV3005	Algemene reserve grondexploitatie	3.196.750		2.526.182	1.739.294	3.953.638	548.702	212.000		4.714.340	592.637			5.307.177	622.479	2.623.000		6.552.656	797.303	1.652.000		11.002.459
	Totaal algemene reserves	10.587.725	1.460.101	5.932.120	3.439.230	14.540.716	2.017.468	6.185.139	1.269.119	20.474.224	2.092.409	74.500	1.174.893	21.466.240	2.137.304	2.623.000	416.307	26.810.237	2.369.704	1.652.000	236.307	29.596.634
2. BESTEMMINGRESERVES																						
RV3001	Bestemmingreserve Nv EDON	45.378			45.378	0																
RV3002	Groenonderhoud kantoorpark Stroom Eech	181.392			181.392	0																
RV3003	Reserve kunstinvulling wijken	29.180		14.199		43.379		6.000		51.379		8.000		59.379		8.000		67.379		7.000		74.379
RV3004	Bovenwijkse voorzieningen	1.355.607		382.450		1.738.057		164.000		1.902.057		148.000		2.048.057		158.000		2.206.057		142.000		2.348.057
RV3007	Reserve onderwijkhuilvesting	4.434.354			506.598	3.927.756			3.927.756													
RV3008	Reserve reclameopbrachten BLOS	58.654				58.654				58.654												58.654
RV3009	Reserve gezondheidscentrum	543.968		9.959		553.925				553.925												553.925
RV3011	Egalisatiereserve B.S.O. kinderopvang	6.905			6.905																	
RV3012	Egalisatie sociale vernieuwing	138.891			138.891																	
RV3014	Reserve verkoop Wavin	2.310.000				2.310.000																
RV3018	Reserve Vitens N.V.	1.874.600			1.874.600																	
RV3017	Reserve ICT middelen	606.409		302.394		68.570		640.233		640.233												
RV3019	Reserve landelijk gebied	175.263				9.028		166.235		9.028			157.207					148.179		9.028	139.151	139.151
RV3020	Reserve sportvelden BM/renovatie 't Wooldrik	2.805.902		264.585		2.521.317	126.066		272.659	2.374.524	118.726			2.227.680	111.394			2.227.680	111.394	257.861	2.061.393	1.935.071
RV3021	Reserve huilvesting basisonderwijs en asielzoekers	420.244				420.244				420.244												420.244
RV3022	Reserve Brede School			9.127																		
RV3023	Reserve kleine vervangingsinvesteringen	50.837		75.000		125.837		75.000		200.837		75.000		275.837		75.000					350.837	425.837
RV3024	Reserve armoedebeleid	282.061				282.061				282.061												282.061
RV3025	Reserve nog te realiseren nieuw beleid exploitatie	1.221.295				1.221.295				1.221.295												1.221.295
RV3026	Reserve nog te realiseren nieuw beleid kredieten	33.430				33.430				33.430												33.430
RV3027	Reserve E-dienstverlening	829.145		280.647		829.145		280.647		829.145		280.647		829.145		163.716		829.145		163.716	163.716	829.145
RV3028	Reserve speelvoorzieningen	300.000				300.000				300.000												300.000
RV3029	Reserve budgetverheffingen	370.184				370.184				370.184												370.184
RV3030	Reserve centrumontwikkeling	331.988				331.988				331.988												331.988
RV3031	Reserve infrastructuur	992.600				992.600				992.600												992.600
RV3032	Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.280.442		66.707		1.193.956		52.133	64.654	1.161.437		61.360	267.246	925.551		52.147	145.221	832.477		51.360	166.690	695.147
RV3033	Reserve tarief egalisatie rooilrechten	4.061.001		9.239		4.051.762		192.251		4.244.013		113.889		4.357.902		62.157		4.420.059		8.398		4.428.457
RV3034	Reserve tarief egalisatie reiniging	779.174		104.091		675.083		179.293		495.790			171.093	324.697				142.556			71.617	110.524
RV3035	Reserve Essentgelden	500.000				500.000																
RV3037	Reserve Nutbedrijven			4.529.978		4.529.978																
	Totaal bestemmingreserves	25.807.930		5.661.334	10.792.220	20.677.044	126.066	772.031	5.694.470	15.960.670	118.726	674.896	1.013.364	15.780.908	111.394	539.022	738.404	15.672.920	104.070	467.476	694.417	15.550.049
	Totaal algemene- en bestemmingreserves	38.395.655	1.460.101	11.593.454	14.231.450	35.217.760	2.143.654	5.957.170	6.863.569	36.454.694	2.211.135	749.396	2.188.277	37.227.148	2.246.698	3.162.022	1.154.711	41.483.157	2.473.774	2.119.476	929.724	45.146.669

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Begroting 2012	saldo per	vermeerderingen	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	vermeerderingen	verminderingen	saldo per	vermeerderingen	vermeerdering	verminderingen	saldo per	
	1 januari 2011	wegens	(zoals stortingen	zoals beschikkingen	1 januari 2013	wegens	(zoals stortingen	zoals beschikkingen	1 januari 2013	wegens	(zoals stortingen	zoals beschikkingen	1 januari 2014	wegens	(zoals stortingen	zoals beschikkingen	1 januari 2015	wegens	(zoals stortingen	zoals beschikkingen	1 januari 2016	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
VOORZIENINGEN																						
RV31018 Voorziening onderhoud onderwjs	27.185			27.185			61.000	61.000			61.000	61.000		61.000	61.000				61.000	61.000		
RV31028 Voorziening wet AFPA	819.021				619.021				819.021				819.021									819.021
RV31031 Voorziening W.M.O. (cliëntenparticipatie)	383			383	0																	
RV31032 Voorziening tijdelijke kleedaccommodatie NEO	2.056			2.056																		
RV31033 Voorziening RBT	188.948			188.948																		
RV31037 Voorziening tekorten grondexploitatie	6.214.447		805.948		7.020.395		122.000		7.142.395		128.000		7.270.395		133.000		7.403.395		139.000		7.542.395	
RV31043 Voorziening dubieuze debiteuren	68.460			16.636	49.824				49.824				49.824				49.824				49.824	
RV31044 Voorziening deelneming verkoop Vennootschap BV	172.798				172.798				172.798				172.798				172.798				172.798	
Voorzieningen Lt.v. verplichtingen o.p. verliezen	7.493.298		805.946		8.062.038		183.000	61.000	8.184.038		169.000	61.000	8.312.038		194.000	61.000	8.446.038		200.000	61.000	8.584.038	
RV31022 Voorziening uitgite elgen graven	152.684			7.500	145.184			7.500	137.684			21.000	116.684			15.500	101.184				11.500	89.684
RV31027 Voorziening nog te realiseren investeringen	34.941			34.941	0				0				0				0				0	0
Voorzieningen Lt.v. reservering van derden verti	167.625			42.441	145.184			7.500	137.684			21.000	116.684			15.500	101.184				11.500	89.684
Totaal voorzieningen	7.680.924		605.948	42.441	8.207.223		183.000	68.500	8.321.722		189.000	82.000	8.428.722		194.000	78.500	8.546.222		200.000	72.500	8.673.722	
Totaal reserves en voorzieningen	44.076.578	1.460.101	12.399.402	14.273.891	43.424.982	2.143.554	6.140.170	6.932.089	44.776.617	2.211.135	938.396	2.270.277	45.655.871	2.248.698	3.356.022	1.231.211	50.029.380	2.473.774	2.319.476	1.002.224	53.820.406	

Bijlage E

EMU saldo

Berekening Emu-Saldo (x € 1.000)

Vraag	2010	2011	2012
1 Wat is uw exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)?	96	80	1.173
2 Wat zijn uw afschrijvingen ten laste van de exploitatie?	3.670	2.665	2.329
3 Wat zijn uw bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	120	120	115
4 Wat zijn uw uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	271	3.352	1.293
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woning, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorover deze transacties met derden betreffen	21		8
10 Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserve (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b Zo ja, wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst op de exploitatie?	nee	nee	nee
Berekend EMU-Saldo	3.594	-487	2.316

Bijlage F

**Te realiseren taakstellingen kaderbegroting 2012-2015
stand van zaken per 1 oktober 2011**

**Te realiseren taakstellingen kaderbegroting 2012-2015
stand van zaken per 1 oktober 2011**

Besluiten		2012	2013	2014	2015
Leve Borne					
A1	Efficiencybesparing veiligheid en openbare orde	€ -	€ 75-	€ 100-	€ 125-
A2a	Water, efficiencybesparing	€ -	€ 50-	€ 50-	€ 100-
A2b	Water, woonlastenmutatie	€ -	€ 50	€ 50	€ 100
A3	Milieu, efficiencybesparing door RUD	€ -	€ 50-	€ 100-	€ 100-
A4a	Afvalverwijdering en -inzameling, efficiencybesparing	€ -	€ 50-	€ 50-	€ 100-
A4b	Afvalinzameling, woonlastenmutatie	€ -	€ 50	€ 50	€ 100
A5	Lijkbezorging, hogere kostendekking begraafplaats en besparing op onderhoud	€ -	€ 50-	€ 100-	€ 100-
A6	Ruimtelijke ordening, hogere kostendekking en afname beleid	€ -	€ 50-	€ 100-	€ 150-
Meedoen in Borne					
B1	Onderwijs, onderhoud schoolbesturen	€ -	€ 100-	€ 150-	€ 200-
B2	Onderwijs, schoolzwemmen	€ -	€ 30-	€ 60-	€ 90-
B3	Kinderopvang en peuterspeelzalen	€ -	€ 30-	€ 60-	€ 90-
B4	Sport, toewerken naar hogere kostendekking	€ -	€ 50-	€ 100-	€ 150-
B5	Wmo, combinatie van verhoging eigen bijdrage, efficiency en groei aantal gebruikers	€ -	€ -	€ -	€ -
Mooi Borne					
C1	Cultuur, verzelfstandiging Kulturhus en arrangementen cultuur	€ -	€ 100-	€ 200-	€ 250-
C2	Openbaar groen, verzelfstandiging	€ -	€ 50-	€ 75-	€ 100-
C3	Recreatie en toerisme	€ -	€ 10-	€ 20-	€ 20-
Borne Werkt					
D1	Onderhoud wegen, straten en pleinen, efficiency	€ -	€ -	€ 50-	€ 100-
D2	Verkeer en parkeren	€ -	€ -	€ -	€ -
D3	Handel en ambacht, verzelfstandiging markt en kermis	€ -	€ 15-	€ 15-	€ 15-
Beter Borne					
E1	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	€ -		€ 100-	€ 150-
E2	Bestuurlijke samenwerking, taakstelling	€ -	€ 50-	€ 100-	€ 150-
E3	Publiekszaken, van fysieke naar digitale dienstverlening	€ -		€ 50-	€ 100-
E4	Communicatie, van analoge naar digitale communicatie	€ -	€ 10-	€ 15-	€ 20-